

Prológ

Nápad prejsť Cestu hrdinov SNP mi v hlave skrsol už poriadne dávno. Vyraziť som sa však definitívne rozhodol až niekedy v letnom semestri prvého ročníka na výške (r. 2019). Výrazne k tomu prispelo, že sme toho času mali telesnú výchovu formou plávania niekde medzi Karlovkou a Dúbravkou, jazdil som tam električkou, ktorá okrem iného prechádzala popod most, cez ktorý SNPčka vedie. Celý letný semester som sníval o tom, ako po tom moste jedného dňa prejdem s pár stovkami kilometrov v nohách a veľkým batohom na ramenách. Okolnosti zariadili, že sa na Cestu vydávam až o dva roky neskôr.

Keď sa povie SNPčka, prvé, čo ľuďom udrie do očí, je šialená porcia kilometrov, na ktorú sa treba pripraviť. Keďže však rád robím veci po svojom, v mojom prípade samozrejme takmer žiadna príprava nebola – asi na dvoch túrach som mal na chrbte nový batoh, naložený zhruba na predpokladanú hmotnosť. Topánky som takisto rozchodil na dvoch-troch túrach. Vzhľadom na to, že diaľkových pochodov už mám za sebou niekoľko (a vždy som mal ťažší batoh – vid' Alpy 2017, dvadsaťpäť kíľ), pozornosť som radšej venoval najmä logistike, a teda videám a článkom iných ľudí – bolo nutné aspoň veľmi zhruba premyslieť ubytovanie, jedlo, pramene... Výbavu som sa snažil minimalizovať a keďže mám základnú hmotnosť batoha bez jedla a vody asi deväť a pol kila, môžem povedať, že som minimalizoval pomerne úspešne.

A zrazu je tu Deň D a ja sedím vo vlaku smer Košice. Hoci som od začiatku tvrdil, že mojimi jedinými obavami sú zranenia nôh (a za tým si stojím), noc pred odchodom som prirodzene nespal ako v bavlnke. Prišla nervozita (ako inak) a neistota. Dlhو som pri zaspávaní premýšľal, ako bude vyzerat' prvá noc, ako prežijeme víkendové búrky, ktoré hlásia, ako to môj organizmus päť dní po očkovaní zvládne... Ako však povedal John Eldredge, „Najväčším dobrodružstvom v živote muža je pustiť sa do boja, o ktorom si nie je istý, že ho vyhrá.“ Alebo jednoducho niečo v tom zmysle. ☺ Tak sa teda nechám vtiahnuť do dobrodružstva a netrpezlivo čakám na prvé kilometre Cesty.

Deň 1 (Duklianský priesmyk – Údolie smrti)

17,51 km

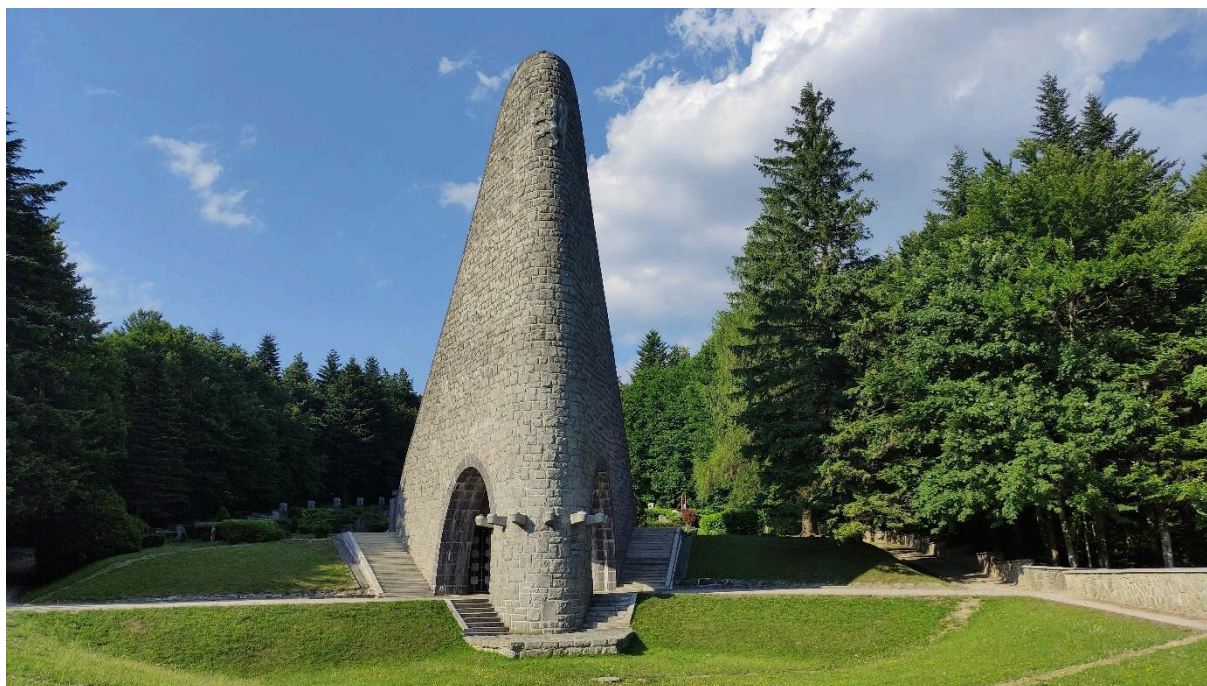
Do vlaku v Liptovskom Mikuláši pristupuje Matúš, s ktorým sme boli vopred dohodnutí na spoločnom začiatku. Cesta ubieha rýchlo, postupne sa zoznamujeme a kecáme, kúsok pred Košicami odjedáme zo zásob a po vystúpení z vlaku smerujem priamočiaro do čakárne,

keďže máme takmer dve hodiny času. Tie využívam na nákup večeroraňajok a následne aj dvoch elastických obväzov, keďže je to prvá z vecí, ktoré som zabudol doma. Potom sme už len sedeli...a čakali...a čakali...a kecali...a čakali. Autobus konečne prichádza a po nastúpení zisťujem, že je to ďalší z tých, ktoré skôr kúria než klimatizujú. Ďakujem. V Prešove pristupuje ďalší chalan s bágrom, sadá si kúsok od nás a nasmelo po nás pokukuje. Tak sa mu prihovám a napokon získavame tretieho SNPčkára do partie, Maroša. Po ceste sa rozprávame, zisťujem, že Maroš dobrovoľníči ako ochranár v Malej Fatre a to ma dosť zaujíma. Šialene ma však tlačí mechúr, a tak si prajem, aby už táto nekonečná cesta skončila. Keď konečne vystupujeme v Svidníku, naše prvé kroky vedú do neďalekého výčapu na inauguračné pivo. Následne voláme taxík smer Duklianský priesmyk. Taxikár nás vyhadzuje úplne na hranici a frčí preč. Zato však prichádzajú štyria chlapíci na ďakej osemmiestnej Toyote, tak ich znásilňujeme, nech nám spravia spoločné foto. Potom už konečne oficiálne vyrážame na Cestu.

Začínáme! (Duklianský priesmyk, zľava Maroš, ja, Matúš)

Asi po pol kilometri sa zastavujeme pri pamätníku a tlačíme do seba večeru, Matúš aj kávu. Pri odchode sa mi púšťa krv z nosa, perfektný začiatok. Chytá ma nervozita. Strkám do nosa stočenú vreckovku a poberám sa za chalanmi. Prvé metre SNPčky vedú dole kopcom, po chodníku popri hlavnej ceste. Míňame množstvo vystavenej vojenskej techniky a Vyšný Komárnik dolu pod nami.

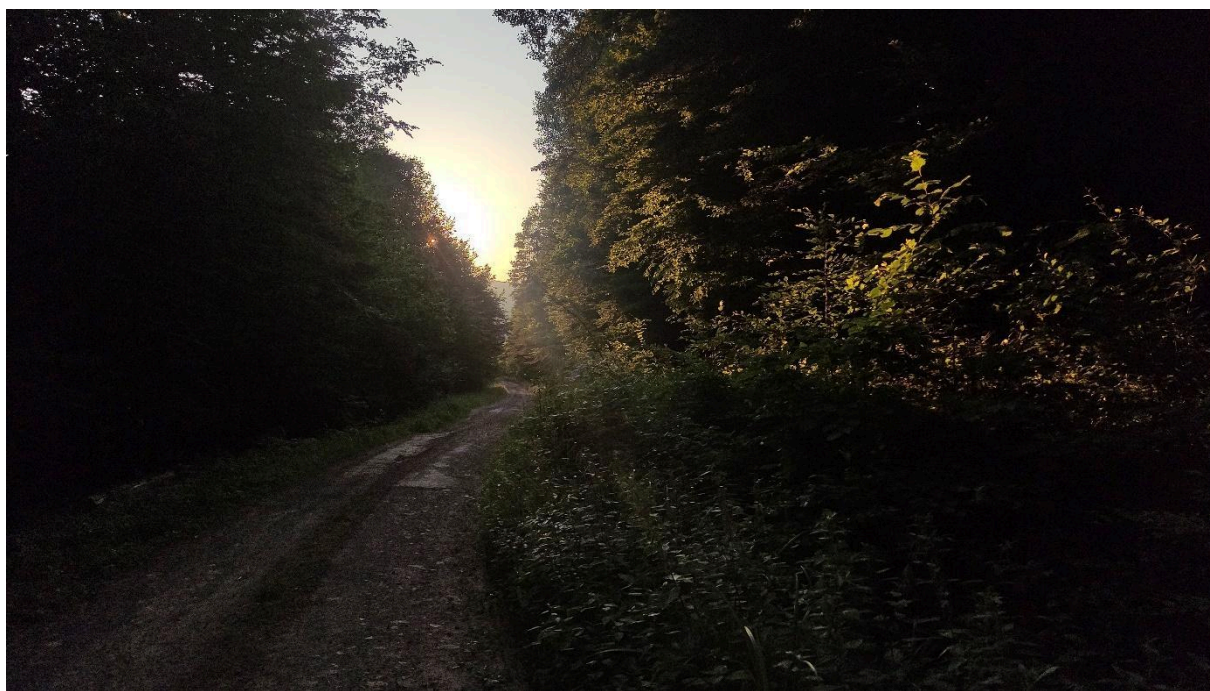
Pamätník na Dukle

Veselo sa zhovárime a po niekoľkých stovkách metrov asfaltu vchádzame do lesa. Maroš ma od začiatku fascinuje svojimi znalosťami o prírode, pozná hádam každú rastlinu a všetky chrobáky, ktoré sa o nás obtrú. Apropo nepamätám si, kedy ma naposledy takto dokúsali hmyzy, avšak repelent vytahujeme až po pár kilometroch a prameň, na ktorý sa spoliehame, je napokon iba stojatá voda. Stáva sa. Striedame chôdzu po rozbitých asfaltkách a zväžniciach dreva a cesta nám rýchlo ubieha.

S orientáciou v teréne problém nebude ☺

Jedine ja som spravil hlúposť, keďže som do seba natlačil všetky tie lekvárové gule, aby som ich nemusel vláčiť a keďže prameň bol nepoužiteľný, Matúš mi odliat trochu Magnesie. Táto kombinácia mi kvalitne zaťažuje žalúdok a už len vyčkávam, kedy sa mi odgrgne. Očakávaná úľava napokon konečne prichádza a kráča sa mi hneď príjemnejšie. Treba povedať, že úvod SNPčky nás privítal presne tým, o čom som čítal a počúval – zväžnice sú tu často rozryté od lesných mechanizmov, a tak sa nám niekedy nekráča práve najlepšie. Pozorujeme množstvo zveri, ktorá nás sprevádza, prípadne križi cestu – srnky, mladý jeleň, kuny... V obci Medvedie plánujeme doplniť zásoby vody, no nikde ani len živej duše. Zato sme narazili na prvého dobrého človeka, resp. on na aute takmer narazil na nás, keď cez okno podával Marošovi karimatku, ktorá mu niekde vypadla. Opäť sa noríme do lesa a kráčame v ten deň poslednýkrát do kopca. Po prekonaní nízkeho hrebeňa klesáme do Vyšnej Pisanej, kde oslovujeme staršiu paniu, ktorá tu polieva svoju malú záhradku a spoločnosť jej robí malý šakal, ktorý nás chce asi zožrať. Už po niekoľkých sekundách rozhovoru si uvedomujem, že je to nefalšovaná Rusnáčka. Je milé opäť počuť tento krásny jazyk. Lúčime sa a pokračujeme ďalej po asfalte.

V podvečernom lese pri Vyšnej Pisanej

Na Matúša pomaly prichádza únava a kríza, takže čas od času stojíme a oddychujeme. Na krajinu zas pomaly prichádza tma, takže dnešný finálny úsek z Nižnej Pisanej do Údolia smrti už ideme potme. Kúsok za dedinou ma takmer nastiera, lebo pri ceste v priekope leží doluznačky akási postava v archaických háboch, pripomínajúca nejakú starú babu. Napokon zisťujeme, že je to len nejaký strašiak, no ja mám ešte minútu husiu kožu. Inak však cestu trávime fajn rozhovorom a vtipkami, snažíme sa Matúša potiahnuť do cieľa. Posledných pár kilometrov je už tma ako v rohu, a tak vyťahujeme čelovky, no skôr kvôli autám, než kvôli tme. Už dlho som nevidel tak krásnu hviezdnu oblohu. Keď konečne dorážame do Údolia smrti, pri stole v altánku sedí nejaká partia a pozývajú nás dať si pizzu. S úsmevom radi prijímame, ale plánujeme sa najprv umyť a postarať sa o nohy a telo. Takisto si prepieram ponožky. Smola je, že kým sa vraciame, partia s pizzou už odchádza. Škoda. Na oplátku však zisťujeme, že vo väčšom altánku je v podkroví veľká priča, kde sa dá spať a s radosťou to využívame.

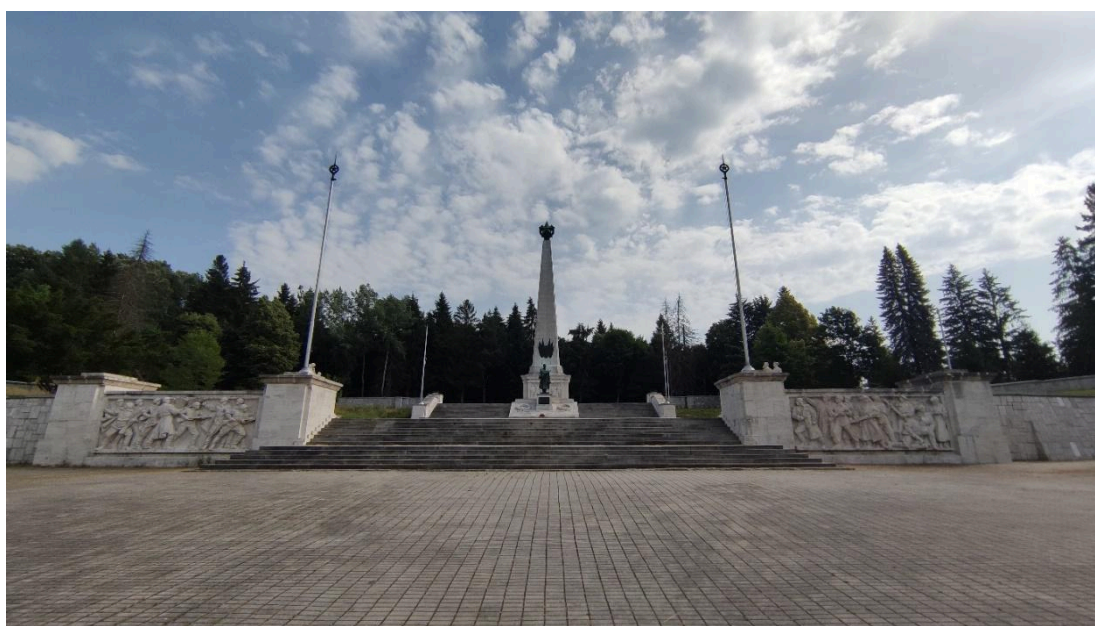
Deň 2 (Údolie smrti – Kurimka)

26,68 km

Túto noc som mal akýsi ľahký spánok. Jednak za to mohli zvieratká, ktoré sa hrabali v odpadkoch na prízemí a jednak dedinčania, pre ktorých je to asi vychýrené miestečko na nočné párty. Som unavený, zo spacáku sa mi absolútne nechce a ak by mi niekto pristavil

auto, ktoré ma odvezie domov, asi neodmietnem. Holt, asi mi chvíľu potrvá, kým sa dostanem do poriadneho SNPčkárskeho módu. Ráno zistujeme, že dvaja z tých štyroch chlapíkov, ktorých sme včera stretli na Dukle, plánujú bežať celú SNPčku. Dokonca nám každému podarovali jeden a pol litrovú fľašku vody, čo nás potešilo. Raňajkovať sa mi takto hneď zrána akosi nechce, no nakoniec do seba tlačím aspoň dva krajce chleba s paštétou. Pri balení sa smejem Matúšovi kvôli jeho batohu, ktorý je reálne širší než dlhší. Dnes nás čaká opäť kus po asfalte, no vyrážame miernejším tempom ako včera. Z akéhosi zvláštneho dôvodu nejdeme až hore k pamätníku Údolia smrti, no ako vždy vravievam, aspoň je dôvod sa vrátiť. ☺

V neďalekej Kapišovej márne o siedmej ráno klopkáme na dvere obecného úradu kvôli pečiatke, dvere zostávajú neúprosne uzavreté. Matúš sa však ponúka, že zbehne do neďalekej krčmy (na východe našťastie otvorenej hneď od rána ☺), a tak mi v Záznamníku pristáva prvá z mnohých pečiatok. Cestou do Svidníka ma fascinuje, že chalani od začiatku akosi kašľú na značku, dvakrát sa vybrali inam a otáčal som ich. Navyše mám dobrú zábavu kvôli Marošovi, ktorý pokračuje v nastolenom trende strácania vecí, včera karimatka, dnes kraťasy. Keby som sa neotočil kvôli foteniu výhľadu, bohvie kde im je koniec. Kúsok pred Svidníkom stretávame prvých SNPčkárov, ktorí dnes končia, všetci vysmiati a opálení. Predstavujem si, ako asi budem vyzeráť ja za ten mesiac. Jeden z nich nám dáva cenné rady a tipy, kde prespať vo Volovských vrchoch – vychvaľuje najmä útulňu Gálová. Ukladám do pamäte. Vo Svidníku ako prvé bežím do Kauflandu, jednak kvôli nákupu a jednak kvôli WC. Oproti neskutočne páchnucej latríne v Údolí smrti je to božský zážitok. Každopádne, už asi viem, prečo ten názov, Údolie smrti.

Pamätník v Svidníku

Po návrate do centra nachádzam chalanov voľne pohodených pod nejakým stromčekom a dohadujeme sa, čo ďalej. Keďže som v Kauflande mrkol na počasie, rozhodujem sa prespávať v Kurimke pod strechou. Chalani zas vravia, že ak budú vladať, potiahnu ďalej. Mám na ich plán skeptický názor, no nekomentujem to. Cestou zo Svidníka nachádzam verejnú studňu a natešení pod ňu všetci do radu picháme hlavu (a samozrejme dopĺňame vodu). Potom už hor' sa do kopca, čaká nás Čierna hora, obvykle prvý bivať štandardne začínajúcich SNPčkárov. My sme však začali neštandardne, a tak sa sem dostávame krátko popoludní. Keďže som bol v Kauflande na nákupe a plánovali sme tu variť, batohy nám pod nánosom jedla a vody slušne oťaželi. Do toho sa pridáva nepríjemne páliace slnko a výsledok si viete domyslieť, už po pár stovkách metrov sa varím vo vlastnej šťave. Aby som batoh aspoň trochu odľahčil, prezúvam si ťažšie turistické topánky a ľahšie tenisky putujú do batoha. Skupinka sa pomaly trhá, ja volím pomalšie, no zato stabilné tempo a snažím sa zbytočne nestáť. Po výstupe na Ostrý vrch sa konečne (konečne!) otvoril výhľad, pretože to dovtedy bola čistá bieda.

Prvý z mnohých výhľadov na Ostrom vrchu

Na Čiernej hore varíme obed (v mojom prípade padá za vlast' sáčková slepačia polievka), prezeráme okolie aj útulňu, šplháme sa na rozhľadňu, z ktorej vidno...stromy. Potom sa pekne po jednom, s asi desaťminútovými rozstupmi, poberáme ďalej.

Čierna hora

Chalanov doháňam pomerne rýchlo a po riadne neprijemnom klesaní z Makovice sa dostávame na Lazovú lúku. V diaľke počuť hrmenie, a tak ma prekvapuje, že sa chalani vyvaľujú v tráve akoby nič. Keď sa blížíme k asfaltke vedúcej dolu do Kurimky (mimochodom, asfalt mi už začína liezť hore krkom), zdvíha sa vietor.

Zaprší?

Napokon sa však bezpečne dostávame dolu do obce bez zmoknutia a na základe mojich poznámok hľadáme dom č. 121, kde býva starosta. Ten nám odomyká požiarnu zbrojnicu a ponúka nám na pitie Kelt, Šariš alebo malinovku. Môžete hádať, čo som si ako milovník dobrého piva vybral. Správne, malinovku. ☺ Chalani si dávajú sprchu, perú si veci a keďže sa im dnes kráča dobre, napokon predsa len ťahajú ďalej. V zbrojnici teda ostávam na noc sám. Je zaujímavé, že som od začiatku chcel ísť SNPčku sám a nakoniec mi naša partia prirástla k srdcu a cítim sa osamelo. Naše cesty sa však ešte určite skrížia...

Deň 3 (Kurinka – Mihaľov)

40,94 km

Nadránom sa budím na tri pomerne silné búrky a poriadny lejak. Keďže sa mi nechce štartovať do dažďa, posúvam budík a premýšľam, ako chalani zvládli túto noc. Snád' bez väčšej ujmy. Definitívne vstávam až o pol siedmej a mám pocit, že mi v noci niekto tancoval na hrudníku. Nohy sú stuhnuté, no robím pár krokov a aspoň trochu sa mi darí rozhybať. Okrem toho som včera večer vypil strašne veľa vody, čiže nezávislý pozorovateľ, resp. počúvateľ by mohol tvrdiť, že preteká záchod (to len k mojim ranným rituálom). Každopádne, vyspal som sa omnoho lepšie, než predošlú noc. Na raňajky varím ovsenú kaš..ehm polievku, značka neodhadol som potrebné množstvo vody. Okrem toho je nechutne bez cukru a keďže mám so sebou len soľ, zajedám ju sladeným mliekom. Kým som sa vymotal, na hodinách už svieti ôsma hodina ranná, no nakoľko sa po nočných búrkach ochladilo, nelámam si hlavu nad poobedným teplom. Moje prvé kroky smerujú z obce na lúky. Ako stúpam a predieram sa vlhkými bylinami, hovorím si, že by tu Makary našli svoje využitie, ale sotva môžem so sebou vláčiť tak ťažké topánky po tak dlhú dobu. Po vstupe do lesa sa môj mokrý problém trochu zlepšuje, no i tak je všade klzko a musím striehnúť, kam šliapem. Na niektorých miestach je chodník zavalený konármi, a tak idem na blind lesom, samozrejme chodník neviem znova nájsť, a tak má offline mapa robotu. Fascínuje ma, ako les postupne mení svoje podoby – od tajuplnej hmlistej až po veselú slnečnú.

Tajomný ranný les

Prechádzam hrebeňom a zisťujem zaujímavú vec. Vždy, keď vytiahnem mobil, aby som zistil, koľko je to k najbližšiemu rázcestiu, spravidla sa nachádza niekoľko desiatok metrov odo mňa. Krátim si teda čas hádaním, či bude najbližšie rázcestie opäť za rohom, keď si zmyslím vytiahnuť mapu. Po klesaní a nekonečných mokrých lúkach sa dostávam k asfaltke vedúcej do Andrejovej. Volám Marošovi a informujem sa, ako prečkali s Matúšom noc. Ako som predpokladal, totálne ich zlialo a zamrzelo ma aj to, že sa Matúš rozhodol skončiť. Keby som ho včera donútil zostať... Pripomenulo mi to, aké sú veci na Ceste nestále a že si treba dávať v rozumnej miere pozor. Pri prameni dolu cestou si varím kávu a trochu oplachujem nohy v studenej vode. Hoci sa slnko začína opierať, rozhodujem sa pokračovať ďalej. V obci sa púšťam do rozhovoru so staršou tetou, pýta sa ma, či mi nevadí chodiť v týchto horúčavách. S úsmevom odpovedám, že sa predsa po búrkach ochladilo a sám pre seba v duchu dodávam, že toto sa oproti Trnave ťažko dá označiť ako horúčava. Lúčim sa a stúpam cez ohradu pre kravy do lesa. V strede lúky nachádzam kravské lajno a v ňom otlačenú ľudskú stopu. Musím povedať, že som ešte nikdy nevidel krajšie vyobrazenie hlášky „shit happens“.

Shit happens. ☺

V lese, asi na pol ceste do Zborova, stretávam spoluobčanov z neďalekej osady, so sekerami v rukách. Domýšľam si, že asi idú nacvičovať indiánske bojové tance s tomahawkami. Jo, to bude ono. Rómska osada v Zborove je legendárnou na trase a prechodu cez ňu som sa mierne obával, no nakoniec to bolo super – v osade vyhráva hlasná cigánska hudba a deti sa mi s úsmevom zdravia. Prisámvačku, ak by ma niekto v tom momente zavolať do tanca, asi by som neodolal. Na konci osady sa ma akýsi mladík pýta, či nemám stan navyše. So smiechom mu vravím, že vôbec nemám stan. Ostatná cesta cez obec Zborov je nekonečná a odľukujem, keď sa konečne usalašujem na autobusovej zastávke a varím si obed. Kde-tu sa niekto pristaví, porozpráva sa, len vodiči autobusov na mňa krivo zazerajú. Skutočne neviem, prečo.

☺ Zo zastávky vyrážam po hlavnej ceste priamo na pražiacie slnko a čaká ma prvý vážny výšľap na Stebnícku Maguru. Hneď na začiatku robím hlúpu školácku chybu, keď si kvôli vidine ľahkého batohu beriem príliš málo vody. Zároveň nemám už nič sladké, čiže po chvíli prichádza hladák a asi v polke stúpania sa zabáram do blata, čiže musím prezúvať. Šťestí je krásna vec. Na vrchol vychádzam skutočne ľt a asi len na výpary. Stretávam tu dvoch cyklistov, ale ako na potvoru sú obaja bez vody. Nič, musím trpezlivo vyčkať na najbližší prameň. Záznamník o Stebníckej Magure hlása toto: Pekný, neobvyklý výhľad. Áno, môžem len a len súhlasiť, výhľad len na okolité stromy je naozaj veľmi neobvyklý. Cestou nadol nachádzam prameň a konečne dopĺňam vodu, do ktorej aj hneď sypem šumienku, aby som cukrami oklamal žalúdok – aspoň kým neprídem do Bardejova, kde je po ceste Kaufland aj

Lidl. Pomerne príjemným klesaním zbieham do kúpeľov a je škoda, že sem prichádzam dosť neskoro a nemôžem sa zdržať, lebo taký kúpeľ...ach. Takisto by som sa tu rád poprechádzal, samé pekné domy, v amfiteátri koncert klasickej hudby, po tých dňoch mi to príde ako nóbl atmosféra. Splašil som štempel a hajde cez kopec do Bardejova. Cestou nahor obieham trojicu tlačiacu bicykle. Súdiac podľa oblečenej minisukne a nadávok vzali dvaja kamaráti neskúsenú kamarátku na horskú cyklistiku. Do Bardejova klesám nekonečnou lúkou (aspoň sa mi tak zdala) a v Kauflande si za odmenu okrem iného kupujem pizzové taštičky. Mňam.

Bardejov na dohľad

Potom už s boľavými nohami cupkám po asfalte až na námestie. Trochu ma mrzí, že som nestihol omšu o šiestej, ale aspoň mi v Záznamníku pribudla ďalšia pečiatka a takisto sa tu stretávam s Paťom, našim roverom z FSE, u ktorého budem prespávať. Cestou k nemu domov samozrejme kečáme o skautingu a postupne sa nám otvárajú výhľady na okolité kopce za nami a na Bardejov samotný.

Jedno z najkrajších námestí na Slovensku...

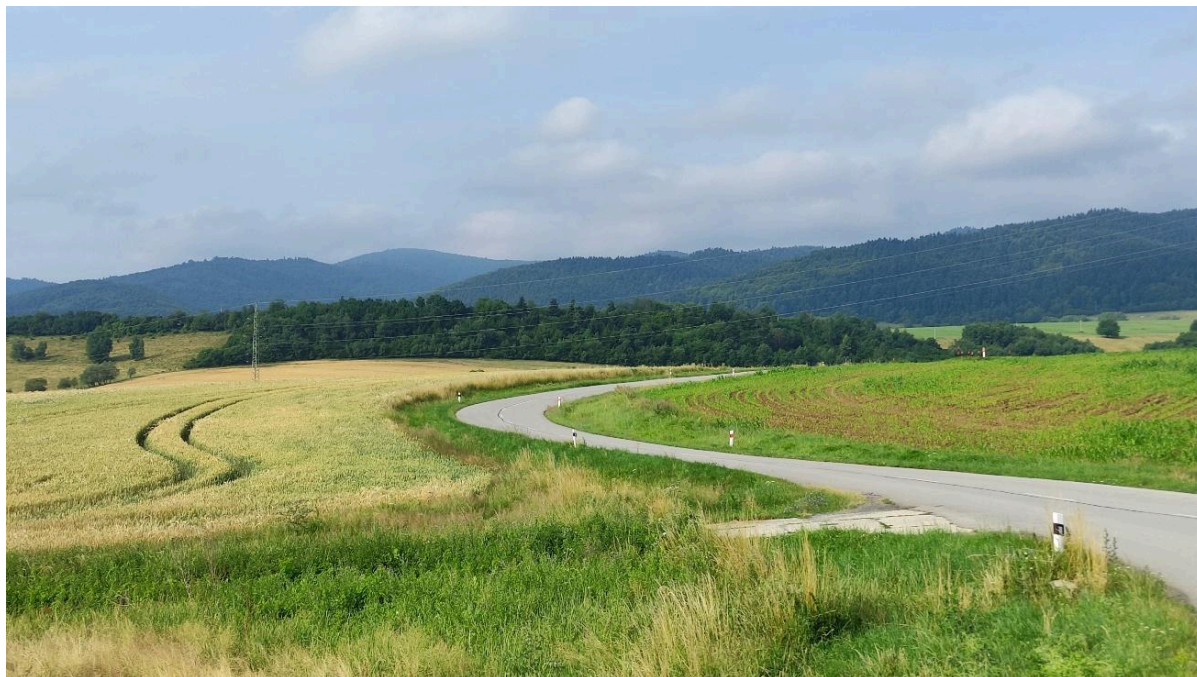
Nohy mi však pomaly vypínajú a asfalt je v tomto štádiu hry už rýchly zabijak. Preto som rád, keď sa nám konečne darí dôjsť do Mihaľova. Ako prvé samozrejme švihám do sprchy. Som tak unavený, že si oplachujem telo, do ruky si nalievam šampón a plesk ho na suché vlasy. Smejem sa, že už som dobre prepnutý, a tak pokračujem v sprchovaní, neskôr do seba hádzem večeru a prvýkrát v živote si dávam ľadový obklad na členky a kolená (preventívne). Hltám Paralen a polomŕtvy padám do postele. Zajtra to bude ťažké.

Deň 4 (Mihaľov – Veľký Šariš)

41,07 km

Paťov dom stojí vedľa zvonice. A tá zvonica o šiestej ráno zvoní. A do toho začne zavýjať pes. A my máme otvorené okno, aby sme sa neroztopili. Nuž mám trocha predčasnejší budík, než som pôvodne plánoval. Včera večer sa ma Paťova mama pýtala, či nepotrebujem nejaké jedlo na cestu. Keďže som v Kauflande kúpil paštétu, ale nie aj pečivo, vravím, že také dva-tri krajce chleba skutočne bodnú. Ráno schádzam do kuchyne a tam na mňa zo stola veselo žmurká pol bochníka chleba, sáčok paradajok a uhoriek, balíček Hašleriek a zmrzlinový box plný koláčov. V tom čase si už môj chrbát potichu spieva svoju indiánsku pohrebnú pieseň. Skutočne to nemám kam zbaliť, a tak veším koláče do sáčku zvonka. Batoh váži hádám dvadsať kíl a som rád, že prvé kilometre budú z kopca. Opäť sa mi zrúna púšť a krv z nosa, opäť doň pichám stočenú vreckovku a takto skutočne neskutočne vyrážam do ďalšieho dňa.

Cestou chrúmam uhorky a palice len tak nezložené pichám do batoha, takže vyzerám ako dáky švihnutý lovec búrok.

Cestou do Hervartova

V Hervartove tentokrát našťastie omšu stíham, no pečiatku nemajú. Poberám sa teda ďalej a uvelebujem sa do trávy, vyberám koláče a tlačím ich do seba. Predo mnou je totižto dlhé stúpanie na Žobrák, a tak chcem batoh odľahčiť, čo to ide.

Drevený kostolík v Hervartove (UNESCO)

To sa mi však napokon javí ako pomerne jednoduché, veľa mi pomáha aj hudba. Na druhej strane sa mi na ľavej nohe tvoria dva skutočne utešené otlaky, a tak musím našľapovať opatrnejšie. Chodník je lemovaný zastaveniami krížovej cesty a vidím v tom krásnu symboliku – každý SNPčkar si tu (alebo aj inde) musí vyšliapať svoju vlastnú Golgotu. Na Žobráku mi hneď udiera do očí zaujímavá skutočnosť, a síce to, že sa tu nachádzajú dve rozhladne, stará aj nová. Ako prichádzam, cítim tlaky na bruchu a vravím si, že by teraz bodlo nejaké WC. Otočím sa a hneď za mnou je šípka s nápisom toaleta. Parádička. Na rozhladni zhotovujem pár fotiek, no výhľad nie je nijakým spôsobom extravagantný – všade naokolo je opar.

Výhľad z vrcholu Žobrák

Poberám sa ďalej a nasledujúcich pár kilometrov trasa vedie po hrebeni. Zábava začína pri stúpaní na Chochuľku, ktoré bolo krátke ale zato výživné. Odtiaľ je to našťastie na vrchol Čergova už len kúsok a potom konečne začínam klesať. Na chate Čergov si dávam krátku pauzu, objednávam Kofolu, oddychujem a po niekoľkých minútach sa vydávam stíhať Maroša, o ktorom viem, že je asi pol hodinu predtým – našiel som si od neho aj milý pozdrav vyrytý palicou do zeme. Dlho zostupujem lesom, až prichádzam na lúku. Výhľad krásny, no vidím, že od Giraltoviec sa blíži búrka. Ako zostupujem do Hradiska a poberám sa po asfaltke smer Terňa, začína silno fúkať a obloha rýchlo tmavne. Bolest'-nebolest', nakoľko mám v rukách kovové paličky a na batohu kovový hrnček, púšťam sa do behu. Blesky zatiaľ síce nevidím, no i predstava, ako ma zleje prietrž mračien, nie je môjmu srdcu milá.

Rýchlo preč!

Kúsok pred Terňou za mnou zastavuje auto (asi až piate v poradí) a pani sa pýta, či nechcem kúsok zviezt'. Zvezenie znamenalo asi sto metrov po rázcestie, no v konečnom dôsledku mi to asi aj pomáha – schovávam sa v krčme a po zhruba piatich minútach prichádza absolútny armagedon. Hoci sedím na terase, onedlho cez ňu tečú potoky vody. O niekoľko minút prichádza vysmiaty Maroš, ktorý dorazil do Terne skôr ako ja a stihol sa vykúpať v potoku (a neskôr aj v daždi). Chvíľu sedíme a vymieňame si zážitky z posledných dvoch dní, počas ktorých sme putovali každý osve a keď máme pocit, že dážď pomaličky ustáva, navliekame na seba nepremokavé veci a poberáme sa ďalej. Veľkú nádej vkladám najmä do nepremokavých ponožiek, ktoré som zatiaľ neotestoval a teraz prichádza ich chvíľa. Niekoľko ďalších kilometrov predvádzam „SNPčka style breakdance“ – piesčité chodníky sú po búrke rozmočené, moje podrážky na teniskách ploché a výsledok logický. Preto ma vyslovene teší, keď preliezame elektrický plotík a ocitáme sa v ďalšej ohrade pre kravy, ktorá je aspoň poriadne zatrávnená. Zvítame sa do kopca a preberáme ochranu prírody a naše rodinné pomery. Páči sa mi, že máme na tieto témy podobné názory. Neplánovaný parták môže byť niekedy naozaj skvelý parták.

Po daždi

Po prekonaní dnešného posledného stúpania začíname zostupovať do Kanaša. Ďalšia rozbahnená cesta a ja som sa hádam ešte nikdy takto netešil na asfalt. V obci sa Maroš odpája, lebo si chce oprat' veci v potoku, a tak opäť pokračujem ďalej sám. Tesne pred Veľkým Šarišom sa začína blýskať a hrmieť a ja dostávam nervy, lebo som si asi kilometer dozadu vyzliekol pršiplášť. Dnešnú noc plánujem tráviť u Lukáša a mám to ešte relatívne ďaleko, nuž si cestu lejakom spríjemňujem pospevovaním si skautských piesní. U Lukáša je veľká pohoda, koniec koncov ako vždy. Nebol som tu už rok a pol, a tak sa veru máme o čom rozprávať – fascinovaný počúvam najmä jeho zážitky z nedávneho roverského putovného tábora, pričom chalani na vlastnoručne zostavenej plťke dvakrát preplávali Oravskú priehradu. Potom ma už čaká vytúžená posteľ.

Deň 5 (Veľký Šariš – Kysak)

34,20 km

Aj vám sa zdá, že zatiaľ všetko prebehlo akosi príliš ideálne? Búrky sa mi relatívne vyhýbali, kráčalo sa mi pohodlne, otlakov bolo pomerne málo. Dnešok bol však presne ten deň, kedy sa mi moje šťastie minulo a poondilo sa hádam všetko, čo sa poondieť mohlo. Ale pekne po poriadku. Ráno sa budím po nie úplne výdatnom šesťhodinovom spánku. Raňajky do seba opäť tlačím skôr nasilu, lúčim sa s Lukášom, vykladám batoh na ramená a poberám sa smer Kysak. Po nočných búrkach je všade mokro a hoci je ešte len pol ôsmej, slnko už pripeká

jedna radosť a je dosť dusno. Na námestí stretávam Maroša, ktorý tu pod altánkom prečkal búrlivú noc. Suší si veci a chystá sa na poštu, aby odoslal stan domov, ja sa zas chystám na mestský úrad (áno, Veľký Šariš je skutočne mesto) po pečiatku. Kým sme sa stihli vybaviť, odbíja deviata hodina, no my sa akosi neponáhľame. Čaká nás však asfaltka do Malého Šariša po priamom slnku a ja od začiatku cítim, že včerajšia štyridsiatka si vypýtala svoju daň na kondičke a jednoducho nevládzem. Nechávam teda Maroša rozprávať a staviam sa do role poslucháča. V Malom Šariši v obecnom rozhlase vyhráva Sima Martausová, čo moju krízu ešte prehľbuje. Na konci obce Maroš dopĺňa zásoby vody u starej panej a tá mu vraví, že tu žije osemdesiattri rokov, ale takú vodu si nepamätá. To len dokazuje silu búrok z predošlého dňa a noci. Zo Šariša sa popod diaľnicu dostávame na rozmočené lúky a potom konečne na kamenistú cestu. Batoh ma statočne tlačí a preto vdľačne prijímam pauzu na Cemjate.

Parčík v Cemjate

Tu stretávame v poradí ešte len štvrtého SNPčkara, týpka z Česka, ktorý nás varuje pred bahnitými cestami. Maroš si opäť perie veci, nuž ho nechávam prať a poberám sa popredu. Zo začiatku si hovorím, že ten Čech má akúsi nízku toleranciu na blato, lebo cesty boli kadejaké, len nie rozbahnené. Zlom nastáva až v klesaní do Janova. Lesníci tu popílili stromy a „odpad“ nechali pohádzaný popri ceste a na ceste, takže sa kde-tu nadávajúc brodím cez konáre, samozrejme po rozbahnenej ceste. V Janove dávam krátku pauzu a Maroš ma doháňa. Keďže som si potrebnej samoty užil dosť, do Radatíc pokračujeme opäť spolu. V Radaticiach majú na obecnom úrade prestávku, a tak sa zhodujeme, že najlepšie bude ísť teraz niekam k vode,

a tak nachádzame malý jarok, ja si periem veci a Maroš seba. Smejeme sa na jednej z mojich “echt” SNPčkárskych hlášok: „Idem si to oprat’... alebo nejdem, smrdí to, ale nie až tak, ako by mohlo.” Po chvíli z neďalekého domu vychádza postaršia pani a dávame sa do reči. Vcelku milá osoba, delí sa s nami hádam o celý svoj život, len vychvaľuje komunistov, ako jej pomohli. Ach, ten spomienkový optimizmus... Odchádzame však s plnými fľašami a s cukríkmi v rukách. Maroš mi opäť trochu odbieha, no doháňam ho už v prvom stúpaní. Cez kopec sa dostávame do Ľubovca, kde nachádzame krčmu a veľím k ďalšiemu krátkemu oddychu.

Cesta do Ľubovca

Popíjame čapovanú Vineu (to som inak v živote nevidel) a obedujeme. Tlačím do seba bez rozmyslu asi pol bochníka chleba a celú paštétu. Pokračujeme ďalej po vyjazdených koľajách od auta a darí sa nám prvýkrát zísť z chodníka – ten totiž bočí kamsi do žihľavy a ja si náš omyl uvedomujem až po mrknutí do offline mapy. Pár metrov sme sa síce museli vracat’, no aspoň mám fotku peknej lúky s buntami.

Nájdí chodníček, vyhráš bludišťáka

Moja kondička do kopca opäť kríva na obe nohy, takže sa teším, keď začíname klesať. Tu sa však ešte len začína to pravé rošambo. Pri Prokopovom mlyne narážame na asfaltku vedúcu až dole k Hornádu. Po pár stovkách metrov môj žalúdok začína štrajkovať, asi sa mu nie úplne páči kombinácia pol litra čapovanej Viney, pol bochníka chleba s paštétou, niekoľkých Hašleriek a množstva vody. Je mi zle a okrem toho ma v klesaní začína pichať v pravom kolene. Stojím a radšej obväzujem. V istom momente sa bolesť žalúdka stupňuje do takej miery, že zhadzujem batoh, rozťahujem karimatku a hoci sa zvečerieva, potrebujem si chvíľu poležať. Nemám žiadnu predstavu, ako to chcem dnes doraziť, do Kysaku je to ešte pomerne ďaleko. Po nejakých piatich minútach začína kvapčať a ja sa nadurdený zdvíham z karimatky a som nútený pokračovať. Bolest' žalúdka pomaly prechádza, no krvný tlak mi začínajú zvyšovať malé mušky, ktoré mi poskakujú popred oči, jednoducho prebzukujú pri ušiach a zachytávajú sa mi v chlpmach na rukách aj nohách, kde ma štekli. Možno si poviete, že je to taká blbosť, ale mňa to v takom zúboženom stave vytáča do vývrtky. Keď sa konečne dostávam k Hornádu, na chvíľu sa vyzúvam a odpočívam.

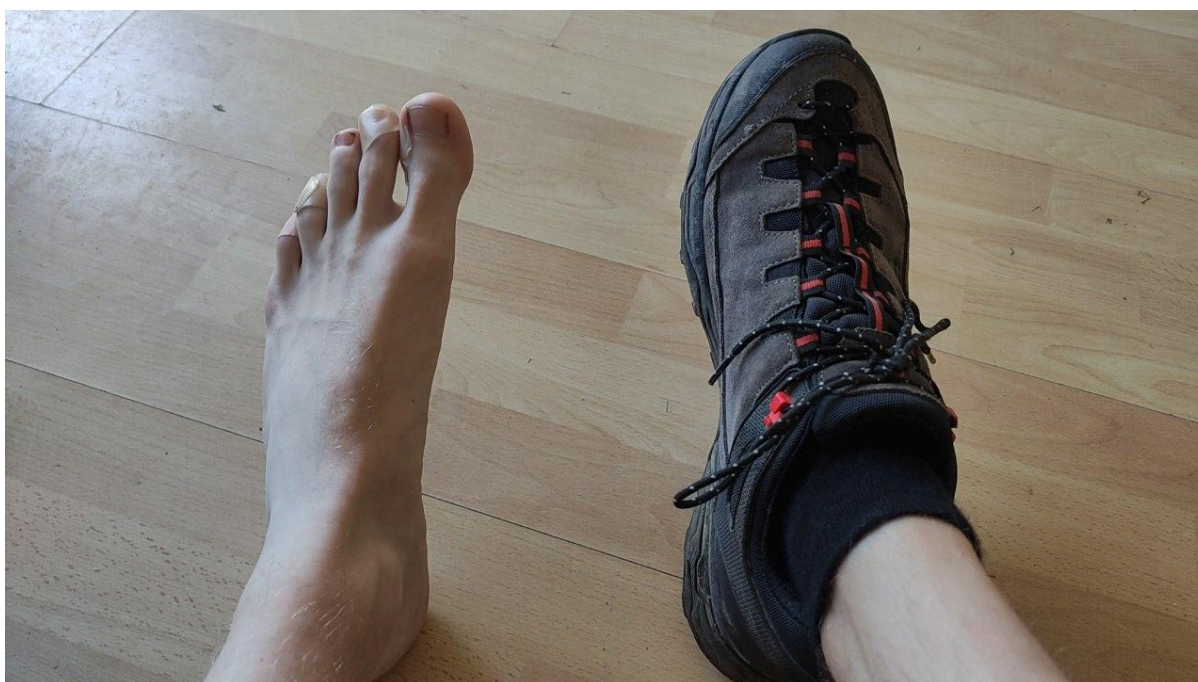

Konečne dole!

Po chvíli sa objavuje Maroš s tým, že má asi strašné otlaky, a tak ho nechávam ošetrovať sa a poberám sa slimačím krokom ďalej. S ľútosťou prechádzam okolo táboriska Brezie, kde ma kvôli detským táborom odmietli ubytovať a musím ťahať až na železničnú ubytovňu v Kysaku. Cestou tam spúšťajú mušky frontálny útok na moju persónu a privádzajú ma do šialenstva. Vytočený napriek bolesti zvyšujem tempo. Keď konečne dorážam do Kysaku, začína popfchať. Prichádzam na ubytovňu a víta ma zvláštne vyzerajúci chlapík, vedie ma k presklenným dverám a vovádza do izby. Ťažko popísať moje pocity, je to niečo medzi šokom a úžasom, ešte nikdy som nebol v izbe typu „WC meter od postele“. Asi päť minút po mojom príchode sa už spúšťa poriadny lejak, takže aspoň v niečom som mal dnes šťastie. Dávam sa dokopy obvyklým spôsobom – horčík, sprcha, prepichnúť a ofačovať otlaky. Po dnešku mám na ľavej nohe päť otlakov na štyroch prstoch. Následne sa dohováram s Marošom a rozhodujeme sa, že si ideme sadnúť na pizzu. Nefalšovaná kysacká quattro formaggi s Bambinom za 5€. ☺ Už v reštaurácii mi klipkajú oči, a tak tam zbytočne nevysedávame, veď sa zajtra opäť vidíme. Po návrate už v polospánku padám do postele a zaspávam ako dudok.

Kysacký luxus ☺

Au.

Deň 6 (Kysak – Košice)

23,15 km

V noci som sa zobudil na to, že som smadný ako trnafská tava. Potom však už spím až do budíka. Keďže ma čaká krátka etapa, nikam sa neponáhľam. Dará sa mi pripáliť gulášovú polievku (varič má holt vyšší výkon, ako som očakával) a k obecnému úradu dorážam až okolo deviatej. Tu už na mňa čaká Maroš a spoločne sa poberáme okolo slávneho kysackého múru, na ktorom je znázornená celá SNPčka, smer Jánošíkova bašta. Jánošík vám bol asi tiež fiškus turista, prísť z Terchovej peškom až sem a potom nazad...

Trochu toho rýchleho cukru...

Zo začiatku cesta vedie tieňom v lese. Zastavujeme sa pri prameni kúsok za Kysakom a dopĺňame zásoby pitiva. Po chvíli začína ostro stúpať holinou, takže sa z nás stávajú tuniaky vo vlastnej šťave. Rozprávame sa, Maroša mám po tých niekoľkých dňoch už trochu oťukaného a zisťujem, že má veľmi fajn a triezve názory na život aj spoločenské dianie. Treba povedať, že za ten nádherný výhľad z Jánošíkovej bašty to potenie sa stálo. Kocháme sa a čakám na nejaký vlak, keďže mi je jasné, že odtiaľto budú pekné fotky.

Bezmenný rýchlik

Pokračujeme a volajú mi prešovské strážkyne, Kat'a a Rebeka. Napriek tej vtipnej reklame od Orange-u o SNPčke treba povedať, že som signál ani zďaleka nemal vždy a toto bol jeden z tých prípadov. V sedle Repy si užívam combo káva + Horalka, čo mi konečne dodáva potrebnú energiu a sledujem Maroša, ktorý sa frajerke snaží odfoťiť motýle. S vedomím, že celé stúpanie dňa už máme za sebou, veselo vykračujeme dole kopcom smer Čermel'. Kráča sa nám veľmi pohodlne a celý čas sme zabratí do príjemného rozhovoru. Na chate Hrešná sa Maroš odpája, keďže chce navštíviť miestnu ZOO v Kavečanoch. Opäť osamote si to cez rozpálené lúky šiniem do Košíc, kde plánujem prespávať u manželov Belušovcov, takisto zo skautingu. Som rád, že aj týmto spôsobom, prespávaním u členov FSE, môžem opäť pocítiť čaro našej skautskej rodiny. Cesta z Čermel'a ku nim mi po asfaltke príde nekonečná, no aspoň ma baví značenie cyklochodníkov – som rád, že v týchto končinách nejazdím. V Košiciach si kupujem nové vložky do turistických topánok, keďže tie staré spôsobovali viac starostí ako radostí, dopĺňam zásoby jedla a lekárničku a môžem dať zbohom civilizácii. Ide sa do Volovských vrchov!

Čo to do...

Deň 7 (Košice – Kľoptaň)

38,85 km

Ráno vstávam o trištvrté na šesť bez budíka. Po raňajkách a rozlúčke s Belušovcami vykračujem k autobusovej zastávke, odkiaľ sa plánujem odviezť na Čermeľ. Vtedy nastáva prvý a chvalabohu posledný kiks toho dňa – prestupujem z linky do linky na zastávke Mier, lenže podobne ako v Bratislave sa v okolí zastávok „Mier“ nachádza niekoľko a ja som sa odviezol na nesprávnu. K tomu môj druhý spoj odchádza pred mojimi očami o minútu skôr ako by mal (pozdravujem šoféra), takže mám hneď zrána o dva a pol kilometra chôdze navyše postarané. Z Čermeľa prechádzam lesnou cestou až na Bankov. V týchto miestach sa mi dvakrát takmer pošťastilo zísť zo značky kvôli mizernému značeniu. Až po Jahodnú si užívam privátny les, okrem akejsi lasice a jedného cyklistu nestretávam ani živú dušu.

Je tu niekto?

Na Jahodnej dobieham Maroša, ktorý sa sem včera omylom odviezol (plánoval vystúpiť na Bankove). Opäť si vychutnávam kávu s Horalkou a vydávame sa strmákom hore zjazdovkou. Cesta na chatu Lajoška nám ubieha rýchlo a príjemne, rozhovor sa točí okolo žien a vzťahov. Chata je však kvôli rekonštrukcii uzavretá, a tak nezískavam pečiatku a ani Maroš vodu. Od Lajošky sa ráz krajiny mení a začínajú to byť tie Volovské vrchy, o ktorých som sa toľko napočúval a načítal – husté smrekové a bukové porasty striedané holinami, rúbaniskami a popadanými suchými stromami. Stretávame paniu, ktorá vyzerá, že už má čo to za sebou a dávame sa do reči. Vraví, že SNPčku prešla pred pár rokmi a videla medveďa pri klesaní od Kráľovej Studne k Šturcu. Takisto spomína, že s ňou išiel vnuk, no nedokončil, keďže išiel celý čas v strese, čo ak sa niečo pokašle. Vravím si, dokelu, to som celý ja, idúci v strese, že budem musieť kvôli niečomu skončiť. Do budúcich dní treba zmeniť mentálne nastavenie. Ideme ďalej, nachádzame prameň, Maroš sa plánuje osviežiť, a tak idem trochu popredu.

Jeden z mnohých ohromných suchárov

Obzvlášť húštiny sú pomerne adrenalínové kvôli macíkom – tu vo Volovských vrchoch je už stret omnoho pravdepodobnejší ako dakde nad Bardejovom. Preto radšej klepkám paličkami vždy, keď mi to príde vhodné. Ako kráčam, postupne sa mi otvára výhľad na Slovenský kras a Kojšovskú hoľu. Pod ňou leží chata Erika, kde plánujeme obedovať a nabíjame si aj telefóny. Stretávame tu holčinu z Banskej Štiavnice, ktorá absolvuje Svätajakubskú cestu. Chvíľu sa rozprávame a vymieňame si postrehy o výbave na dlhé treky. Potom sa už vydávame smer Kloptaň, náš dnešný cieľ.

Kojšovská hoľa

Po neskorom a sýtom obede na mňa prichádza útlm a aj slnko nepríjemne praží. Brodíme sa cez vysokú trávu, prekračujeme popadané stromy a skutočne si vydychujem, keď dorážame na rázcestie Tri studne, kde sa nachádza prameň. Obaja sa umývame a doplňujeme vodu, keďže v blízkosti Kloptaňa sa už žiadny prameň nenachádza. Cítim sa úžasne zregenerované, no kráčať ďalej sa mi akosi aj tak nechce. Obaja cítime, že na nás začína prichádzať poriadna únava, ani do reči nám akosi nie je. Na Kloptaň nám však zostáva asi hodina a pol chôdze a ak tam nechceme prísť o dva dni, musíme sa premôcť. Finálny výšľap na vrchol sa mi zdá nekonečný, no snažím sa ako-tak motivovať Maroša, ktorý má zdá sa úplne vybité baterky. Smejem sa, že na vrchu možno budú aj nejaké slečny, keďže nás tá pani, ktorú sme stretli kúsok pred prameňom, informovala o dvoch (pravdepodobne) SNPčkárkach, asi dve hodiny pred nami. Aké je naše prekvapenie, keď prichádzame na vrchol a skutočne ich tu nachádzame! Do nejakého živého rozhovoru sa však nepúšťame, ja s Marošom si varíme večeru, dievčatá idú kvôli skorému budíku spať a my ich unavení po niekoľkých minútach nasledujeme.

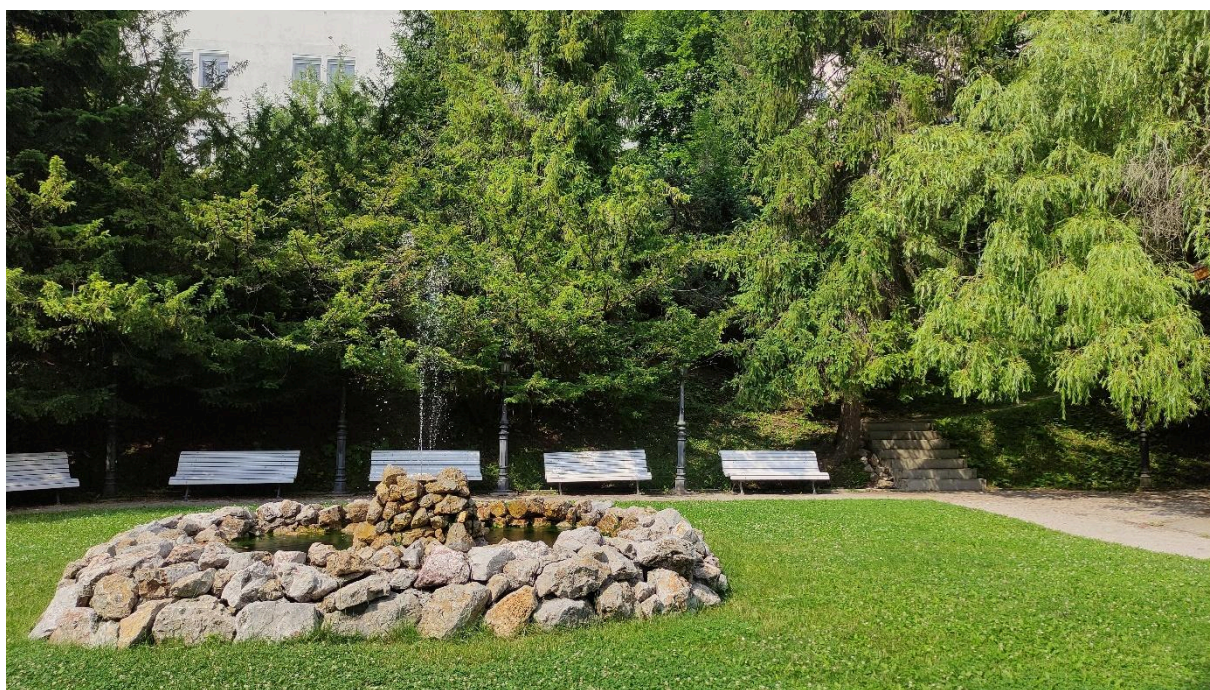
Večerný Kloptaň

Deň 8 (Kloptaň – Úhornianske sedlo)

32,93 km

Drevené prične, to je spánok iný, je to polobdenie. Do toho si Maroš išiel takú pílu, že by som to ani napodobniť nevedel, aj keby som sa veľmi snažil. Ráno som však na moje prekvapenie vcelku čulý, hoci zo spacáku sa mi vôbec nechce. Je chladno a každú chvíľu sa cez Kloptaň preháňa nejaká slabšia krátka búrka alebo prehánka. Napriek tomu si varíme raňajky, Maroš zisťuje, že mu myši do batoha vyhrýzli dieru, balíme sa a Maroš vyráža. Ja ešte riešim nejaké drobnosti a navliekam pršiplášť cez batoh, keď prichádza ďalšia búrka. Hovorím si, že počkám, kým prehrmí to najhoršie, no vtom pred mojimi očami udierajú dva blesky do blízkyh náprotivných kopcov. Dochádza mi, že mám nanajvýš pár minút, kým to dorazí ku mne. Povrch Kloptaňa je pomerne skalnatý. Najvyšším bodom je tu rozhl'adňa, ktorá nemá bleskozvod. Priamo pod rozhl'adňou sa nachádza búda, v ktorej stojím. Usudzujem, že najmäudrejšie v tejto situácii bude urýchlene vyraziť. So stiahnutým žalúdkom polobehom zostupujem v teniskách mokrým terénom s vedomím, že od akého-takého bezpečia ma delí ešte výšľap na Zbojnícku skalú. Ten názov, resp. tá spojitosť sa mi nie úplne páči – skala a blesky. Pri každom zablysnutí sa krátko zastavujem a počítam vzdialenosť búrky odo mňa. Na moju veľkú radosť znie hrmenie spoza môjho chrbta a aj sekundy medzi bleskom a hromom pribúdajú, búrka sa mi teda vzd'ala. Ako prekonávam Zbojnícku skalú, poriadne

mi odľahlo. Onedlho dobieham aj Maroša. V sedle Jedľovec už svieti slnko a my postupne balíme bundy aj pršiplášte do batoha. Chvalabohu nachádzame aj prameň a po ráne bez vody si konečne môžeme doplniť zásoby. Kúpele Štós predstavujú najnižší bod dnešného dňa a vedie sem ostré klesanie. Okamžite vyhľadávame hotel s reštauráciou a ja si po siedmich dňoch na Ceste dávam prvé pivo (v kombinácii s palacinkami). A to som si hovoril, že ho na východe budem piť denno-denne. ☺ Z reštaurácie sa nám vôbec nechce, Maroš si vyhráva na klavíri a ja by som vyhrával tiež, keby mu fungoval pedál. Takto len sedím na terase a som zahĺbený do vlastných myšlienok.

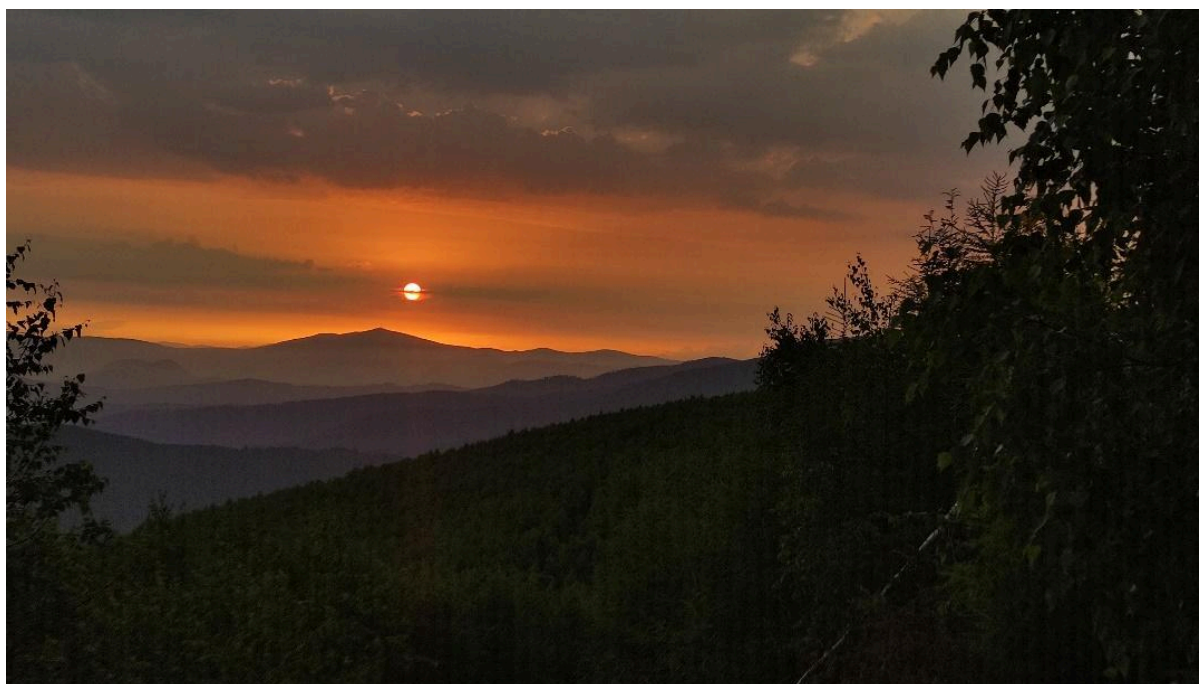
Kúpele Štós

Napokon vyrážame až zhruba o trištvrte na štyri. Čaká nás ešte dvadsať kilometrov a nie som si úplne istý, ako to chceme stihnúť. Kráčame však pomerne rýchlo, zabratí do rozhovoru. Postupom času však Maroš začína spomaľovať, tak idem popredu a púšťam hudbu. Opäť raz totiž prechádzam húštinami ako stvorenými pre výskyt medveďa a nerád by som nejakému vyliezol rovno na chrbát.

Maco, si doma?

Na vrchole Osadník ma Maroš vďaka mojej dlhšej pauze opäť dobieha. Tento vrchol je jedno veľké bludisko popadaných stromov, no má pre mňa svoje čaro. Je zaujímavé, že ešte pred niekoľkými rokmi veľa ľudí tvrdilo, že vo Volovských vrchoch sa dá veľmi jednoducho zablúdiť a reálny chodník neexistuje, alebo sa prinajmenšom nezhoduje s offline navigáciou. Masívna popularizácia Cesty však spôsobila, že navigácia terénom je posledná vec, ktorú by som označil ako problém, chodníček je výborne prešliapaný. Z Osadníka má cesta akýsi nepravidelný charakter, ktorý je zavŕšený ostrým stúpaním na Pipítku. Keď sa obzerám vzad, kdesi v diaľke vidím Maroša, premýšľam, že ho počkám pri najbližšom prameni. Vynáram sa pod vrcholom a naskytá sa mi krásny výhľad na tatranský hrebeň. Onedlho vidím v diaľke aj Kráľovu hoľu a tento pohľad mi dodáva obrovskú motiváciu kráčať ďalej. Slnko zapadá priamo nad týmto dôležitým bodom na trase a so zimomriavkami si hovorím, že toto je najkrajšia odmena, akú som mohol za tie ranné stresy dostať.

Jeden z najkrajších pohľadov na Ceste

Na Pipítke ešte odbieham dolu k poľovníckej chate a dopĺňam vodu z prameňa, ktorý sa riadi heslom „Keď neprší, aspoň kvapká“. V praxi to znamená, že moju jeden a pol litrovú fľašu naplňam dobré tri-štyri minúty. Maroš ma stále nedobehol, a tak sa vyspevujúc, aby som odplašil všetku zver v dosahu, púšťam dole kopcom do sedla. Stojí tu krásna nová útulňa s vyvedenou elektrinou zo soláru, škoda, že sa dolu zabývali myši. Poučený Marošovými problémami z rána veším tašku s jedlom na klinec. Okrem toho ma tu čaká ďalšie veľké sklamanie – priamo k útulni sa síce dá objednať pizza aj s pivom, no deadline je o pol ôsmej. Ja nachádzam krabicu od pizze s týmito informáciami až o pol deviatej, čo znamená jediné, a síce že si pizzu dnes večer nedám. Predsa len s malou dušičkou do pizzerie volám, no dozvedám sa, že kuchárky pred pol hodinou už odišli domov. Robí mi to malý škrt cez rozpočet, keďže som sa na pizzu vcelku spoliehal a je možné, že mi to nebude vychádzať s jedlom. Pred spaním zisťujem, že mám hneď dva kliešte a ani za pána nechcú von. Po asi pol hodine ukončujem operáciu, pacient je spokojný a môžem sa konečne zakukliť do spacáku.

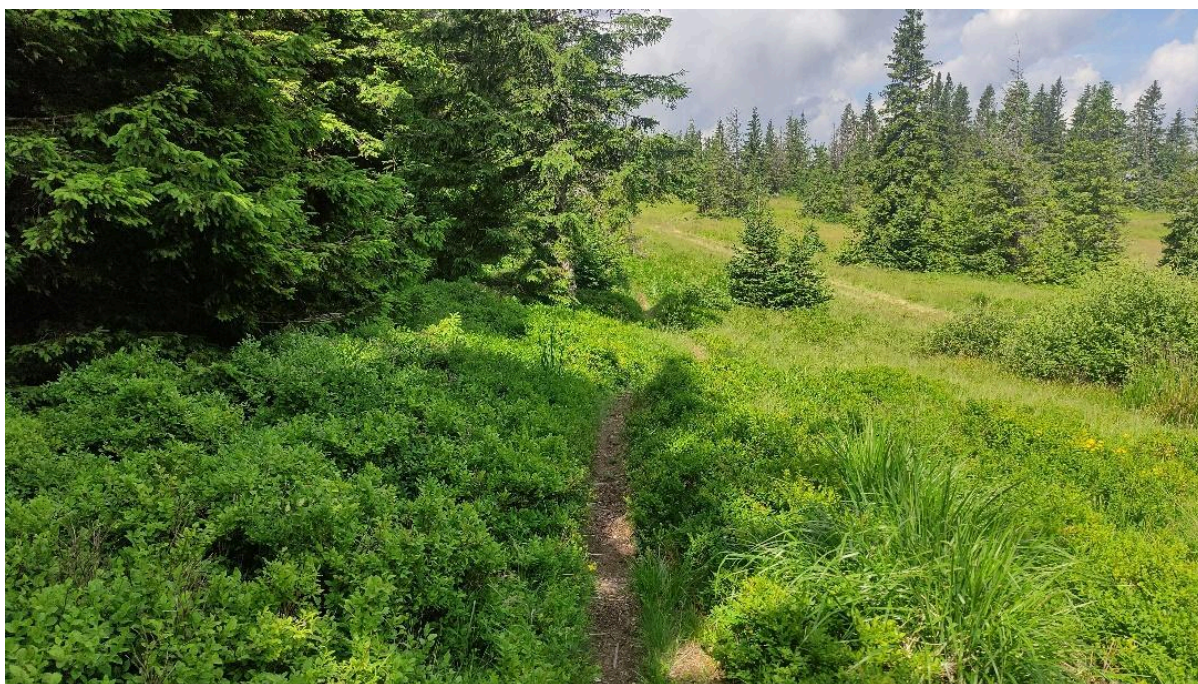

Útulňa pri Úhornianskom sedle

Deň 9 (Úhornianske sedlo – Gálová)

29,59 km

Ráno po prebudení nachádzam na pupku tretieho kliešťa a skoro ma nastiera. Vyťahujem ho opäť dobrých dvadsať minút. Inak slnko opäť pečie hneď od rána a kvôli zdržaniu spôsobenému tou potvorkou vyrážam až okolo desiatej. Hneď zo začiatku ma chytá energetická kríza, nakoľko raňajky boli veľmi ľahké (jedno vrecúško ovsenej kaše a káva). Tlačím teda do seba sladené mlieko a dúfam, že to nejak potiahnem aspoň po obed. Maroš sa mi vzdáľuje, no akosi sa neobťažujem ho dobehnúť, keďže sa dostávam do obrovského čučoriedkového poľa a nie a nie sa odtrhnúť.

Postav dom, stromov je už dost', jedz čučoriedky.

Od rána nemáme vodu, no kúsok od sedla Krivé nachádzame prameň. Dopĺňam vodu a úplne na naháča sa umývam. Vcelku príjemný pocit. ☺ Maroš mi opäť odbieha, no ešte stále nemám energiu ani chuť ho dotáhovať. Natieram sa teda opaľovák, lejem do seba poriadne veľa vody, v ktorej plávajú kadejaké čudá a poberám sa pomaly ďalej. Zastavujem sa iba pri legendárnej nástavbe z Avie, no dlho sa nezdržujem, keďže je v nej strašné dusno a okolo lietajú ovady.

Into the wild. ☺

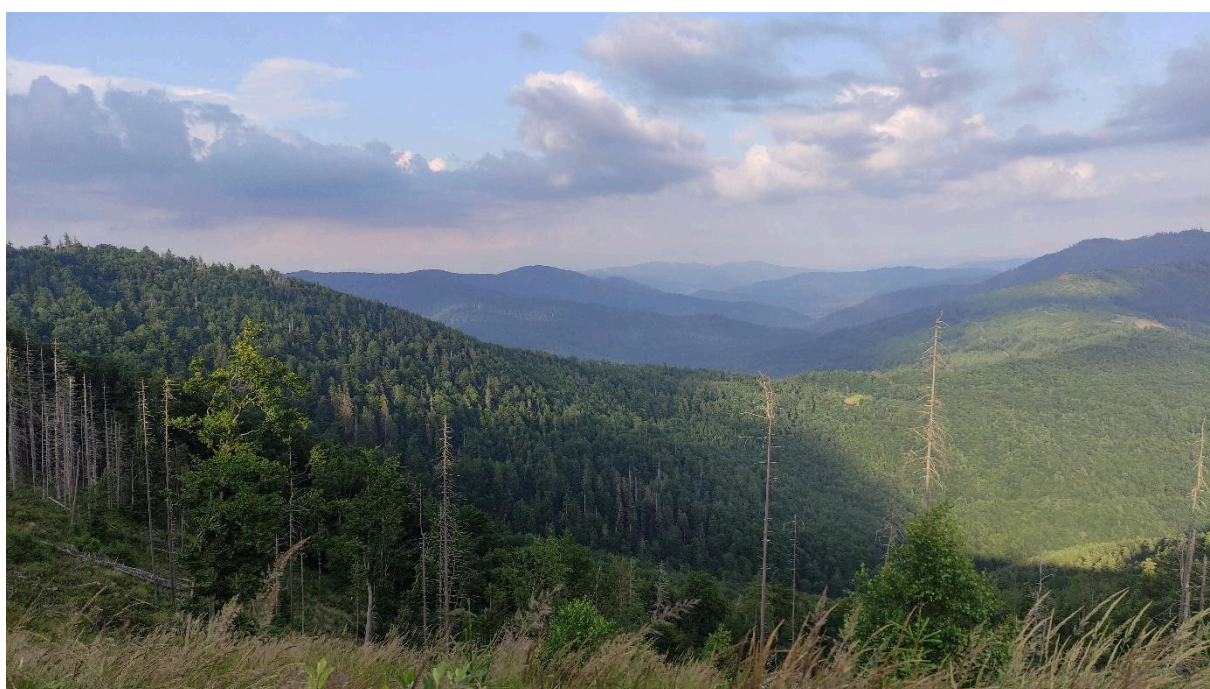
Terén je nemilosrdne kopcovitý, chodník pokrytý ihličím a mne sa neustále naberá bordel do topánok. Po chvíľke teda zastavujem a bordel vytriasam. Na Skalisku ma čaká Maroš a krásny výhľad.

Nefalšovaná radosť z pokorenia vrcholu

Snažíme sa objednať pizzu aspoň do sedla Súľová, ale jediná ako-tak ochotná ponuka by nás stála 18€ za dovoz. Samozrejme na to kašleme. Nakoľko si Maroš varí obed, tentokrát ako prvý vyrážam ja. Dobieham akéhosi turistu so psom, ktorý má podobný cieľ ako ja, Devín. Chvíľu mi trvá aby som ho presvedčil, že má ísť z kopca a nie do kopca. Pripadal mi ako buď kvalitne opitý alebo zdrogovaný. Nekonečnými, no peknými lúkami sa dostávam do sedla Volovec, kde si v prameni opäť dopĺňam vodu. Škrie ma, že nám to s pizzou nevyšlo, koniec koncov jedla vôbec nemáme nazvyš. Hovorím si, že ešte stále môže byť horšie, napríklad mám šťastie, že neprší. No a hádajte čo. Ani nie päť minút na to počujem hrmenie. Pridávam do kroku (pracovne to už nazývam turbotempo), no nie som ešte ani len na prvom kopci a opäť vidím blesky triafať do kopcov vzdialených zhruba kilometer odo mňa, možno aj menej. Keď registrujem blesk a hneď vzápätí hrom, dochádza mi, že je veľmi zle. Celú hrôzu situácie umocňuje fakt, že som na úplne odlesnenom hrebeni a ešte k tomu šliapem do kopca. Dobieham po prvý porast, o ktorom si myslím, že by ma vedel aspoň trochu ochrániť, paličky preventívne opieram ďalej od seba, v pršiplášti sadám na batoh a vyčkávam. Hrmenie je tak neskutočne silné, že ma chvíľami od strachu doslova nadhadzuje. Kto nezažil búrku na

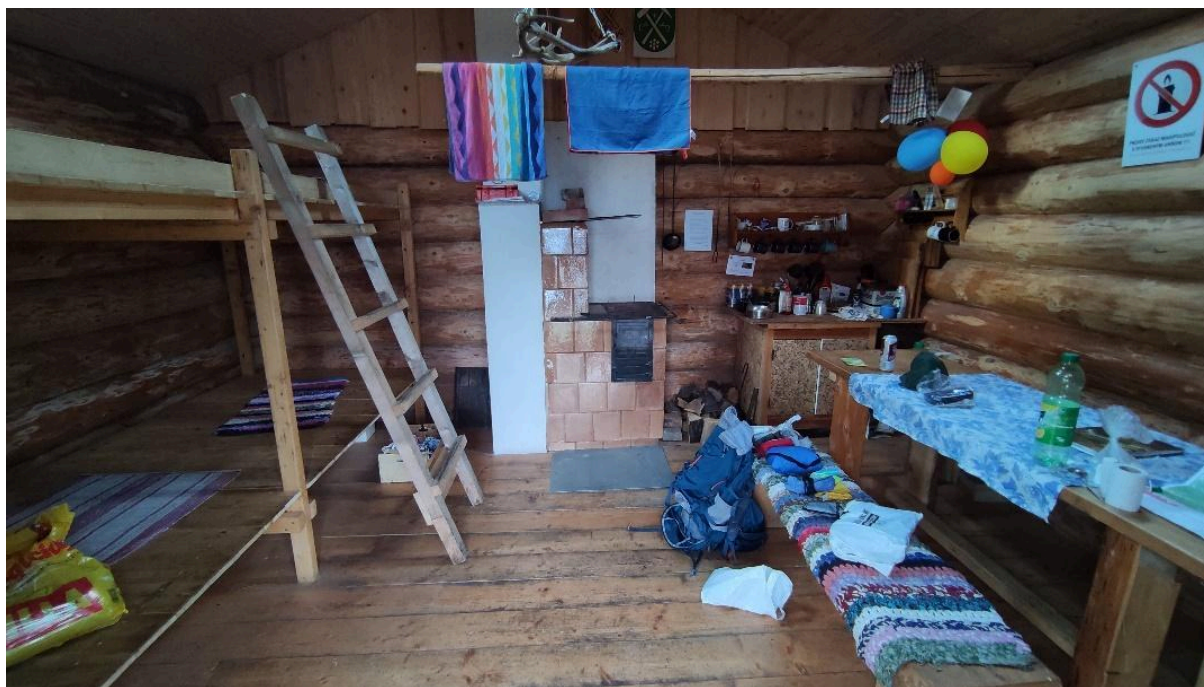
horách, nepochopí – znie to, akoby niekto trhal látku hneď pri mikrofóne a potom tento zvuk, ale stonásobne zosilnený, pustil do reproduktora priamo nado mnou. Pociťujem akýsi prirodzený strach, nie ako ten z výšok – možno to bol práve pud sebazáchovy a vôľa prežiť. Keď cítim, že dážď ustáva a hrmenie sa konečne vzdáva, vykladám batoh na ramená a pokračujem ďalej. Už neprší, no všade je mokro a topánky mi veľmi rýchlo premokajú. Prezúvam sa až v sedle Súľová, keď cítim, že to už rozmočené nohy nedávajú. Pôda sa mi však vidí pomerne preschnutá a kombinácia tenisky + nepremokavé ponožky by mali situáciu zvládnuť. Maroša nikde nie je, a tak sa poberám ďalej do posledného stúpania dňa. Spočiatku je veľmi ostré, neskôr sa zjemňuje, no brodím sa trávou, ktorá mi siaha až po hrudník.

Jeden z mnohých krásnych výhľadov vo Volovských vrchoch

Kamenitá cesta pri vrchole Stromiš je pre mňa vysloveným vykúpením, dokonca obetujem trocha síl a robím si zachádzku až na vrchol. Odtiaľ schádzam krátkym klesaním k útulni Gálová a po príchode zostávam právom očarený – jedná sa asi o najkrajšiu útulňu, akú som kedy videl. Poschodové postele, piecka, pivo, čaj, káva, sáčkové polievky a celé dohromady to pôsobí veľmi, veľmi útulne. Už chápem, prečo sa nad ňou ten SNPčkar pri Svidníku tak rozplýval. Stretávam tu dvoch chlapíkov zdola z dediny a pomerne dlho sa rozprávame. Zisťujem, že jeden z nich je hasič a že zajtra budú na Dobšinskom kopci preteky do vrchu. Teší ma, že si užijem zaujímavý pohľad. Keď odchádzajú, varím si pár sáčkových polievok z tunajších zásob, pár z mojich zásob a čakám na Maroša. Ten ešte odbáča okúpať sa k prameňu, nuž mu idem naproti. Potrebujem doplniť zásoby vody, do vody sa mi nechce a keď

cítim, ako mi za tých tristo metrov k útulni mrznú ruky kvôli fľaškám, je mi Maroša úprimne ľúto. Potom ešte popíjam pívko, Maroš si k tomu vyhráva na gitare, ktorú sme v útulni našli a napokon sa chystám spať pomerne skoro, kvôli včasnému budíku.

Útulná útulňa. ☺

Deň 10 (Gálová – Telgárt)

33,70 km

Včasný budík u mňa znamená budík o štvrtej ráno. Včera som si totiž povedal, že ak budú na poobedie hlásiť po ceste búrky, šliapem od skorého rána. Nakoľko búrky hlásili a slovo robí chlapa, stalo sa. Počasie za dverami však nepôsobí vábne – fúka neskutočne silný vietor a po oblohe sa prevaľujú sivé mračná. Ani psa by som tam nevyhnal. Môj ranný plán predstavuje prechod po chatu Gápel' vzdialený od Gálovej pätnásť kilometrov a tam si navariť, možno prečkať prípadnú búrku. Hneď zrána si prepichávam otlak a po niekoľkých stovkách metrov nadobúdam presvedčenie, že to bola veľká chyba. Hneď zo začiatku klesám po šotoline a keďže moje turistické topánky cez noc nepreschli, kráčam v teniskách. Chôdza mi spôsobuje neznesiteľné bolesti a po zhruba dvoch kilometroch sa stupňuje do takého štádia, že musím zastaviť, vyzuť sa, strhnúť si náplast' z otlaku a vymeniť ju za nejakú inú. Od rána mám zúfalú náladu – som nevyspatý, hladný a čaká ma ďalšia dlhočizná trasa. Za tých desať dní na Ceste som si však už uvedomil, že niektoré veci jednoducho neovplyvním a musím ich

akceptovať. Jediné, čo mi ostáva, je myslieť pozitívne. Tak sa aspoň snažím tešiť sa z toho, že neprší, hoci vietor neustáva.

Určite je ešte stále júl?

Treba povedať, že ranný terén je ideálny na rozjazd – prekonávam len jedno ťažšie stúpanie, ďalšiu z mnohých dlhých lúk a odrazu už stojím nad Dedinkami a vodnou nádržou Palcmanšká Maša. Odtiaľto som ju ešte nevidel a pohľad je to veľmi fotogenický.

Palcmanšká Maša a Dedinky

Pokračujem dole kopcom a asfaltka vedúca cez Dobšinský kopec je odo mňa už sotva päť metrov. Má to však háčik a síce značka sa z ničoho nič stráca. Doprava je to do čoraz väčšej žihľavy. Doľava sa cesta stáča kamsi do paže. Rozhodujem sa teda predrat' priamo cez smrečinu. Odsúvam konáre a párkrát dostávam po papuli, že ruším ich pokoj. K asfaltke sa však úspešne dostávam, respektíve na ňu doslova vypadávam z lesa. Cesta je už uzavretá a organizátori na mňa začudovane hľadajú, že kde som sa tu vzal. No spadol som z oblakov do mači. Prechádzam cez cestu skôr, než ma zrazí nejaký závodný špeciál a pri hasičskej Tatre nachádzam týpka zo včera. Chvíľu sa rozprávame a sledujem, ako tú hasičskú Tatru parkujú. To vám je autíčko. Dozvedám sa však, že tréning začína až za hodinu, čo je pre mňa príliš veľké zdržanie a tak sa lúčim s prianím šťastlivých pretekov a kráčam ďalej. Na chatu Gápel' je to len kúsok a predstava jedla je mi veľkou motiváciou. Cestou stretávam pastiera kráv so stádom. Je to chlap v stredných rokoch, v špinavom oblečení a silno opálený od slnka. Hoci kravy práve prechádzajú cez cestu, rukou mi ukazuje, nech sa nebojím a pokračujem. Obchádzam teda kravky a dávam sa s ním do reči – rozpráva horehronským nárečím (aspoň si domýšľam, keďže sa blížim k Telgártu). Toto nárečie som nikdy nepočul a je to fascinujúca skúsenosť.

Kravky pri Gápeli

Na chate Gápel' sú ubytované akési mladé rodinky a nechcem rušiť ich kruhy, tak sa len skromne pýtam, či by som si mohol uvariť jedlo v priľahlom altánku – vonku stále duje a ja potrebujem závetrie. Bez okolkov mi to dovoľujú a napokon sa s tatkami predsa len dávam do

reči. Sú vcelku mladí a pretáčame kadejaké možné témy, od turistiky cez autá až po cyklistiku. Jeden z nich sa nápadne podobá na Braňa Deáka, no ŠPZtky na všetkých autách sú RV...ktovie. Varím si polievku a za ňou ovsenú kaš...polievku (dokelu) a po asi hodinovej pauze sa poberám dokončiť dávno začaté. Z Gápeľa je to dosť po hrebeni – ostré stúpanie, ostré klesanie, kde-tu kravince a zas tie nekonečné lúky.

Výhľad v okolí Nižnej Záhrady

V diaľke stále počujem rev motorov a strieľanie do výfuku, mám z toho zimomriavky. Aspoň nejaká kategória motoršportu si zachovala svoj zvuk. ☺ Na záver ma čaká niekoľkokilometrové klesanie do sedla Besník po šotoline a následne po asfalte do Telgártu. Na šotoline sa snažím vyhľadávať časti prerastené trávou, prípadne aspoň mäkký hlinený podklad, aby som uľavil boľavým nohám a teším sa na asfalt. Ten však očakávanú úľavu neprináša a aj Kráľova hoľa je samozrejme v oblakoch, čiže ani tú nemôžem poriadne poobdivovať. Žily mi to však netrhá, zajtra si jej užijem až-až.

Z Kráľovky dnes nič

Cestu do Telgártu si krátim telefonátom s našimi a onedlho vidím známe miesta – Chmarošský viadukt a tabuľu Telgártu. Okamžite smerujem do dávnejšie overenej Koliby a čakám na Maroša pri cesnačke, pive a haluškách.

Poznávací znak Telgártu ☺

Rekapitulujem si Volovské vrchy – v niečom svoju povest' potvrdili a v niečom zas nie. Bola to skutočná divočina a stretnúť živú dušu bola skôr vzácnosť. Mám pocit, že tu bolo viac

polomu ako stojacich stromov, no zo značky sa mi podarilo zísť len raz, keď som v rýchlosti utekal pred búrkou z Kloptaňa. Som zvedavý, aké budú Nízke Tatry. Teším sa na výhľady na moje najmilšie Vysoké Tatry, na zmenu prostredia, no mám i rešpekt pred náročnými prevýšeniami, ktorý stupňujú aj otlaky. Podľa väčšiny ľudí je to však najkrajšia časť Cesty a to mi je dostatočnou motiváciou. Večer sa schádzame s Marošom na Kofole a ako sa vraciam späť na ubytko, stretávam množstvo ľudí v horehronských krojoch (v Telgárte práve prebiehajú Ozveny staroslovienciny pod Kráľovou hoľou). Ťahá sa za nimi príjemná vôňa aviváže, nie ako za mnou. ☺ Varím večeru a konečne príjemne sýty zaspávam.

Deň 11 (Telgárt – Ramža)

38,32 km

Ráno sa zobúdzam s výbornými nohami a sviežim duchom. Po boľavých otlakoch zrazu ani stopy, takže sa teším ako malé decko. Z ubytovania sa mi darí vyraziť o trištvrte na sedem a dve minúty pred siedmou už stepujem pred Jednotou, aby som nakúpil a mohol sa vydať na moje nízkotatranské dobrodružstvo. Posedávajú tu dvaja cigáni a samozrejme sa odo mňa snažia vymámiť peniaze – najprv na chleba, potom na cigarety a nakoniec na vodku, aby si mohli potrieť kolená (tak určite ☺). Hoci odo mňa nič nedostávajú, prajú mi peknú túru a jeden z nich dodáva, že keď stretnem medveďa, mám mu odkázať, že ho pozdravuje Ištván. Made my day.

Kráľovské raňajky

Úsek Telgárt – Čertovica som šiel naposledy pred siedmimi rokmi a od začiatku ma fascinuje, ako veľmi sa les za tú dobu zmenil. Vtedy sme sa predierali polomom, dnes sú tu krásne vysoké zdravé stromy. Len chodníček mi nespôsobuje toľko radosti – do topánok sa mi hneď dostáva množstvo ihličia a onedlho sa pridávajú uvoľnené šutráky.

Krásny les cestou na hoľu

Stúpanie na Kráľovu hoľu je od začiatku ostré, no pravidelné. Pri každom smerovníku päť minút oddychujem, napijem sa a kráčam ďalej. Miestami sa brodím orosenými kvetmi, ktoré mi siahajú až nad hlavu a premýšľam, načo som si včera vôbec dával sprchu. Prvé známe miesta spoznávam až keď sa dostávam nad pásмо kosodreviny. Spomínam, ako som sem pred rokom šliapal na bicykli, keď ma zo zamyslenia vytrháva množstvo výkalov. Iba odhadujem, komu asi patria, no nález stopy na chodníku vraví jasnou rečou – s veľmi vysokou pravdepodobnosťou tu bol maco. Niektoré výkaly sú čerstvejšie, než by mi bolo milé, no pôvodcu nikde naokolo nevidím. Po prekrižovaní asfaltky mi maca z mysle vytláčajú prevaľujúce sa oblaky – ako postupne stúpam, vzduch je zrazu studený a vlhký a onedlho už ani cestu za mnou nevidno. Usmievam sa, že raz to prísť muselo, Kráľova hoľa je totiž známa vrtkavým počasím a dvakrát som tu predtým vychytil krásne výhľady. Samozrejme to tak nemohlo byť donekonečna.

„Raz to prísť muselo. ☺“

Hore duje ako divé a oblaky sa prevaľujú jedna radosť. Urýchlene vytáhnem bundu a prvýkrát aj rukavice. Darí sa mi stretnúť ochranára a keďže viem, že by tu niekde mala byť ceduľka s nápisom „strom zelený“ spolu s malinkým ihličnanom, pýtam sa, kde ju nájdem. Sklamany dostávam informáciu, že žiadny z pokusov strom udržať sa nevydaril. Rozprávam sa s ním, kam plánujem dnes dôjsť a v polke rozhovoru si uvedomujem, že asi nie je múdre chváliť sa ochranárovi, že plánujem spať mimo oficiálne povoleného miesta na terase akejsi chaty pri sedle Priehyba. Preto rozhovor zakončujem neurčito („uvidím, kam nakoniec dôjdem“) a vydávam sa ďalej po hrebeni. Hádam ma nepríde skontrolovať. ☺ Dnes sa mi kráča vynikajúco, ani necítim, že už mám za sebou vertikálny kilometer. Kráča sa mi natoľko vynikajúco, že začínam reálne prehodnocovať prespanie na Ramži, ktorá je od Priehyby vzdialená ešte štrnásť kilometrov. Všetko momentálne závisí od počasia a ja v duchu ďakujem za celoročné tyčové značenie, lebo vidím asi iba na desať metrov.

Chodníček, kdeže si?

Za Bartkovou sa obloha konečne vyjasňuje, ja vyzliekam všetky prebytočné vrstvy a kochám sa výhľadmi (bohužiaľ len na juh).

/skrytá reklama/

Chvíľu na to už klesám neprijemným rozbitým chodníkom k útulni Andrejcová. V diaľke vidno búrkové mračná a premýšľam, či bude bezpečné vyjsť už len na neďalekú Veľkú Vápenicu, keďže sa jedná o pomerne holý vrchol. Uvidíme. Stretávam mladého SNPčkara,

idúceho z trojbodu Slovensko-Česko-Rakúsko. Vraj prešiel úsek Donovaly – Čertovica na jeden záťah a vstával kvôli tomu o štvrt' na tri v noci. Masaker. Toto však nie je spôsob, akým chcem SNPčku prejsť, zbytočne sa náhliť a neužiť si všetky tie výhľady. V noci toho chalanisko asi veľa nevidel.

Okolie Andrejcovej

Na Andrejcovej nachádzam dvoch veľmi sympatických chatárov – jeden z nich mi ochotne pozrel radar zrážok a druhý mi ponúka hroznový cukor a horčík na cestu. Vďačne prijímam. Premýšľam, že o ďalšom smerovaní a stratégii sa rozhodnem na Vápenici. Cestou na ňu cítim zvláštny zápach, ako keby niekto kráčal a popri tom vylieval pivo. Pohľad z Vápenice na západ ma vôbec neteší, ani mi špeciálne nepomáha v rozhodovaní – prevažujú sa tadiaľ pochybne vyzerajúce mraky.

Íst'? Neíst'?

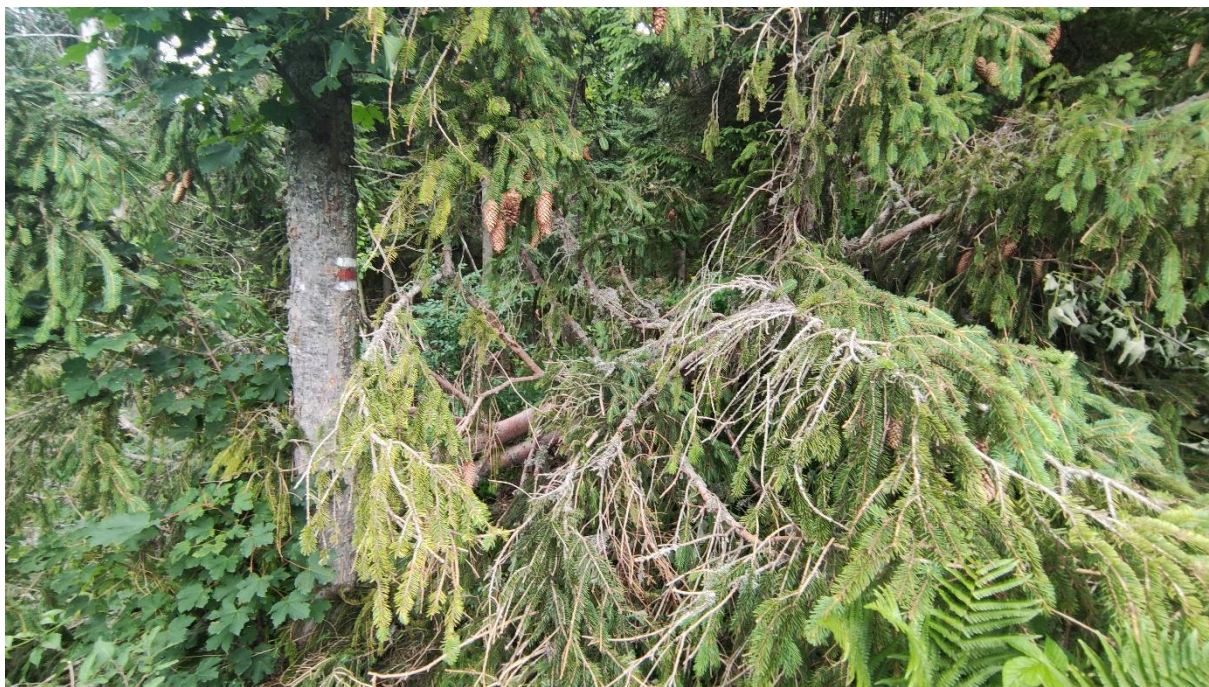
Mám v skutočne čerstvej pamäti, ako som típol pri búrkach vo Volovských vrchoch, a preto nič nenechávam na náhodu a volám našim do Talianska, aby mi zistili, ako sa vyvíjajú búrky. Verdikt znie, že búrky smerujú na severovýchod a následne padlo moje rozhodnutie – ide sa na Ramžu! Klesám prudkým zrázom do sedla Priehyba. Je celkom zjavné, akým spôsobom dostali svoje mená sedlá Priehybka a Priehyba. Kým Priehybka je malá preliačinka, do Priehyby treba sklesáť dobrých päťsto výškových metrov a na druhej strane to isté prevýšenie nastúpať. Jedná sa o najnižšie vyasfaltované sedlo v Nízkych Tatrách. V Priehybe do seba tlačím rýchly obed – štyri krajce chleba s paštétou, sladené mlieko, Vesnu a dopujem sa hroznovým cukrom, keďže ma čaká poriadna štreka. Na vrchol Kolesárová stúpam strmým zrázom, no dnes ma akákoľvek chôdza baví, neberiem to len ako úsek, ktorý je nutné prejsť. Na uvoľnených kameňoch sa ale vkuse šmýkam a palice musím držať najnižšie ako to ide. Kúsok pod vrcholom začína kvapkať. Na SNPčke sú možnosti jedine dve – buď je to kratučká prehánka a netreba sa strachovať, alebo z toho bude totálny lejak. Väčšinou je ťažké to odhadnúť a môže sa stať, že kým vytiahnem pršiplášť, zmoknem do nitky. Tentokrát je to však naozaj len prehánka, a tak kráčam ďalej. Úzky chodníček sa kľukatí čučoriedkami a znemožňuje mi používať paličky. Pri Kolesárovej opäť spomínam na svoj minulý prechod – niekde v týchto miestach som volal s máti, ktorá sa chystala kúpiť mi cyklistické oblečenie, medzi iným aj bundu do dažďa, ktorú mám práve v batohu. Sranda. V sedle Oravcová stretávam dvoch Čechov, ktorí kráčajú opačným smerom. Chvíľu sa rozprávame a odporúčam

im môj pôvodný nocľah pri Priehybe. Sú to fajn chalani a na rozhovory s takýmito ľuďmi som vždy ochotný obetovať našetrený čas. Lúčime sa a kráčam ďalej. Pomaly mi začínajú odchádzať členky a cítim únavu. Užívam si však výhľady, keďže pred siedmimi rokmi sme tu kráčali vo vytrvalom daždi a nevidel som absolútne nič.

Na Zadnej holi

Posledné štyri kilometre už dosť trpím, nemám vodu, som hladný a teším sa na kúpeľ nôh v prameni pri Ramži. Cestou síce nachádzam prameň pod Havraňou poľanou, je však slabý a po dvoch hrnčekoch ľadovej vody ma akurát tak bolia zuby. Pokračujem ďalej polomom, prekračujem veľa popadaných stromov a nohy mi stále viac a viac oťažievajú. Miesta, cez ktoré prechádzam, si absolútne nepamätám. Opäť prekračujem stromy, potkynam sa a takmer padám do rokliny. Únavu necítiť len na nohách, ale i v hlave a na sústredení. O pol siedmej večer stretávam partiu troch Čechov, ktorí majú namierené do Priehyby, vzdialenej dobrých desať kilometrov. Nekomentujem. Polom neprestáva a korunku mu nasadzujú dva spadnuté stromy, ktoré dokopy tvoria hradbu vysokú jeden a pol metra. Preliezam ich gymnastickým spôsobom na štýl bradiel.

Aj toto je SNPčka

Na konci dňa sa mi darí zbehnúť zo značky, našťastie si to rýchlo uvedomujem a dnes sa po tretíkrát borím čučoriedkami. Pri toľkých neznámych miestach a domnelých zmenách značenia sa normálne bojím, či bude aspoň tá Ramža na svojom mieste. Je však tu, presne taká istá, ako kedysi. Stretávam tu veľmi milú rodinu – trochu postarší pán a jeho dve netere. Celý večer sa rozprávame a ponúkajú ma štamprlíkom domácej slivovice – to sa veru neodmieta. ☺ Rozprávame sa o horách, športových výkonoch a je to veľmi príjemný večer. Do spacáku nakoniec ľahám až o pol desiatej. Dnešok bol so skoro štyridsiatimi kilometrami a niečo vyše 2300 nastúpanými metrami poriadny úlet.

Deň 12 (Ramža – Ďurková)

33,48 km

V noci som nespál veľmi dobre. Najprv ma budili myši, ktoré vonku šuchotali a neskôr som precitol hádam pri každom otočení. Noc bola chladná a hoci som spal dnu, prvýkrát som mal pocit, že spacák nestačí. Ráno sa prebúdzam o trištvrte na šesť spolu so štyrmi Poliakmi. So zlepenými očami idem priamo k prameňu, umývam sa a ako-tak ma to prebúdza. Na odchode dopĺňam vodu, lúčim sa s rodinkou a kráčam preč. Zo začiatku je to zahrievačka do mierneho kopca, no cítim, že moje nohy sú dosť ťažké. Už od prvých metrov ma sprevádza orosená tráva a robím osudovú chybu – neprezúvam sa do tenisiek a nepremokavých ponožiek, ale zostávam pri štandarde. Nadávam na mokrú trávu, no spomínam na slová chatárov

z Andrejcovej: „Nezáleží na tom, či je zážitok dobrý alebo zlý, hlavne, že je intenzívny.“ Tento zážitok je však podľa môjho gusta až príliš intenzívny, po pol hodine chôdze som tak mokrý, akoby som oblečený vkročil do bazéna až po pás. Musím odložiť mobil aj peňaženku do batoha, keďže vrecká sú na totálku premočené. Som neskutočne vytočený, no hlavne na seba – ak by som hneď na začiatku prezul do tenisiek a nepremokavých ponožiek ako som to mal vo zvyku, všetko by bolo v poriadku.

Ranné kúpalisko

Toto martýrium končí až v sedle za Lenivou, kde sa chodníček mení na štrkovú cestu. Prezúvam sa do tenisiek a suchých ponožiek, tie staré žmýkam a veším na batoh. Kráčam dolu kopcom a onedlho už sedím v penzióne STIV na Čertovici. Nadžgávam sa praženicou, sledujem predpovede počasia, dobíjam powerbanku a pozerám, čo je nové vo svete. Bohužiaľ, Jurova ranná SMSka nebola jeden z jeho vtipov a Milan Lasica už skutočne zabáva tých hore spolu s Julom a Michalom... Okrem toho zisťujem, že na Veľkom Rozsutci včera niekoho trafil blesk a hovorím si, aké som mal s počasím šťastie – na to, ako pochybne to vyzeralo, to celé ešte dobre dopadlo. Inak si pauzu užívam, personál je tu veľmi milý a nechce sa mi vôbec odísť. Nakoniec Čertovicu opúšťam až o štvrt' na jedenásť. Zo sedla vedie nahor skutočne strmý chodník.

Čím strmšie, tým lepšie. ☺

Dychčím, chvíľami dopĺňam cukor a onedlho konečne vidím dnešný prvý vrchol, Rovienky. Tesne pred ním dobieham dedka s vnukom. „Tam máme konkurenciu,“ vraví dedko, hľadiac na mňa. Usmievam sa sám do seba, akáže som ja len konkurencia... Na Rovienkach sa konečne otvárajú výhľady na hlavný hrebeň, no čaká ma sklamanie, Ďumbier je v oblakoch.

Najvyšší v oblakoch

V Kumštovom sedle (veľmi zaujímavý názov) vyzúvam tenisky a vytriasam drobné kamienky, ktoré mi do nich neustále padajú. Neviem, či som šmatlavý, ale moja ľavá noha doteraz vždy všetko schytala horším spôsobom – viac otlakov, viac kamienkov. Ako stúpam ďalej, v diaľke zazriem chatu M. R. Štefánika. Kde-tu z neba spadne kvapka, od určitého momentu je vkuse depresívne zamračené. K tomu z východu prichádzajú husté tmavosivé mračná predpovedajúce silný lejak a zdvíha sa prudký vietor. Batohom mi hádže zo strany na stranu. V duchu verím, že keď mračná narazia na Ďumbier, na chvíľu ich to zastaví a hovorím si – aspoň, že sa neblýska. No i tak pridávam do kroku, aby som bol na chate čím skôr. Našťastie to stíham pred dažďom a objednávam si vynikajúci guláš.

Štefánička

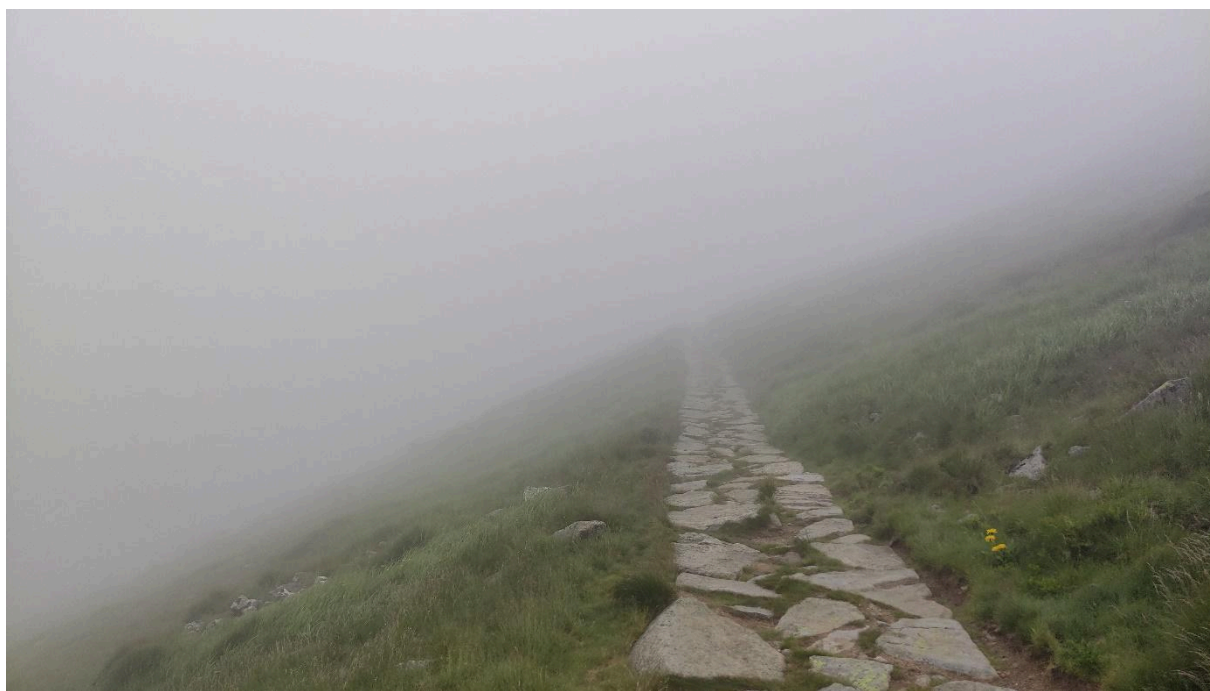
Pri vedľajšom stole sedí dáka rodinka s malými deťmi. Tie sa s dospelákmi dohadujú, že dnes chcú ísť spať neskôr. Rozhovor vyzerá zhruba nasledovne:

Deti: “Chceme ísť spať aspoň o jedenástej!”

Dospelí: “Ale to musíte spísať zmluvu. A musí byť bez gramatických chýb, s gramatickými chybami by vám to žiadny úrad nevzal.”

Deti: “Ale to nie je fér! Oni to píšú na počítači a tam im to podčiarkuje červenou!”

Otáčam sa chrbtom a dusím smiech. Neriskujem, že ma uvidia, ako sa rehním a urýchlene pokračujem ďalej. Cestou k Ďumbieru stretávam matku s dcérou a pýtam sa na podmienky hore na hrebeni. Vraj pršalo, tak schádzajú na chatu, no jej manžel so synom ešte išli na Ďumbier. Premýšľam, načo sa tam štverali, výhľad nulový, od 1800 m. n. m. mlieko.

Späť do oblakov

Výstup na Ďumbier teda bohapusto ignorujem a užívam si luxusný chodník cestou na Chopok. Opäť mi je dokázané, že všetky udalosti na Ceste človeka dobiehajú až deň po. Včera úžasný deň, dnes sa suchcem. Keď konečne vyčerpaný dorážam na Kamienku, čaká ma veľké prekvapenie – okrem očakávaného stretnutia s Emou, ktorá tu práve brigáduje, dobieham aj Terku a jej partiu. Oni vyrážali v stredu ráno, ja vo štvrtok podvečer, no už posledné dva-tri dni som vedel, že som len niekoľko kilometrov za nimi. Popravde som však neočakával, že ich stretnem už tu. Sedíme tu až do štvrtej poobede, pochlipkávam Kofolu a sem-tam sa zapájam do rozhovoru. Na rozlúčku dostávame od Emy hroznový cukor a som veľmi rád, zide sa mi. Vonku je strašná zima a kvôli oblačnosti stále nič nevidno, takže výstup na Chopok takisto bohapusto ignorujem. Po chvíli už ľutujem, že som počas pauzy nevytiahol z batoha aj rukavice a snívam o nejakom teplom krbe. Partia mi trochu odbieha, no nelámam si nad tým hlavu, onedlho ich určite dobehnem. Vravím si, že je možno aj lepšie, že nič nevidím – severné svahy Chopku a celá Demänovská dolina sú neslávne známe svojimi holinami a vyrúbanými lesmi. Pri Derešoch dobieham partiu a so smiechom si spomínam na hlášku z radošinskej hry Jááánošííík: „Ako sa len ten muoj otec nauopotiu, nauopotiu a čo mau z toho, čo mau, dereš, dereš, kdejdeš samý dereš...“ Pod vrcholom sa konečne otvára výhľad na sever, vidno Liptovskú Maru aj Veľký Choč.

Aspoň pár výhľadov za Derešmi

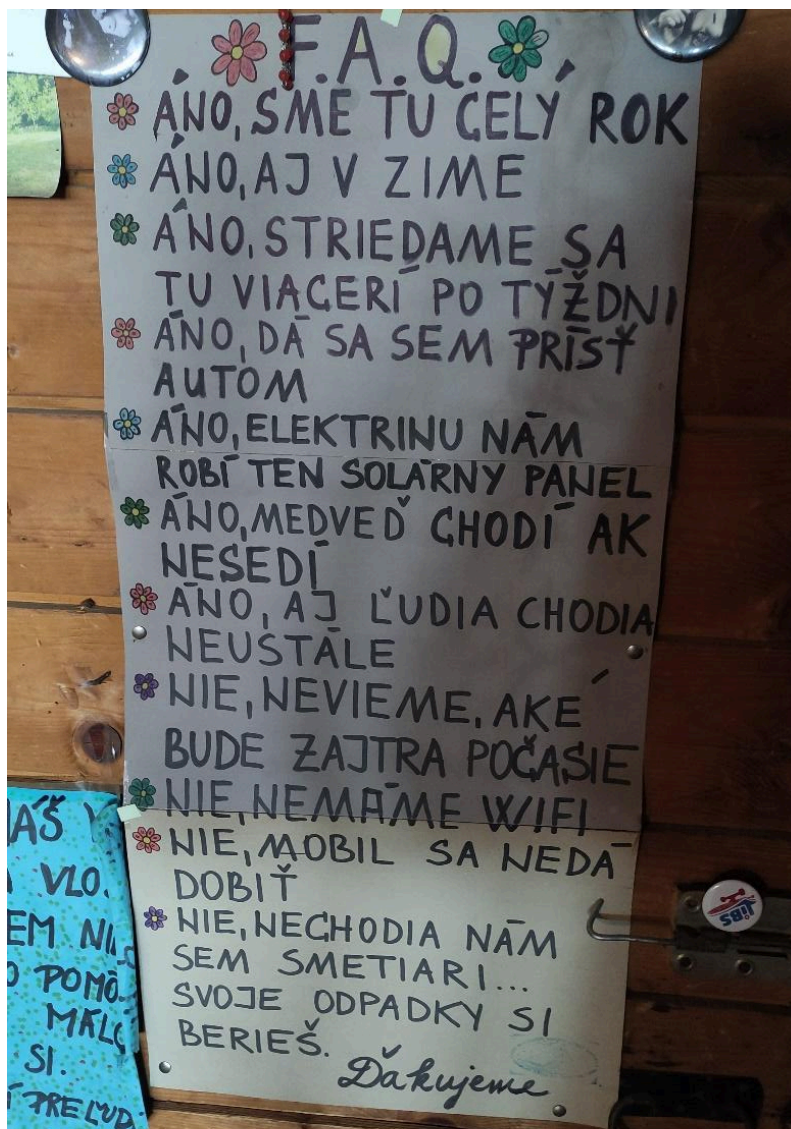
Úsek na Ďurkovú mi ubieha veľmi rýchlo, trávim ho rozhovormi s Terkou (o výbave a skautingu) a potom s Maťom (o SNPčke a skialpe). Asi najkrajším momentom dňa je stretnutie dvoch kamzíkov, ktoré ochotne pózujú pred fotoaparátom.

Kuk. ☺

Onedlho už klesáme k Ďurkovej. Stretávame tu veselú partiu horalov, na večeru si dávam skutočne vynikajúci segedín a pivo. Zvyšok večeru sa rozprávame a ja doháňam resty

v Záznamníku. Zajtra nás čaká oddychový deň, koniec koncov po tých dvoch šialených dňoch s veľkými prevýšeniami si to zaslúžim. ☺

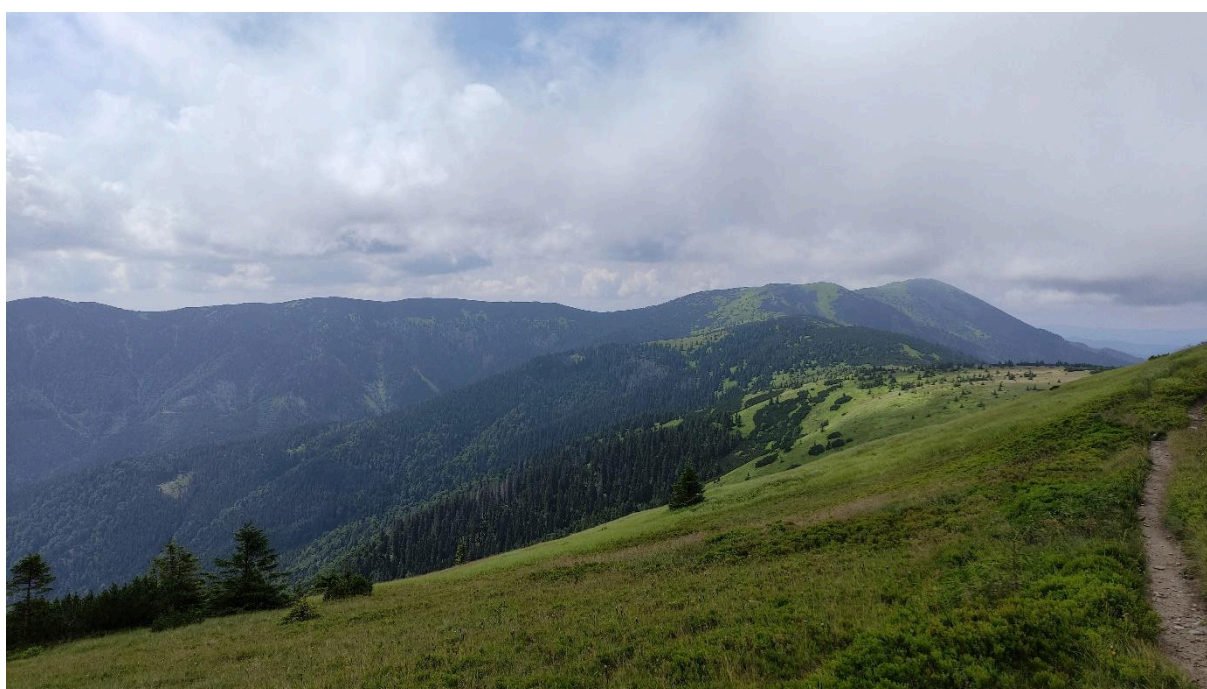
Hlavne v dobrej nálade!

Deň 13 (Ďurková – Salaš pod Kečkou)

24,03 km

Očakával som, že sa vzhľadom na matrace vynikajúco vyspím, no opak bol pravdou. V chate sa pravdepodobne kúrilo a všetko teplo stúpalo hore do podkrovia, kde sme spali. Ráno sa preto budím zosušený ako slivka a hneď si robím šumienku, ktorú sťahujem už pri raňajkách. Z chaty sa mi nechce, vládne tu príjemná rodinná atmosféra a hoci som mal na ňu doteraz veľa zlých ohlasov, príjemne ma to tu prekvapuje. Momentálneho chatára si škatľkujem ako dobrého človeka, vidno mu to na očiach. Spravuje to tam spolu s manželkou a malý syn sa hrá

s autíčkami – taká rodinná horská idylka. Vyrážam okolo deviatej do mlieka (áno, už zas), no aspoň nefučí. Po návrate hore na hrebeň tlačím do seba Horalku a onedlho vytáhnem rukavice, poučený včerajškom. Vzhľadom na nízku viditeľnosť môžem len odhadovať, kadiaľ vlastne chodník vedie. Pri klesaní z Latiborskej hole sa kvôli vlastnej hlúposti šmýkam a opäť veselo tancujem z nohy na nohu. Škoda, že tieto moje excesy nikto nenatáča. ☺ Po siedmich kilometroch chôdze sa konečne otvárajú výhľady na všetky strany. Keďže už mi pohľad naokolo nezastierajú oblaky, hľadám partiu. Za sebou ich nevidím, a keďže by ma kvôli pauzám už dávno dobehli, musia byť predo mnou. V diaľke už vidím Donovaly, ktoré predstavujú koniec môjho nízkotatranského dobrodružstva.

V pozadí Veľká Chochuľa, posledný z vysokých nízkotatranských vrcholov

Stretávam troch Čechov a potvrdzujú mi, že partia je predo mnou, čo znamená, že to ráno museli vziať skratkou po zimnej ceste z Ďurkovej na hrebeň. Neponáhľam sa však a v sedle pod Skalkou rozťahujem karimatku, ľahám si, chrúmem Vesnu a pozorujem obláčiky. Pokračujem zhruba po pätnástich minútach a o pár chvíľ vidím celú svoju zajtrajšiu trasu, cez vrch Zvolen až na Krížnu. V údolí zas vidno Liptovskú Lúžnu a Liptovskú Osadu, dovidím dokonca až na Sidorovo nad Vlkolíncom.

Dolina, dolina, čo idem, to iná...

Po strmom a veternom výšľape sa dostávam na Veľkú Chochuľu, odkiaľ mám nádherný kruhový výhľad na okolitú krajinu, pričom konečne pred sebou registrujem partiu. Cez sedlo sa dostávam na Prašivú – ide o vrchol pokrytý balvanmi, cez ktorý vedie nepríjemný kamenistý chodník. V teniskách tu poriadne trpím a vravím si, že by som už konečne uvítal aj nejaký les. Z Prašivej vidím vysielac na Skalke, ďalší z dôležitých checkpointov. V mojich predstavách vystupuje ako bod, v ktorom skončia ohromné kopce a terén bude jemnejší. Som zvedavý na realitu. Cestou nadol kráčam po množstve sutiny a vkuse sa šmýkam. V čučoriedkach nachádzam ponožku a beriem ju so sebou pre prípad, že patrí niekomu z partie, ktorú som stále nedohnal. Ku koncu klesania ich však postupne dobieham, no ponožka majiteľa nenachádza. Do Hiadel'ského sedla je to neskutočne strmé, každú chvíľu stojím a oddychujem kvôli kolenám. Dole v sedle nachádzam veľkú partiu mladých chalanov, ktorí majú nabalené batohy. Nijak špeciálne si ich nevšímam, varím obed a vydychujem. Partia iba prechádza okolo a nečakajú ma. Po zhruba hodine sa vydávam ďalej, na Kozí chrbát. Späťne to hodnotím ako doteraz suverénne najťažšie stúpanie na trase, pričom moje členky kvalitne trpia. Na vrchole upadám do akejsi zvláštnej letargie, všetko robím automaticky. Automaticky kráčam, automaticky sa odpichujem paličkami a som silno zamyslený. Po niekoľkokrát za posledné dni sa dostávam na vypätie svojich psychických síl.

Kečka z Kozieho chrbtu

Z vrcholu doslova bežím, lebo nohy už nevládzu brzdiť. V sedle na prekvapuje, že na Kečku to má podľa smerovníka trvať ešte päťdesiat minút, pričom sa jedná len o mierne dvojkilometrové stúpanie. Hovorím si, že sa hecnem a pridám do kroku. Napokon stúpanie zdolávam za polovičný čas, zhruba dvadsaťpäť minút. Z Kečky je to nadol po veľkých skalách a opäť dostávam v teniskách masáž, ktorú som si neobjednal. Zostup našťastie netrvá dlho a zrazu pristávam na útulni pod Kečkou.

Dnešné útočisko

Spravuje to tu mladý, sedemnásťročný chatár Peťo, ktorý mi hneď na začiatku ponúka Urpiner 12°. Splnený sen. ☺ S úsmevom Peťovi vravím, že taký fenomén ako tu som ešte nevidel – latrina a poniže nej prameň. Vysvetľuje mi, že latrina bola na lúke, no potom prišli ochranári a určili im nové miesto. Zaujímavé. Každopádne si vravím, že aspoň raz chcem využiť plavky, a tak sa prezliekam a idem si dať ľadovú sprchu. Klepem sa od zimy, no ten pocit čistoty je omnoho príjemnejší. Zvyšok večera trávim veselým rozhovorom pri búrke, dobrej hudbe a hubovej polievke. Okolo desiatej sa poberám spať, zvyšok partie sa však stále živo zhovára a púšťa si hlasnú hudbu. Dost' mi to prekáža, veď v horách sa chodieval spať skoro a vstáva sa tiež skoro, koniec koncov aj mňa čaká budík o siedmej a rád by som sa vyspal. Napokon sa zahundrane poberám na poschodie, kde konečne zaspávam.

Deň 14 (Salaš pod Kečkou – búda pri Šturci)

33,30 km

Naproti minulému mizernému večeru sa ráno budím doružova vyspaný. Keď tak nad tým premýšľam, ide asi o môj najlepší spánok na Ceste. Postupne sa balím, pomedzi to píšem segruši SMS-ku k narodeninám. Ako aj po iné roky, nie som počas jej narodenín doma. Škoda. Na cestu sa vydávam okolo ôsmej bez raňajok, tie plánujem dobehnúť až na Donovaloch. Premýšľam, ako sa postupne mení môj prístup k SNPčke – zo začiatku veľmi poctivý a nalinkovaný, teraz skôr spontánny. Kúsok pred Donovalmi stretávam bežca. Náš rozhovor vyzerá asi takto (všetko bez toho, aby sme sa zastavili, on beží, ja kráčam):

Bežec: Nazdar!

Ja: Čau!

Bežec: Dobre idem na Kečku?

Ja: Áno.

Bežec: SNPčka?

Ja: Hej.

Bežec: Držím palce!

Ja: Dík! ☺

Pri prechode Donovalmi mám pocit, že ma odfúkne, tak silný vietor nebol hádam ani na hrebeni Nízkych Tatier.

Vľavo Zvolen (najbližší cieľ), vpravo Nová hoľa a pod nimi Borisovo kráľovstvo

Hľadám nejakú voľne dostupnú wifi, aby som vyhľadal číslo na obecný úrad v Kunešove – potrebujem sa uistiť, či majú v obci fungujúce potraviny, keďže ešte pred trištvrte rokom tu nebola ani len krčma. Wifi napokon nachádzam, na obecný úrad sa mi darí na niekoľký pokus dovolať a chlapík na druhom konci mi potvrdzuje, že potraviny fungujú. To ma teší, lebo tým pádom nemusím vláčiť jedlo na pár dní, ale stačí ho nakúpiť iba trochu. Za nadchodom ponad hlavnú cestu, spojnicu Pohronia a Liptova, stretávam kamoša modelára, Vlast'a. Moje kroky ešte smerujú do obchodu, ten výber ma po týždni v de facto divočine priam ohromuje. Beriem však len to najpodstatnejšie a plánujem si dopriať kráľovské raňajky – tri rožky a kelímok tresky. Potom sa už vydávame v ústrety strmému stúpaniu na vrch Zvolen, o ktorom však dobre viem, nie raz som si prečítal, že stúpania počas dvoch dní, ktoré nasledujú po Nízkych Tatrách, sú náročnejšie, než hrebeň samotný. Môžem len a len súhlasiť. Odfukujem a pomedzi odfuky sa snažím s Vlast'om rozprávať – o škole, horách, modeloch, jeho cestách do zahraničia. Cesta nám ubieha dosť rýchlo a onedlho sa už kocháme prvým dnešným kruhovým výhľadom. Okoloidúca pani nám robí niekoľko spoločných fotiek a poberáme sa ďalej.

S Vlast'om na vrchole

Strmo nadol, strmo nahor, pripadám si ako na hojdačke. Na Motyčianskej holi dopĺňam energiu keksíkom a premýšľam, kde uvarím obed. Asi to poriešim pocitovo. Chytajú ma poriadne žalúdočné problémy. Vcelku sa čudujem, že až na štrnásty deň, no radosť mi to beztak nerobí. Celú vinu hádzem na mizernú stravu v podobe sáčkových polievok v kombinácii s tým vynikajúcim segedínom na Ďurkovej. Alebo za to môže tá hlúpo situovaná latrína nad prameňom? Nič sa však nedá robiť, hltám Endiex a pokračujem ďalej. Les sa postupne mení z ihličnatého na zmiešaný. Z prazvláštnych príčin mi to spôsobuje veľkú radosť – asi kvôli tomu, že to predstavuje posun v SNPčke. Vo Východnom Prašníckom sedle si varím polievku a dojedám chlieb, ktorý som kúpil ešte v Telgárte. Jeden krajec je už plesnivý, no zvyšok je našťastie v cajku. Terkina partia, ktorá štartovala až za nami, nás predbieha, no ja sa nemám kam ponáhľať. Jediným dôvodom pre fofry je studený vietor, kvôli ktorému mi je dosť zima, no hneď v prvom stúpaní sa zahrievam. Podklad je tu mäkký, mám pocit, akoby som chodil po huňatom koberci. Pri Rybovskom sedle je ešte väčší polom ako pri Ramži, a tak mi k vláčeniu batoha pribúda ďalší telocvik – podliezam, preliezam, preskakujem. Vychádzame z lesa a Krížna sa týči hneď nad nami. Tak blízko, a predsa tak ďaleko, čaká ma ešte ostré stúpanie na vrchol. Od polovice mám pocit, akoby som naživo zažíval pieseň Stairway to Heaven, šliapem akoby po schodoch, rovno do žiary zapadajúceho slnka.

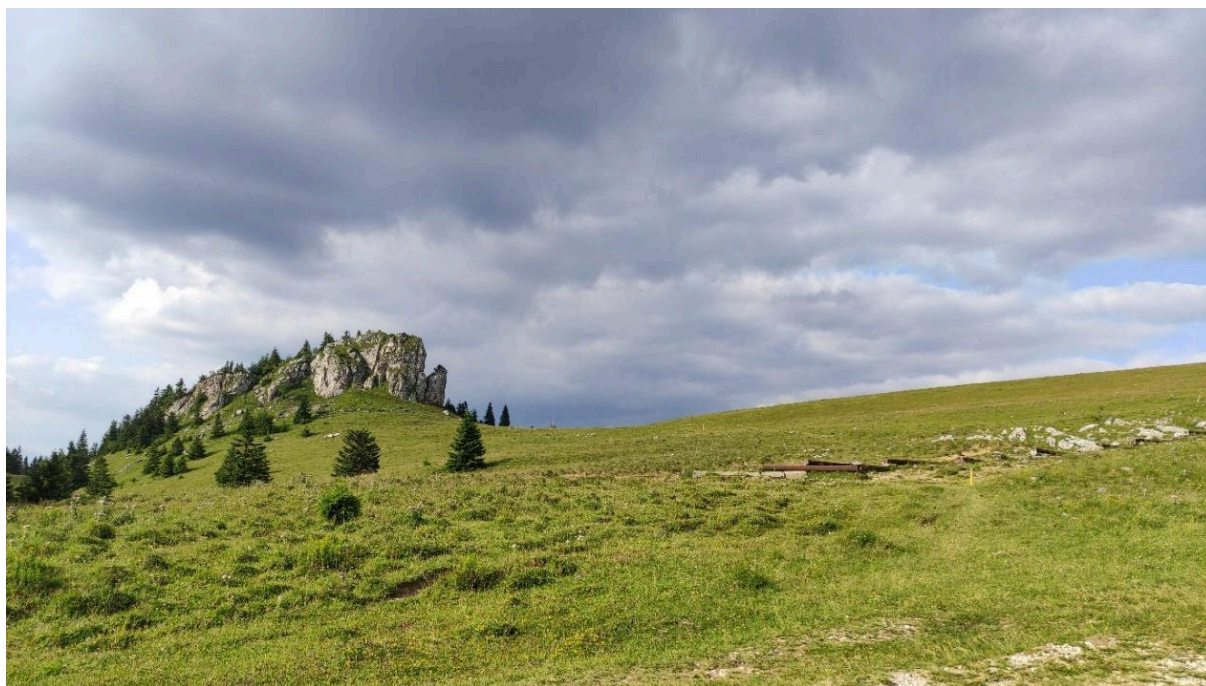
Tak blízko, a predsa tak ďaleko...

Na Krížnej sa mi otvára hádam najkrajší výhľad počas celej Cesty – od Skalky cez Kľak, hrebeň Malej Fatry, Ostrú a Tlstú, hrebeň Veľkej Fatry a Nízkych Tatier až po Banskú Bystricu. Spomínam na všetky túry, ktoré som tu absolvoval a myslím aj na Maroša, ktorý odtiaľto dovidí na jeho domáce končiare – ktovie, ako sa bude cítiť. Potom sa už púšťame dole kopcom (konečne!).

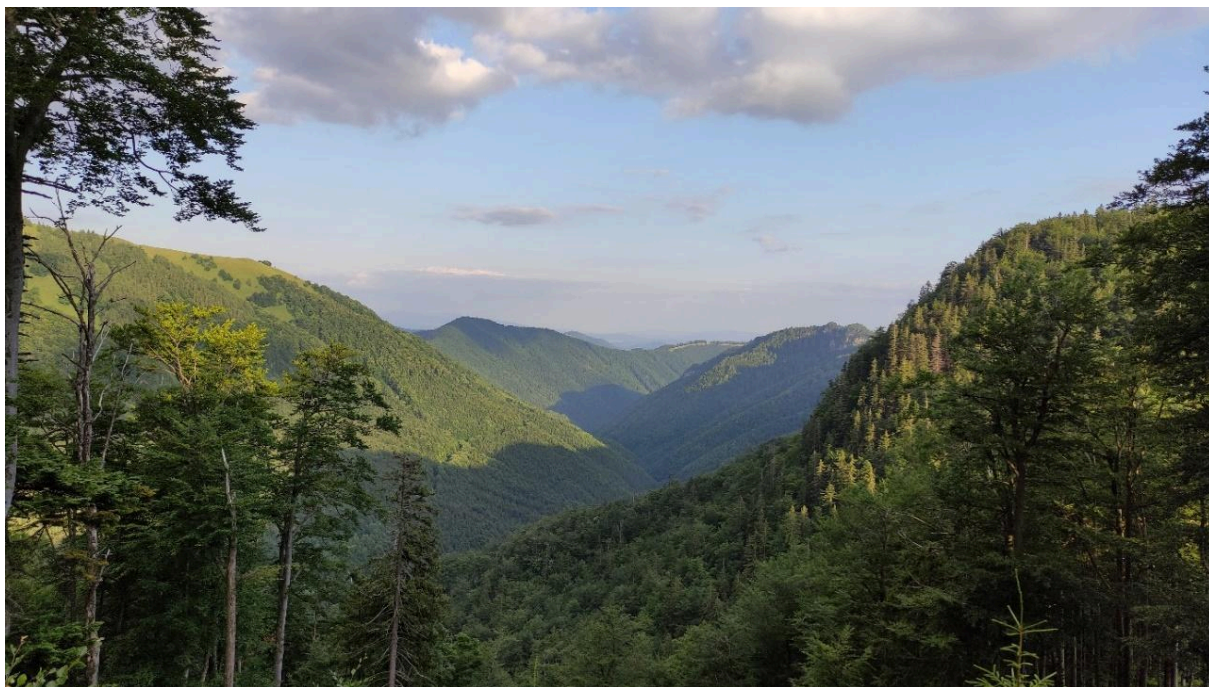
Hrebeň Veľkej Fatry, v pozadí v opare hrebeň Malej Fatry

Volám Kláre, aby som sa s ňou dohodol, kde sa stretneme – plánuje sa ku mne pripojiť v sobotu a nedeľu. Sľubuje, že donesie koláč a ja sa už teraz teším ako malé decko, na koláč, no hlavne na rozhovory. Na hoteli Kráľova studňa si konečne dávam vytúženú Kofolu a dopĺňam plné tri litre vody, keďže ma čaká asi pätnásť kilometrov bez akéhokoľvek zdroja vody.

Fotogenická Kráľova skala

Cestou nadol ma Vlast'o opúšťa a pokračujem sám. Dávam si cikpauzu a počujem, že kúsok pod cestou sa húštinou derie niečo poriadne veľké a ťažkopádne. Spomínam si na tetu z Volovských vrchov a preventívne ani nezisťujem, o čo sa jedná. Onedlho dobieham ďalších dvoch mladých SNPčkarov, ktorí plánujú spať v tej istej búde ako ja, a tak pokračujeme spolu. Zisťujem, že sú to riadni exoti – človeka, ktorý si na SNPčku vezme veľký JBL reproduktor, inak nazvať neviem. Jeden z nich sa dosť podobá na Anakina Skywalkera zo Star Wars, ale je z Prievidze, takže to nebude on. Počujem ruch premávky zo Šturca a myslím na to, ako tam Rast'o so Šulkom z garáž.tv testujú autá. Teším sa, ako si po návrate domov pozriem nové videá – už mi chýbajú niektoré atribúty z „normálneho“ života. Prepadáva ma hlad. Vravím si, že keby som teraz stretol medveďa, asi zjem ja jeho a nie on mňa. Preto do seba hádzem aspoň hroznový cukor, aby som to dnes nejak dorazil.

Podvečerné výhľady

Po chvíli konečne dorážam ku Grandhotelu Búda****. Pojedám pagáče a snažím sa nejak dať dokopy. Energiu variť večeru už nemám, a tak mi toto musí stačiť. Pred spánkom však zisťujem potešujúcu správu – otlak, ktorý ma trápil posledných päť dní, konečne zmizol.

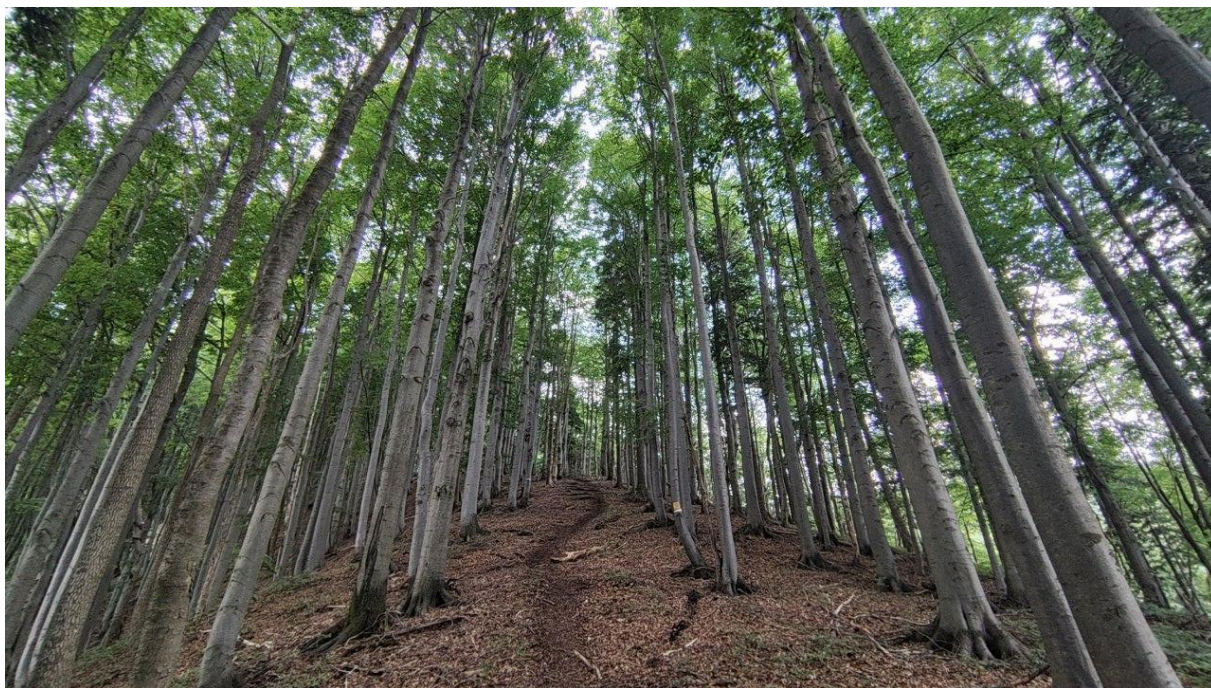

*Grandhotel Búda**** ☺*

Deň 15 (búda pri Šturci – Kremnické Bane)

25,99 km

Prekvapenie sa nekonalo a žiadny medveď nám neprišiel robiť spoločnosť pod hviezdíčkami. Jedine myši sa cez noc znova hostili – ja som obišiel len s rozhádzanými smetami, no chalani nachádzajú prehryzenú fľašu a hromžia. Som rád, že som zo stretu s myšami opäť vyviazol relatívne dobre. Ešte v spacáku varím rannú polievku, následne sa balím a vyrážam. Cestou na Šturec si vymieňam niekoľko SMSiek s modelárom a teraz aj SNPčkarom Mišom a medzičasom sa usmievam, ako SNPčka mení moje pohľady na určité veci. Dvadsaťpäť kilometrov v bežnom živote? Celodenná túra. Dvadsaťpäť kilometrov na SNPčke? Oddychový deň. ☺ Po tom, ako prechádzam cez Šturec, prichádzajú poriadne strmáky, občas korunované húštinami. Z obáv pred mackami opäť zapínam hudbu, no po prvej piesni ju hneď aj vypínam, lebo mám pocit, že ruším pokoj tohto krásneho a čistého lesa.

Štíhle buky v Kremnických vrchoch

V jednom zo strmých kamenistých klesaní sa šmýkam a prvýkrát padám. Našťastie ma zachraňuje batoh, na ktorý si ľahám. Čaká ma dlhočizné stúpanie do sedla Flochovej. Hudbu púšťam omnoho tichšie, len ako křoví a veľmi mi pomáha. Kúsok od sedla, v okolí vrcholu Svrčinník, nachádzam znenazdajky obrovské čučoriedkové pole, kam len oko dohliadne. Do tohto doteraz listnatého lesa mi akosi nepasuje, no Svrčinník je vysoký niečo vyše 1300 metrov, čiže patrí sem jednoznačne patrí. Nezastavujem však, nakoľko chcem čím skôr prísť

ku kapucínom. Do sedla Flochovej sa mi napokon darí dôjsť o celú hodinu skôr. Les sa tu opäť mení z listnatého na ihličnatý. Postupne začínam byť hladný a na Skalku mi ešte stále zostáva šesť kilometrov. K tomu sú všetky vrcholy zarastené, čo znamená zbohom výhľady. Na chuti šliapať mi to veru veľa nepridáva. Napokon prichádza obed na Skalke priam v hodine dvanástej, ďalej by som asi nedošiel.

Sedlo Tunel pri Skalke

Pripomínam si tu minuloročný Everesting a ferraty, nezabudnuteľné zážitky. Ešte pred obedom zháňam pečiatku do Záznamníka. Na Chate Skalka sú však decká na sústreďení, čiže musím voliť hotel Minciari. Nie som z toho úplne nadšený, keďže musím sklesáť a samozrejme naspäť nastúpať zbytočné strmé metre. V Minciari čakám na pečiatku dobrých pätnásť minút, keďže recepčný je zároveň kuchár a práve obsluhuje ďalší detský tábor (kvôli ktorému sa ani tu nemôžem naobedovať). Neviem usúdiť, či by ho zabilo, keby odbehol na vyslovene tridsať sekúnd, kým deti jedia polievku, no akékoľvek nevyžiadané zdržanie ma znervózňuje. Namrzený sa vraciam nahor a dávam si hotdog v bufete u Noriky. Bufetárka vraví, že ak chcem, má aj pečiatku. No keby som bol býval vedel, nezbieham dole.

Vysielac na Skalke

Do Kremnických Baní je to našťastie už len kúsok a okrem toho dole kopcom. Onedlho už prechádzam starými známymi miestami. Kapucíni majú pri kostole zriadený perfektný prístrešok pre pútnikov, kde si skladám veci, dávam sa dokopy (horčík + sprcha) a mierim do Kremnice. Rozhodujem sa, že najprv sa pôjdem najesť a až tak si pôjdem nakúpiť. V pizzerii Modrý kocúr si dávam postupne dve veľké pizze (Quattro formaggi a sedliacku), čím dorovnávam energetický deficit. Okoloidúci ujko na mňa vrhá znechutený pohľad, keď vidí, ako sa napchávam. Mne je to však sedem, po toľkých dňoch strávených na sáčkových polievkach si normálne jedlo neskutočne užívam. Z pizzerie odchádzam po takmer dvoch hodinách a ledva chodím. Nakupujem v Jednote, prezerám si námestie a hajde na autobus. Hoci ma šofér ubezpečuje, že mi zastaví priamo pri kláštore, napokon nezastavuje a ja si musím odšliapať kopec od zastávky ku kláštoru. Aspoň sa trochu rozhýbem. Večer okolo pol deviatej doráža Maroš. Najprv si vymieňame spoločné zážitky medzi sebou, potom prichádza brat Peter, chvíľu s nami keca a potom nás pozýva na večeru. Ja (tráviaci pizzu) končím pri pohári džúsu, no Maroš sa nadžgáva jeleninou, kozím syrom, klobáskami... Popritom sa rozprávame s bratom Petrom na zaujímavú tému ochrany prírody a je to jeden z najkrajších večerov na Ceste.

Stred Európy – jedno z najčarovnejších miest, aké poznám

Deň 16 (Kremnické Bane – Hadviga)

42,34 km

Po prebudení si vychutnávam luxusné raňajky (tvarohový závin + káva) a čmochcem sa. Na to, aká trasa nás dnes s Marošom čaká, sa nikam neponáhľam a ešte si periem boxerky. Vyraziť sa mi darí až o štvrt' na deväť. Cestou nadol do obce míňam stádo kráv. Smejem sa na tom, ako kývajú chvostami a strihajú ušami. Asi mi už z toho všetkého švitorí. Kravy stoja a čumia, čo za čudo to ide. V dobrej nálade na asfaltke do Kunešova načínam filozofické témy. Uvedomujem si, že najväčším darom na SNPčke je zobudiť sa bez boľavých nôh a otlakov do dobrého počasia a s chuťou šliapať. Pri príchode do Kunešova ma upútava dvojjazyčná tabuľa, v slovenčine a nemčine (Kuneschau). Pri obchode dobieham Maroša, ktorý vyrazil o niečom skôr a nakupoval. Z neďalekej tabule zisťujem, že Kunešov je bývalá banícka obec, možno preto tá nemčina. Cestou na kunešovské lúky mám po kravách ďalší dôvod na rehot – na Maroša čosi padá zo stromu, on jačí a neskôr to komentuje slovami „Napadla ma rozprávková húsenica s hrotom!“ Smiech neprechádza, lebo dorážame k legendárnemu smerovníku: „Pokračujte cez pole ku krížu, približne 1 km.“

...a ďalší z veľmi originálnych smerovníkov ☺

Ako opúšťame lúku a pomaly mierime do lesa, prechádzame krížom cez ďalšie stádo kráv (už ani neviem, koľko ich doteraz bolo). Kravy na nás hľadajú nepriateľskými pohľadmi a podozrievavo si nás premeriavajú. Vždy, keď sme prechádzali cez stáda kráv, som už iba očakával, ktorá sa po nás ako prvá rozbehne a naberie nás na rohy.

You shall not pass!

Po prekonaní niekoľkých stoviek výškových metrov na Vysokej prezúvam z ranného „mokrého variantu“ na „suchý variant“. Kŕmim sa sladkým a Maroš medzitým prepichuje otlaky. Ako vyrážame, zrazu naďabíme na nápis: „Životu nebezpečné! Nevstupovať, ak je vlajka na stožiar.“ Vlajku nevidím, ba ani len ten stožiar, ktorý by ju niesol, a tak pokračujeme. Premýšľam, aké nástrahy by sa tu na základe varovania mohli skrývať a predstavujem si niečo na štýl hrobiek v Indiana Jones. Dostávame sa na akúsi vyhliadku, odkiaľ je krásne vidno Handlovú a Najväčšiu dieru (pre nechápavých, Prievidzu).

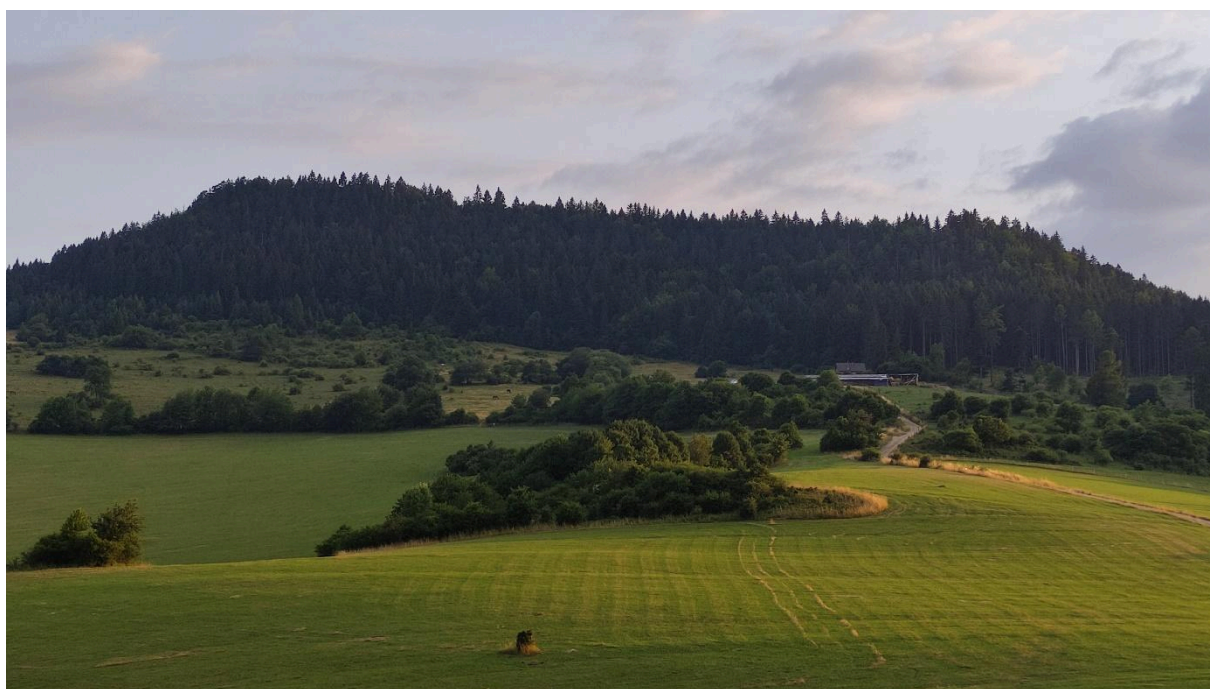
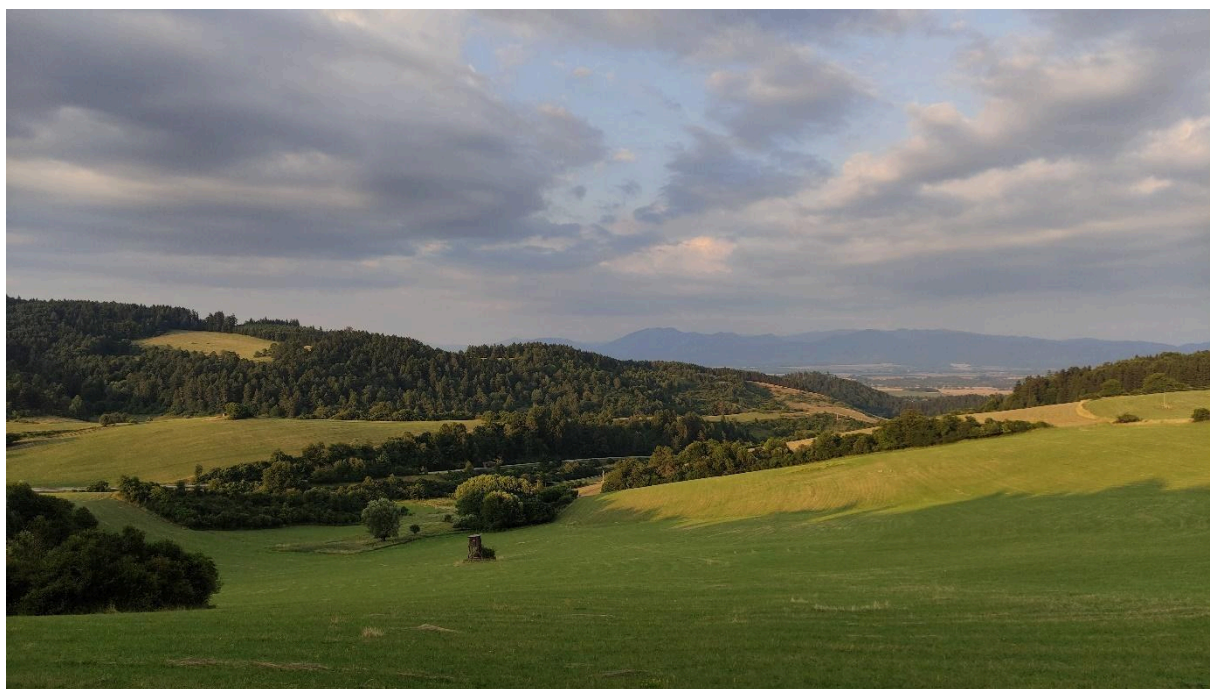
Výhľad blízko Bralovej skaly

Po pár kilometroch míňame Bralovú skalu (výhľad ten istý) a následne prechádzame cez Sklenianske lúky. Predierame sa cez húštiny, vládne tu neskutočné teplo a ja sa už neviem dočkať prameňa. Aké je moje sklamanie, keď nachádzame napoly vyschnutý znečistený prameň uprostred rúbaniska. Nič sa nedá robiť, musíme ísť a hľadať ďalej. Celé toto miesto mi čímisi pripadá nezdravé – smutné vyvrátené pne, oranžové mláky, zvláštne rastliny.

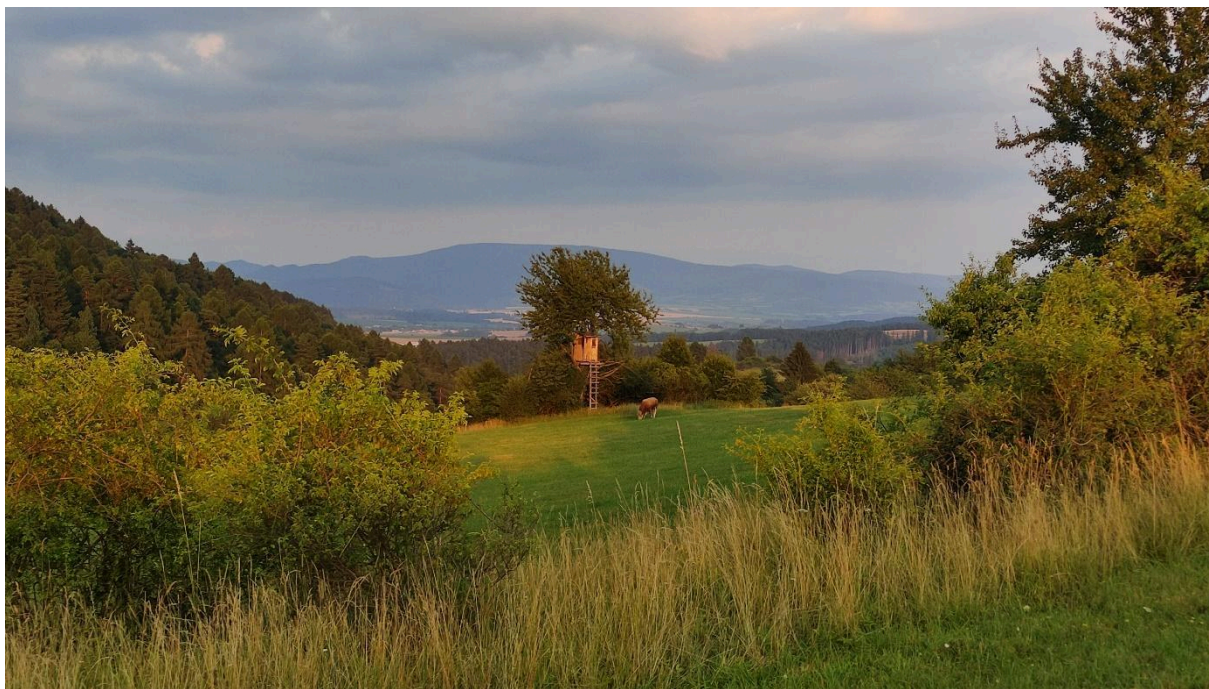
Osamelá skupinka vytrvalcov, inak samé holiny

Prameň napokon nachádzame až na Jalovských lazoch. Využívam to a rovno si varím obed. Tu prichádza ďalšie horké sklamanie. Chlieb, ktorý som si včera v Kremnici kúpil, je celý plesnivý. S ťažkým srdcom ho krajec po kraji odhadzujem preč – s ťažkým srdcom preto, lebo jednak nebudem mať raňajky a jednak veľmi nerád vyhadzujem potraviny. Od prameňa sa pohýnam v mizernej nálade s hudbou, nech prídem na iné myšlienky. Tieni sa pomaly predlžujú a nám do cieľa zostáva ešte trinásť kilometrov. Motiváciu mi však dodáva najmä zajtrajšie stretnutie s Klárou – musím tam byť načas a predčasné ukončenie dnešného putovania by mohlo naštrbiť moje plány. Preto sa pri chate Štyri chotáre veľmi nezdržujem, hltám Kávenky, zarábam šumienku a klusám ďalej. Po toľkých kilometroch ma už bolia kolená aj šľapy, no darí sa mi nahodiť konštantné tempo, aj keď šliapem po nepríjemnom piesčitom podklade. Pri poslednom prameni na ceste dopĺňam vodu a odtiaľto sa čas na smerovníkoch mína akosi rýchlo – ani som sa nenazdal a už som kráčal lúkou popod kopec Vyšehrad. Z lúky samotné stúpanie na vrchol nevyzerá až tak desivo, ako som si pôvodne predstavoval. Okrem toho dochádzam k náhlemu poznaniu, že lúky majú pri západe slnka neskutočné čaro. Po zhruba dvadsiatich minútach už stojím na vrchole a kochám sa pohľadom na Veľkú Fatru. Čas ma však tlačí, a tak sa po niekoľkých minútach púšťam do strmého klesania do Vyšehradského sedla.

Podvečerné vyšehradské lúky

Celé klesanie mi dáva dosť zabráť, no najviac trpí ľavé koleno. Preto zastavujem a obväzujem. Okolo ohrady s koňmi sa dostávam do sedla a ako začínam stúpať, prechádzam cez ďalšiu ohradu s kravami. Darí sa mi minúť odbočku, a tak sa musím kúsok vracat'. Po znovuobjavení chodníčka vidím Maroša, ktorý akurát zostupuje okolo koní, no moje kývanie zdá sa nevidí. Spoznávam posed z videa Patrika Paulínyho – vtedy ho demoloval býk. Ten je tu aj po trištvrte roku a posed ho ešte stále akosi priťahuje.

Býk stále poslušne stráži posed

Na vrchole lúky stretávam holku z Kloptaňa s jej kamarátom. Po chvíli prichádza aj Maroš. Obaja dostávajúme po jednom kúsku pizze a mám pocit, že som nikdy nič lepšie nejedol. Odchádzame až po západe slnka, pričom nás čakajú ešte tri kilometre v kraji, kde sa to hemží medved'mi. Hneď po vstupe strácame značku a hodnú chvíľu ju hľadáme (a našťastie aj nachádzame). Cestou obkukávam stromy a pevne verím, že tá ošúchaná kôra na stromoch je dielom lykožrúta – medvede sa totiž zvyknú o kmene obtierať a tým si značiť teritórium. Mám však šťastie, maca opäť nestretávam. No i tak chcem byť čím skôr na mieste, a tak pridávam do kroku a idem sám. Keďže mám offline mapu, zvonicu v Hadvige bez väčších problémov nachádzam, obyvateľom neďalekých chát hovorím, nech Marošovi odkážu, kadial' som išiel. Prechádza však štvrt'hodinka, polhodinka a Maroša nikde. Neviem sa mu ani dovolať, keďže nemám signál a tak premýšľam, ísť ho hľadať, neísť? Napokon však predsa len prichádza a mne sa uľavuje – našťastie som ho neposlal niekam do preč. ☺ Zvonica sa mi ako flek na spanie nie úplne páči – je tu prašno a na zemi je seno. No odmietam nasledovať Maroša a spať vonku, keďže by som si asi zarobil na zvlhnutý spacák, a tak varím polievku a ukladám sa spať.

Deň 17 (Hadviga – Zliechov)

37,39 km

Myslím, že môžem bez akejkoľvek nadsádzky označiť túto noc ako najstudenšiu počas celej Cesty. Výsledkom jednoduchej rovnice senná nádcha + množstvo prachu + chladná noc je upchatý nos a nádcha. Vlastne som celú noc len čakal, kedy konečne začne svitať, aby som mohol vyraziť. Trasúc sa balím veci, hádzem do seba legendárne combo Kávenky + Horalka + horčík, na ktorý som večer zabudol. Medzitým sa okolo mňa motá akýsi malý čierny pes a špiní mi veci. Lúčim sa s Marošom, ktorý medzitým veľmi pomaly vstáva a vyraziť sa mi darí už o štvrt' na sedem. Po pár minútach chôdze ma dobieha staré SUV s dvoma poľovníkmi. Pýtajú sa, či som nevidel čierneho psa. No čoby nie. Navigujem ich na Hadvigu a idem si po svojom. Prichádzam do miest označených ako Húštinka, čo je dosť ironické, keďže stojím na lúke s niekoľkými stromami rastúcimi na skalách. Nápadne mi to pripomína naše putovanie Talianskom počas Euromootu.

Je to tam!

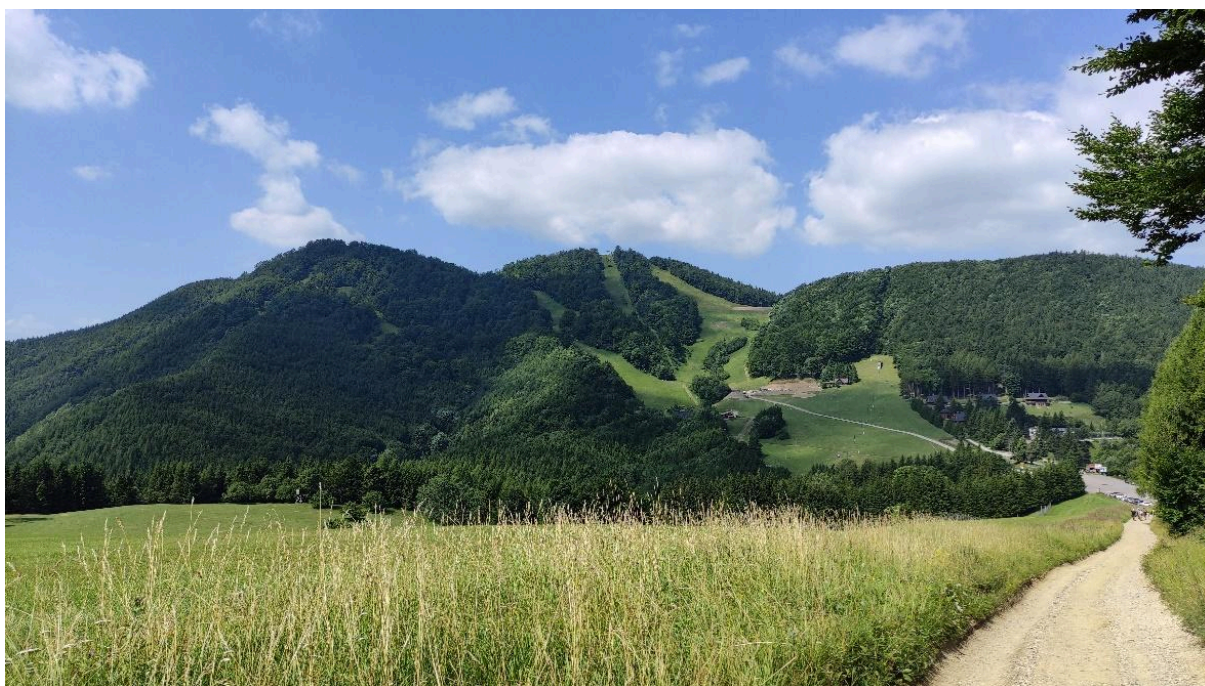
Cestou na vrchol Závozy sa zrazu objavuje obrovské množstvo ovadov a znemožňujú mi oddýchnuť si. Závozy sú jedným z kopcov patriacich do kategórie „ideálne štvornožky“. Došľapujem len na špičky a pevne verím, že sa nešmyknem. Ďakujem Pánu Bohu za paličky

a za to, že neprší, to by bola iná zabíjačka. V klesaní zo Závozov takmer triafam čelom konár a uhýbam sa v poslednej chvíli. Ten výšľap mi vzal veľa síl, ktoré by som využil na sústredenie. Do Vríckeho sedla je to po takom prapodivnom hrebeni, premýšľam, kedy konečne tento provokatívny terén skončí. V sedle si dávam raňajky kráľa, 170 g paštétu a jeden rožok. Nepamätám si, kedy som naposledy k jednému rožku zjedol takmer celú veľkú paštétu, ale to bude asi tým, že sa to nikdy nestalo.

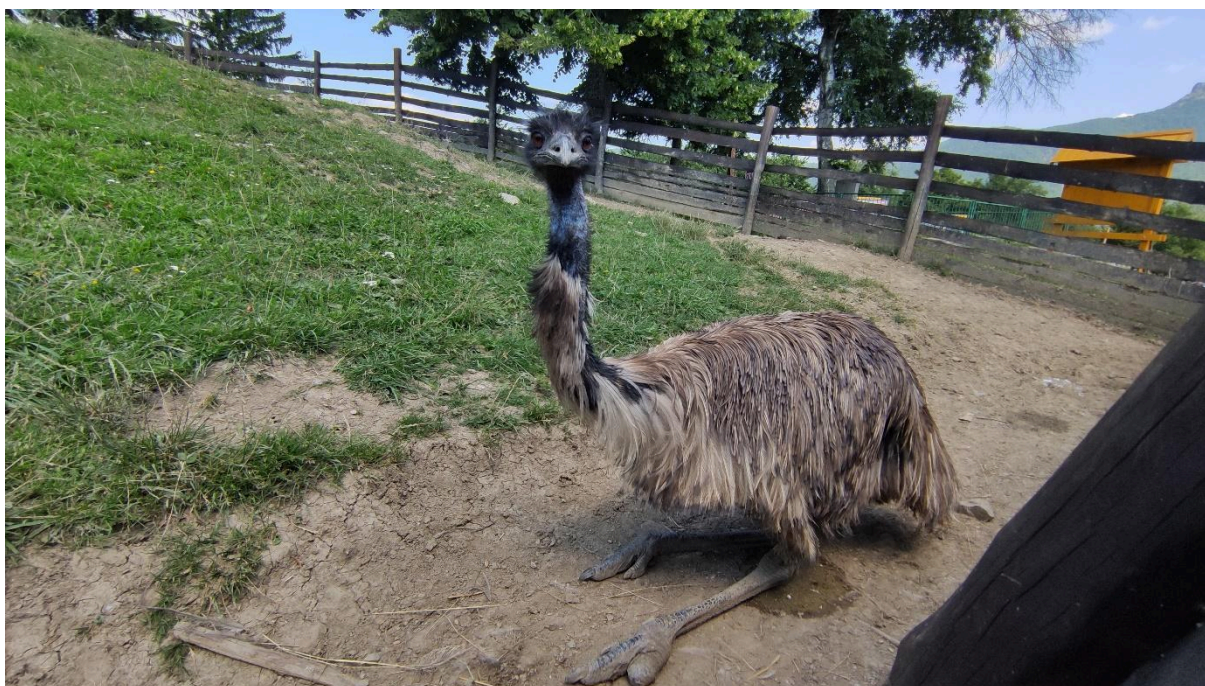

Okrem SNPčkarov sa Kremnickými vrchmi túla aj Macko Uško

Za vrcholom Baran nachádzam na chodníku užovku. Skúšam paličkou, či žije a žije. Začína pofukovať chladný vetrík a musím konštatovať, že to parádne osviežuje. Ďalšie osvieženie prichádza v prameni, kde periem tričká aj seba. Fačkovské sedlo je na dostrel a ja už len preskakujem pár potôčikov, opäť znášam bolesť kolien v klesaní a zrazu už prechádzam cez parkovisko a na druhej strane cesty vidím Kláru. Vítame sa a najprv mierime na Salaš Klák, kde zadelujem Kofolu a dopisujem Záznamník – už asi tri dni som ho na plnej čiare ignoroval. Hneď za sedlom nás čaká ostré stúpanie na Homôľku, po slnku a na zjazdovke. V duchu sa usmievam, že Klára vychytala taký echt SNPčkársky úvod, no tá si očividne stúpanie užíva po svojom a obdivuje lúku (nie naposledy).

Pohľad na Fačkovské sedlo a Homôľku

Fačkovské sedlo má rôznych obyvateľov

Z Homôľky cesta vedie hrebeňom a kde-tu sa otvárajú výhľady. Klára híka, no mňa to už akosi nevzrušuje – koniec koncov, mám za sebou Krížnu, to bola zatiaľ topka.

...ale táto čičmianska lúka bola veľmi pekná. ☺

V Čičmanoch je dôvod na radosť – prekročil som métu päťsto kilometrov! Oslavujem veľmi tradične, haluškami. Z Čičmian sa nám darí vyraziť o štvrtej popoludní, do Zliechova je to cez Strážov len kúsok a táto trasa má jedinú chybičku krásy, že vedie cez ten Strážov a treba prekonať zhruba šesťsto výškových metrov. Spočiatku stúpame iba pozvoľna, no stúpanie sa postupne „uťahuje“, ako tomu nadávame v cyklistike. Zabijácky je najmä posledný, asi kilometer a pol dlhý úsek pod vrcholom. Zo Strážova som mierne sklamaný, výhľad by bol nepochybne krásny, keby všade nevládol silný opar.

Škoda oparu...

Po ostrom klesaní do Zliechova hľadám v obci Šimonovu chatu, podľa inštrukcií zelený dom oproti číslu 155. Idem podľa máp a padá mi sánka – ten dom by som nazval všelijako, len nie chatou. Môj úžas sa násobí po vstupe dnu. Víta nás Šimon a sú tu aj ďalší dvaja spolužiaci z výšky, Oliver a Peťa. Na čo sa však teším najviac, je samozrejme sprcha, po nej nasleduje welcome drink. Kecáme, ako som predpokladal, o doterajšom priebehu mojej Cesty a o našich štátniciach. Pomedzi to do seba hádzem tri taniere gulášu a jeden žemľovky. Pripadá mi to ako božské jedlo. Tento deň bol perfektný...

Deň 18 (Zliechov – Trenčianske Teplice)

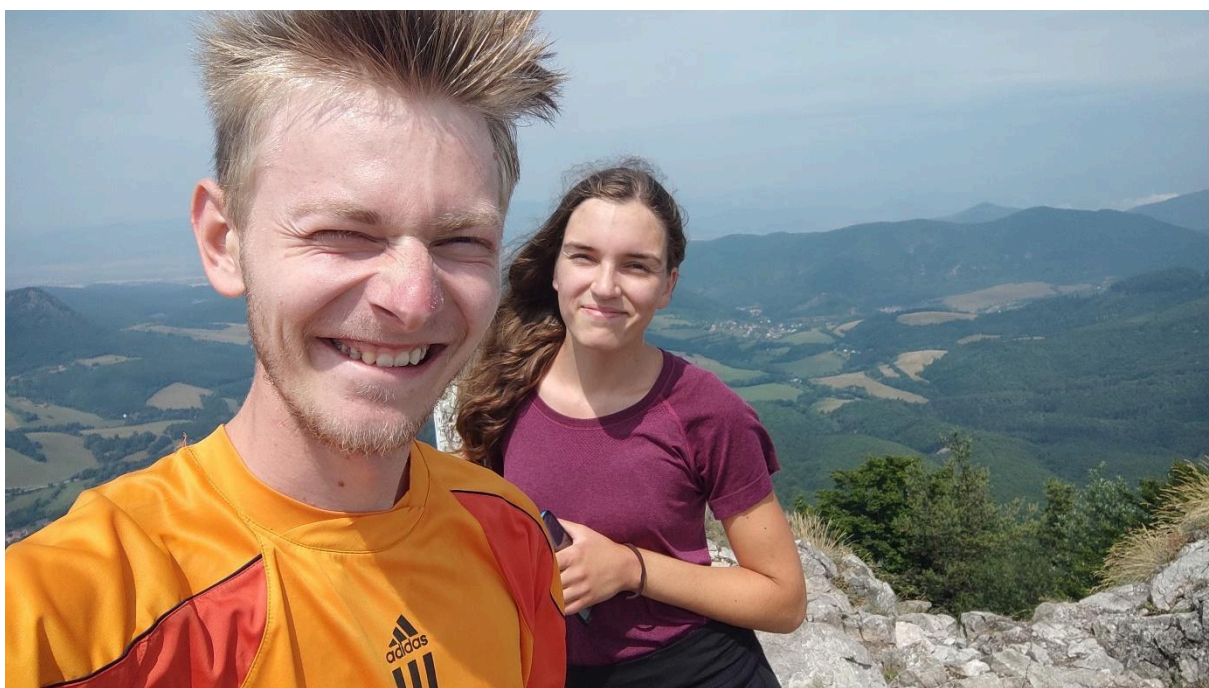
34,33 km

Hoci som spal v posteli, táto noc bola jedna z najhorších. Najprv niekto uprostred noci púšťal ohňostroj asi dvesto metrov od nás a o šiestej ráno som sa prebudil s tým, že mi strašne treští v hlave. Hltám Paralen a keď za hodinu vstávam, je mi aspoň trochu lepšie. Takto rozbitý som však ešte na Ceste nebol. Opäť mi hlavou prúdia myšlienky o konci, snažím sa ich potlačiť. Na raňajky Šimon varí perfektnú praženicu a aj s Klárou sa mi smejú, že sa idem potrhať za tými mierne pripálenými časťami. Lúčime sa a pokračujeme v ceste. Zo Zliechova je to po krásnych lúkach s výhľadmi na Strážov a priľahlé kopce. Asi po štyroch kilometroch chôdze sa spúšťa jemný dážď. Onedlho však silnie, a tak vyťahujem pršíplášť, Klára dáždnik, ja sa čudujem a ideme ďalej.

Už som aj zabudol, že vie zapršať...

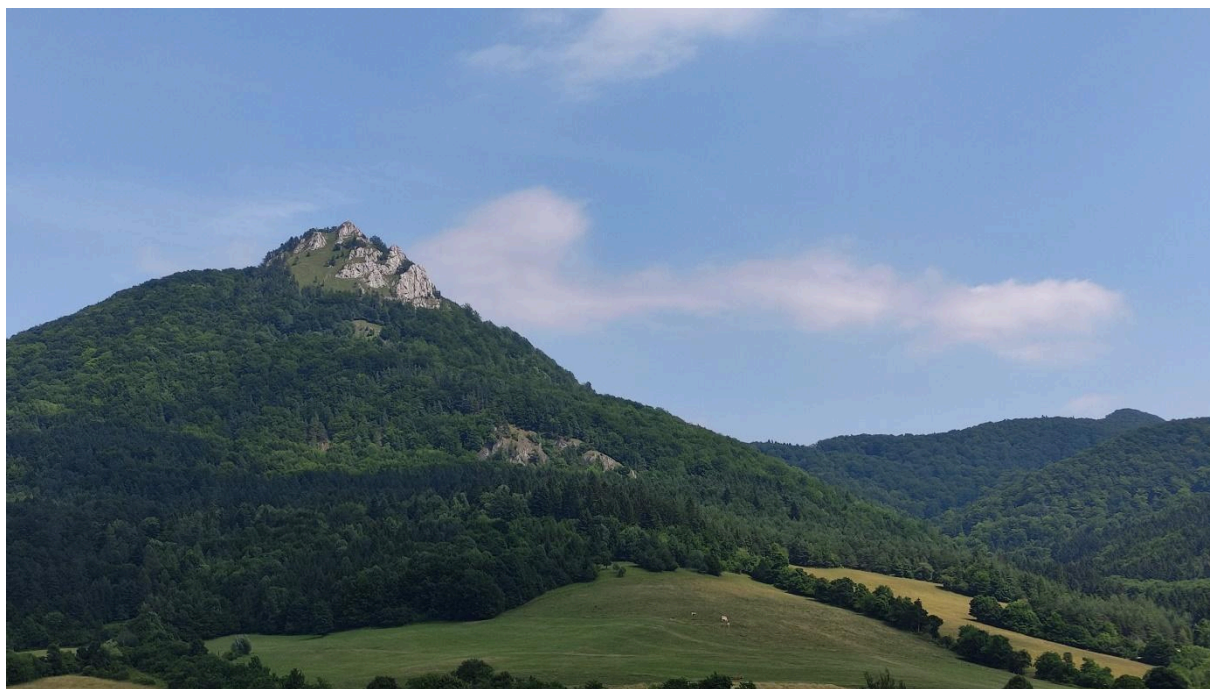
Dážď ustáva po ďalších zhruba štyroch kilometroch, no pre istotu začína fučať ako divé. Velím ku krátkej pauze, pričom do seba tlačím bábovku, ktorú Klára doniesla. Je skutočne vynikajúca. Pri ďalšej chôdzi sledujem, že sa Klára zobudila s výbornými nohami, miestami jej vyslovene nestíham. Na Srvátkovej lúke (mimochodom super názov ☺) máme malé stresíky kvôli spätnému autobusu, no napokon sa nám darí nájsť hádam jediné miesto na celej lúke, kde Klára chytá dáta a to pre nás znamená dobré správy – autobus zachádza aj do obce, nestojí iba na hlavnej ceste. Máme však o desať minút menej ako sme predpokladali a nejaký čas sme stratili aj hľadanie signálu. Preto pridávame do kroku a na Vápeč sa ženieme priam nadľudským tempom. Navrhujem, aby sme batohy nechali na rázcestí, nech sa nám na vrchol šliape rýchlejšie. Klára súhlasí a ja mám s takým odľahčeným chrbtom pocit korku vystreleného z fľaše. Hore fotíme niekoľko veterných fotiek a hajde nazad.

Výhľad z Vápeča a veterná vrcholovka

Máme rovných dvadsať minút a asi dva a pol kilometra pred nami. Narýchlo počítam a dochádza mi, že to musíme vziať polobehom, ak to má Klára stihnúť. Pri behu nadol len tak premýšľam, že keby som sa tak kvôli týmto fofrom zranil a musel skončiť... Ako keby som si to privolať, ani nie päť minút na to sa šmýkam a je to opäť veľmi tesné, no chvalabohu nepadám. Do tela sa mi však vyplavuje adrenalín a klepú sa mi nohy. Kláru teda posielam mierne napred a predýchavam. Cestou nadol míňame sestry Pravdové, Terku a Julku, no

nemáme čas sa vykecávať. Klára nakoniec autobus tesne stíha a mne padá kameň zo srdca. Dávam si hodinovú pauzu, suším veci a obedujem. Z Hornej Poruby opäť stúpam cez krásnu lúku, ktorá sa plynulo mení na širokú lesnú cestu.

Výhľad na Vápeč sponad Hornej Poruby

Po zbesilom ráne nasadzujem miernejšie tempo a užívam si tieň. V tomto je les na Ceste asi najvd'ačnejším prostredím. Kúsok pred Teplicami si dávam ďalšiu, asi hodinovú pauzu, dopisujem denník za posledné dni a periem spodné prádlo. Pri zbiehaní do Teplíc mi volajú naši, že cez noc je vydaná výstraha pred silnými búrkami. Rozmýšľam, že skúsím faru. V Trenčianskych Tepliciach na mňa v parku všetci zízajú, až je mi to nepríjemné. Po toľkých dňoch v lese je mi vlastne nepríjemné vôbec prechádzať takouto civilizáciou – všade rôzne parfumy a pekne vyobliekaní ľudia. Rozmýšľam, ako im asi voniam ja. ☺ Hoci sa samozrejme pravidelne sprchujem (ideálne každý deň), na konci dňa sa poriadnemu SNPčkárskemu smradíku jednoducho nevyhnem. V duchu sa usmievam, že sem prichádzam ako nejaký vandrák a celý ten výzor umocňujú boxerky a ponožky, ktoré suším na batohu.

Pre mňa už cudzie mestské pekné prostredie

Mierim do kostola a po omši po sakristie. Pán farár pomerne odmerane chladí moje nádeje na prespanie, no núti ma vziať si dvadsať eur na iné ubytovanie. Veľmi milo ma to prekvapuje. Mierim do Tesca, kde si okrem nákupu zabezpečujem aj ubytovanie. Keď dorážam na apartmán a idem majiteľke zaplatiť, prichádza šok – tú dvacku som niekde vytratil. Úprimne, nepamätám si, kedy som mal naposledy také šťastie a vzápätí takú smolu. Ubytko teda hradím zo svojho, no o deviatej večer dorážajú tak nenormálne silné búrky, že som rád, že som sa vzdal svojho pôvodného plánu prespať v altánku nad mestom. Ráno by som asi plával v spacáku...

Deň 19 (Trenčianske Teplice – Vyškovce)

35,10 km

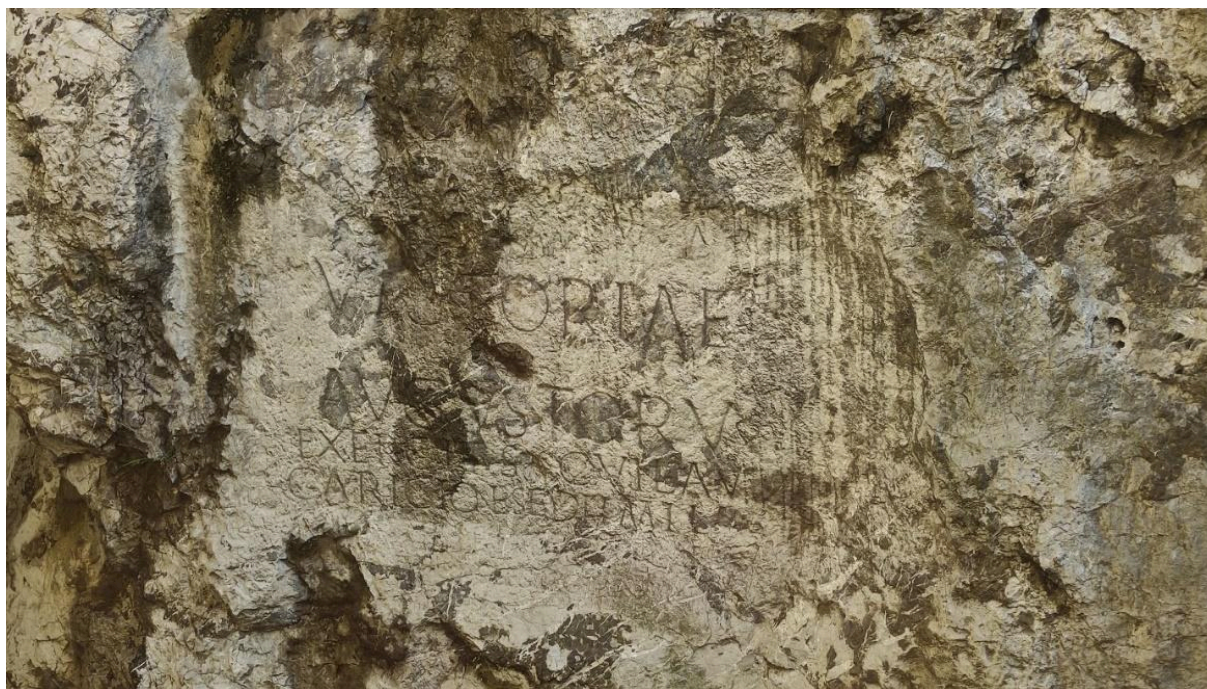
Po prebudení mi opäť treští v hlave. Pomaly sa balím a pomedzi to raňajkujem, 720 g jablkové pyrė a trištvrte vianočky + káva. Ku koncu zisťujem, že to bolo asi až príliš sýte a je mi dosť ťažko. Výborný spôsob, ako odštartovať ráno – krízou. Už po prvých krokoch cítim, že nie som vo svojej koži, a tak volím radšej pomalšie tempo. Hore kopcom prešľapujem z nohy na nohu a sledujem chlapov ako lopatami čistia cestu od naplaveného štrku a kamienkov – jeden z mnohých dôkazov sily búrok predošlej noci. Ako vchádzam do lesa, cítim tú krutú pravdu – už tu nie je nikto, kto by ma psychicky v kríze potiahol, musím sa cez to prekúsať sám. Každopádne až takúto krízu hneď zrána som nečakal. V prvom klesaní mi

cez cestu prechádza jeleň. Je obrovská škoda, že som práve obdivoval výšku stromov a zbadal som ho v poslednej chvíli. Zastavujem, akoby strelilo, no foťák vytiahnuť nestíham. Bolo to však skutočne nádherné zviera. Cítim, že mi pomaly začína tráviť, a tak mierne zrýchľujem. Nechcem však nič hrotiť a prepáliť. Nad Opatovskou dolinou stretávam pár z Liptova, ktorý ide len kúsok SNPčky so psom a dlho sa spolu rozprávame. Rexo Kekso si medzitým ľahá a spí. Onedlho ma značka privádza na asfaltku, no po pár metroch odbočuje do húštiny. Odbočku samozrejme míňam a musím sa kúsok vracieť. Takýchto miest je na Ceste nespočetne veľa a nebyť offline mapy, neviem, čo by som robil. Všetky chodníčky sú dnes silno podmyté, v klesaniach musím ísť pomaličky a opatrne. Späťne si uvedomujem dôležitosť toho, že mi naši včera zavolali a donútilo ma to spať vnútri. Stretávam ďalší pár, takisto sa ma pýtajú, či ma v noci nezmočilo. Myslím, že som prežil najsilnejšie búrkové pásmo počas celej Cesty. Ako kráčam, premýšľam, že by som si dal melón, lebo dnes akosi málo pijem. Keď si to tak ale vezmem, taký melón by ma asi iba zbytočne ťažil. V Kubrej si však každopádne dávam Kofolu. Keď sa zberám na odchod, počujem známy hlas a vidím, že sa ku mne s natiahnutou rukou blíži Feri, ktorý v Nízkych Tatrách kráčaľ s partiou. Prekvapený mu takisto podávam ruku a dozvedám sa od neho, že partia je asi desať minút za mnou. Spolu s nimi ide aj Peťo zo Salaša pod Kečkou. Feri vraví, že nám niečo doniesol, otvára krabičku a mne takmer vypadávajú oči – je tam nakrájaný melón. To nevymyslíš. ☺ Po pár minútach z miesta odchádzame a kráčame spolu až do Trenčína.

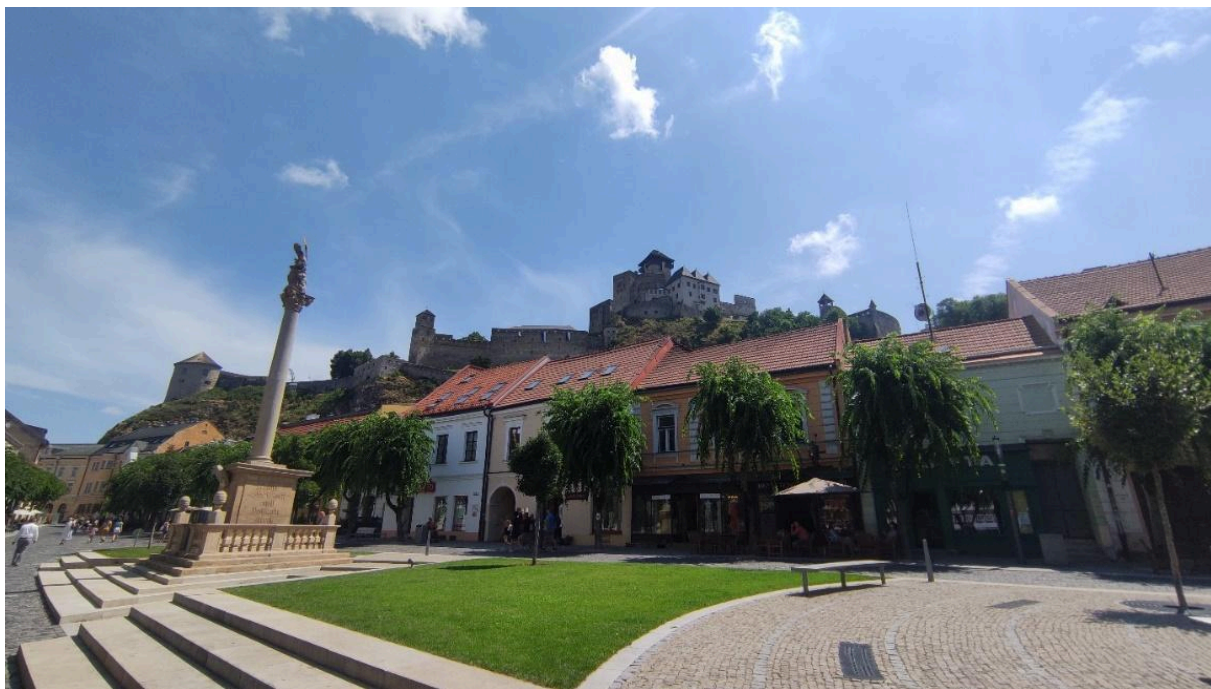
Cestou do Trenčína (zľava dole Megy, ja, Feri, Terka a Julka, zľava hore Peťo a Maťo)

V Trenčíne sa od partie oddeľujem so slovami „tak čaute, ja idem domov“ a kráčam ku staničnej budove, aby som si niečo overil. Fámky sú bohužiaľ pravdivé a môj ISIC je po ukončení bakalárskeho štúdia nefunkčný. V trochu blbej nálade (táto skutočnosť mi dosť kríži letné plány) sa poberám do hotela Elizabeth (bývalý Tatran) a konečne si obzerám slávny rímsky nápis.

Starý ako Praha (+ pár rôčikov)

Potom hľadám nejakú reštauráciu pomedzi všetky tie kaviarne, ideálne aj s denným menu. Napokon v bočnej uličke nachádzam pizzeriu a usalašujem sa tam. Nikam sa neponáhľam, počasie by malo byť až do večera bez akýchkoľvek dažďov a búrok. Odchádzam asi po hodine dosýta najedený tak zvláštnou pizzou, akú svet nevidel (kuracie prsia a smotana) a cestou z Trenčína ešte vyzdvihujem v Alza boxe novú kartušu, keďže stará je už takmer prázdna. Pri prechode cez akoby stojaci Váh ma zaujal most s poriadne dlhými spojovacími plátmi a v súvislosti s touto technológiou mi napadá hláška z filmu Gympl: „Já byl na roztažnost nemocnej.“ ☺ Dostávam sa do Lidlu, kde nakupujem len to najnutnejšie. Okrem toho píšem Šimonovi a ešte raz mu ďakujem. Dozvedám sa, že v Zliechove bol minulú noc prekonaný zrážkový rekord – 120 mm za noc, pričom 55 mm spadlo za jednu hodinu. Uf. Na ceste z Lidlu popijam grepový radler, asi najlacnejší grepový džús, aký dostať.

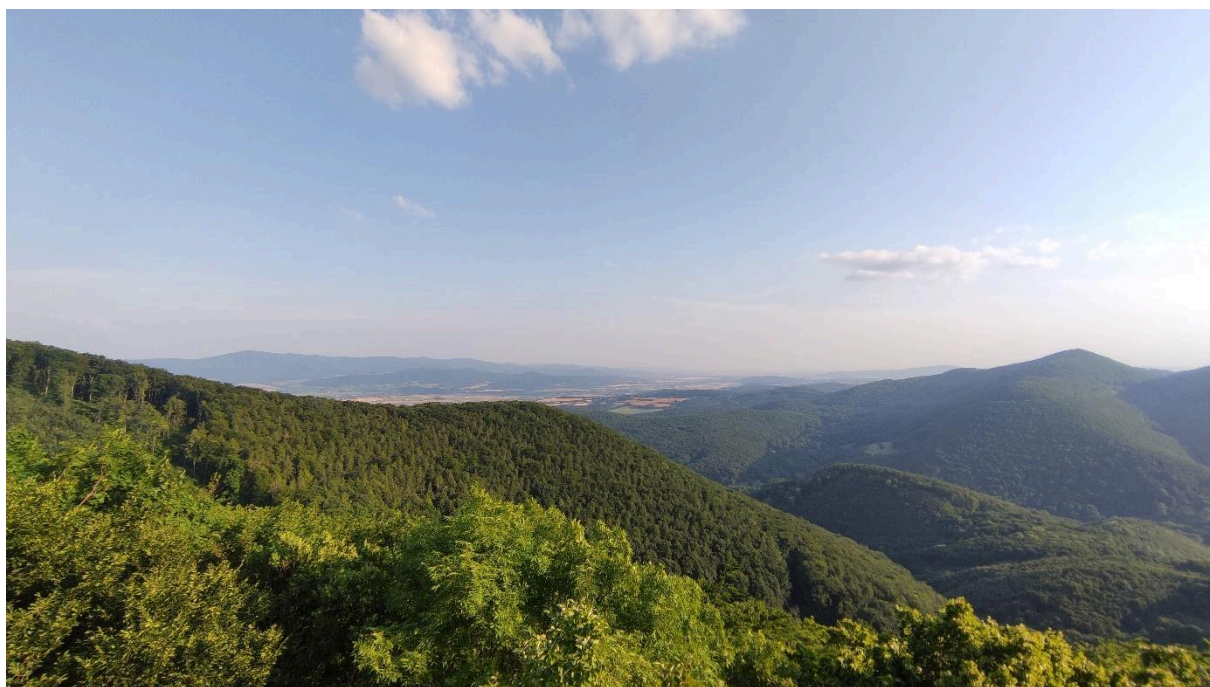
Pán Váhu a Tatier

Mesto je úplne rozpálené, a tak sa teším, keď aspoň na chvíľu vchádzam do lesa. Dlho som sa však neschladil a vychádzam na lúku, či pole, či čo to vlastne bolo... každopádne totálna Sahara. Mám pocit, že tu v noci vôbec nepršalo, pôda je úplne popraskaná. Zhruba v strede tejto plochy sa aspoň na chvíľu chladím v tieni osamelej lipy a užívam si výhľad na Trenčín.

Trenčianska Sahara

Na vrchole stúpania nad obcou Drietoma vidím v diaľke Beckov a atómovú elektráreň v Jaslovských Bohuniciach. Domov je už na dosah. V Drietome skúšam jednu verejnú studňu za druhou, no ani jedna nefunguje. Opäť si však uvedomujem, akí sú ľudia milí – ponúkajú vodu, alebo aspoň želajú šťastnú cestu. Chodníček vedúci z Drietomy lemujú slivkové sady, neklamný znak blížiacich sa kopaníc. Po zhruba dvoch kilometroch chôdze lesom prekonávam najťažšie stúpanie dňa s prevýšením okolo štyristo metrov. Som úplne mokrý a ruky aj tvár sa mi lesknú od potu. Žiadny prameň na opláchnutie však nie je poruke, a tak taký dolepený pokračujem. Na blízkom Sokoľom kameni si užívam prenádherný výhľad. Slnko sa pomaly, ale isto kloní ku západu a čaká ma ešte sedem kilometrov do cieľa, no dnešný večer si neskutočne užívam a nikam sa neponáhľam. Veď môj cieľový prístrešok je dosť veľký. ☺

Na Sokoľom kameni

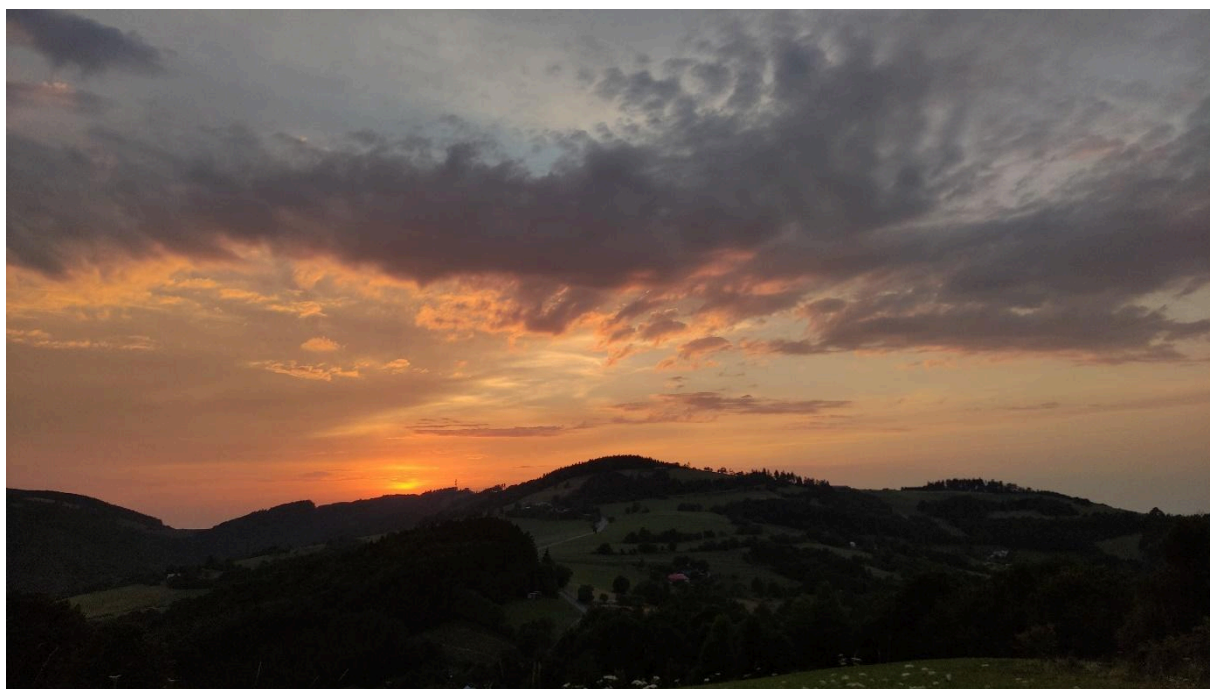
Premýšľam nad tým, čo ma čaká najbližšie dni. Dochádza mi, že už pozajtra budem stáť na Bradle a doslova mi z toho naskakuje husia koža. Toľkokrát som si prial, aby už bol koniec a keď sa blíži, vôbec ma to neteší. Ešte by som zostal a kráčal... Dnes napríklad spím poslednýkrát na hrebeni, neskôr to bude už len les a čistinky. Takto navečer mám pocit, že dni s ťažkými ránami sa vždy končia úžasne – vid' búrka na Kloptani vs. západ slnka nad Kráľovou hoľou, rozpálené Kremnické vrchy vs. romantický Vyšehrad, dnešná ranná kríza vs. nádherné večerné lúky... Dostávam sa na Machnáč a opäť mi naskakujú zimomriavky. Ten podvečerný výhľad je jednoducho neopísateľný.

Machnáč pri západe slnka

Na miesto určenia dorážam asi po troch kilometroch a opäť nespím sám – je tu partia a ďalší dvaja turisti. Prameň neďaleko od altánku je suchý, a tak oslovujem obyvateľov usadlosti kúsok odtiaľto. „Jeeežišmááárja,“ komentuje situáciu pani, ktorá vychádza z domu, no inak sa tvári veľmi milo a ochotne. Deň zakončujem fajn rozhovorom s partiou a potom sa spokojný, najedený a odhodlaný vyraziť do zajtrajška poberám spať.

Krásy pohraničia

Deň 20 (Vyškovec – Myjava)

44,45 km

Altánok predstavoval perfektný flek na spanie. Bol priestranný, no mal jeden maličký nedostatok – hneď vedľa neho z nepochopiteľných príčin stála pouličná lampa, ktorá celú noc svietila. Okrem toho som na večeru zjedol polievku a zapil ju pivom, takže som celú noc behal na záchod a späť. Konečne mi však nebola zima – zistil som, že nepremokavé ponožky okrem samotnej nepremokavosti aj slušne držia teplo. Napokon sa zobúdzam o pol piatej po skutočne „úžasnom“ a „výdatnom“ spánku, no teší ma, že ma po dvoch dňoch konečne ráno nebolí kvôli nádche hlava. Lampa pri altánku zhasína presne päť minút po piatej, no to už do seba dávno tlačím kakaový závin a zapíjam ho kávou. Vyrážam skoro a som vďačný, akým nádherným spôsobom bolo zavíšené moje prespávanie na hrebeňoch – prekrásnym západom a východom slnka. Prvú dnešnú zastávku robím na chate na Mikulčinom vrchu. Tety tu asi frčia na kvalitnom matroši, odporúčajú mi namiesto turistiky ísť sa postaviť pred parlament a protestovať proti opatreniam. Okay then. Okrem toho sa smejem popod fúziky z ich moraváckeho nárečia, na moju otázku, kde nájdem recepcnú, mi jedna z nich odpovedá: „Já sú tu.“

Začínam netradične, na asfalte

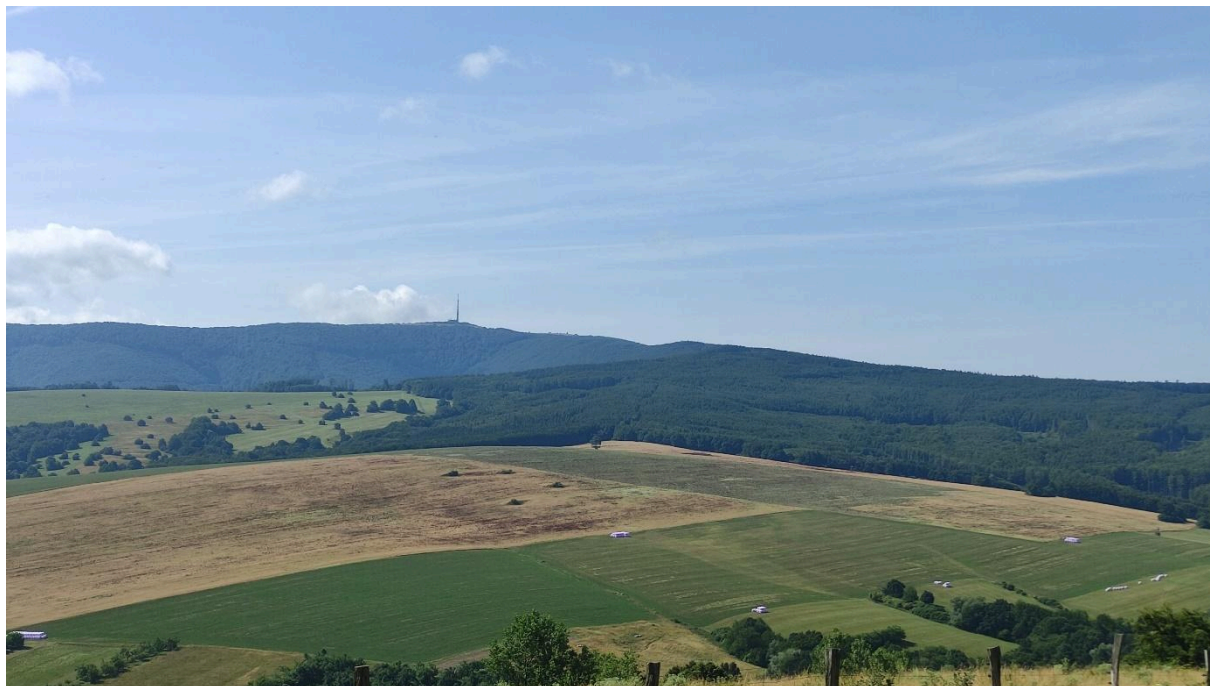
V Česku sú inak smerovníky mierne odlišné od tých našich, namiesto času sa tu udáva vzdialenosť. Je to síce praktické a pragmatické, no nemôžem si povedať, že som niekde prišiel o dvadsať minút skôr oproti udanému času.

Slavov podpis pár kilometrov po našom stretnutí

V lese stretávam zaujímavého chlapíka. Zdraví ma slovami „Konečne normálny ksicht“. No neviem. Predstavuje sa mi ako Slavo a hovorí, že prešiel SNPčku z Dukly na Devín, tam sa

zvrchol a pohraničím sa túla až do Trenčianskych Bohuslavíc. Sumár sumáru – SNP + 1000 km + návšteva Bohuslavíc. Pekný výkon. Na pekný výkon však vidím aj svoj dnešný deň, hoci obloha nado mnou je zatiahnutá oblakmi. Pri prvej rozhladni je však oblačnosť už potrhaná a slniečko veselo svieti. Na lúke stretávam takého divného chlapíka a veselo ho zdravím. Sotva počuteľne odzdravuje. Pýtam sa, či SNPčka, on mi ešte tichšie odpovedá „nie“ a s výrazom šíleně smutné princezné kráča preč. Zvláštne. Na rozhladni dojedám kakaový závin z rána a tlačím aj jednu Milu. Vidím vysielac na Javorine, ktorá je stále bližšie a bližšie.

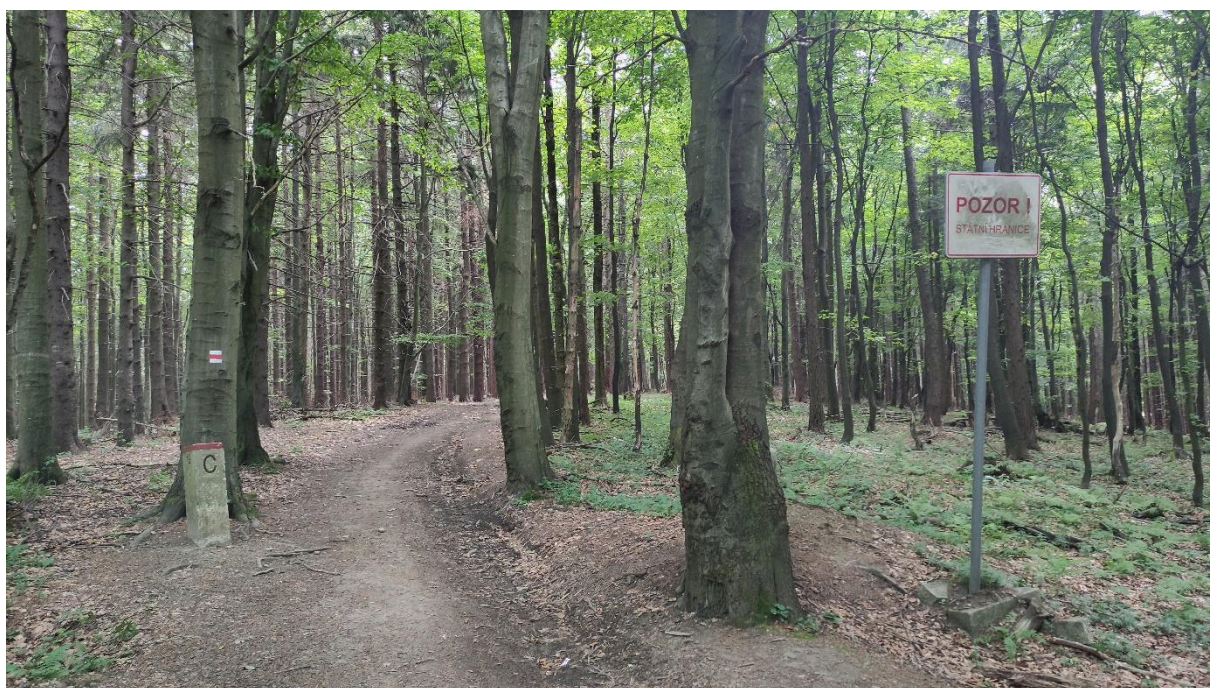
Javorina je už na dosah

Volám sesternici Monike a zisťujem, či bude dnes po návrate z východu v rodičovskom dome. Zhruba do siedmej večer vraj áno, to aby som hýbol kostrou. Hoci svieti slnko, pofukuje aj vietor a to mi kráčanie výrazne spríjemňuje. Na Dubine ma však prenasleduje množstvo mušiek, a tak som bohužiaľ nútený ignorovať maliny pri ceste a upaľujem kade ľahšie. Dnes ma akosi bolia nohy a aj voda sa mňa neprirodzene rýchlo. Chvalabohu nachádzam jediný prameň po ceste presne tam, kde má byť. Hneď vedľa neho akísi roboši valcujú cestu vibračným valcom. Mám pocit ako na techno párty – dum, dum, dum. Po niekoľkých minútach sa našťastie poberajú preč a ja si môžem užiť chvíľku pokoja. Po obednej pauze sa na Javorinu žením šialeným tempom, sedem kilometrov s prevýšením štyristo metrov zvládam za hodinu dvadsať. Na chate získavam pečiatku a fujazdím preč, podobne ako v prípade kapucínov a Kremnických Baní, aj dnes chcem byť na Myjave čím skôr, aby sme sa tam všetci pekne pokope zišli.

Vysielač a cupitanie po hranici

Klesanie z hrebeňa je poriadne strmé a kolená opäť trpia. Cestou stretávam niekoľko ľudí s veľkými batohmi, no dnes nemám náladu a vonkoncom ani čas na vykecávanie sa. Ako opúšťam česko-slovenskú hranicu, vítam sám seba späť na Slovensku veľmi tradične – dojedám posledné dva krajce chleba z Trenčianskych Teplíc so soľou. Hranica Cestu definitívne opúšťa na vrchole Čupec a ja klesám na Starú Myjavu.

Posledný hraničný kameň na Ceste

Tu sa prezúvam do tenisiek, už ma strašne štípu chodidlá. Navyše, ešte ma čaká šesť kilometrov po rozpálenom asfalte. Čumím na Stravu a zisťujem, že som opäť prekonal svoj vzdialenostný rekord. Na vrchole posledného stúpania si fotím gýčovité obláčiky a utešujem sa, že to mám takmer len z kopca.

Tam vzadu som pred chvíľou bol!

Cestou nadol hromžím na vodičov, ktorí jazdia ako šialení a bezpečnosť chodcov im asi nič nehovorí. Pár krát musím doslova uskočiť do priekopy. Klesanie do mesta som tu vždy absolvoval na bicykli a až teraz si uvedomujem, aké je dlhočizné, zhora štartujem ako tínedžer a kým sa dostávam ku kruháču v centre, je zo mňa už dôchodca – minimálne sa tak cítim. Keď sa pomaličky vyštvieram na náprotivný kopec, dvere mi otvára druhá sesternica Veronika. Zadychčaný jej vravím: „Jediná otázka... prečo dokelu bývate na kopci?“ ☺ Okrem toho to však bol skvelý večer, pizza, opraté veci, ja vyvoňaný a tá mäkká posteľ... Čo viac si po tak náročnom dni priať.

Deň 21 (Myjava – Mihalínová)

35,37 km

Ráno sa budím pol hodinu pred budíkom a nakoniec si hovorím, dobre mi tak, aspoň mám viac času na ranné šuchtanie sa. Pri raňajkách si čítam Mišove SNPčkárske zápisky a dobre sa zabávam. Okrem toho zisťujem, že na chate Volovec čapovali Kaltenecker 12°. No že som ja

nezišiel dole... Po raňajkách sa navliekam do čistého vypraného trička (božský pocit!), triedim veci a premýšľam, čo už nebudem potrebovať. Popritom sa teším, že batoh konečne stratí na hmotnosti, no jedlo na štyri dni hovorí jasnou rečou: „Nebude to také ľahké, drahá...“ Lúčim sa s domácim osadenstvom a klesám do centra. Už od začiatku cítim, že som to včera prepálil vzdialenosťou, no najmä tempom – kolená ma hodne bolia už v tomto prvom klesaní. V meste sa ešte zastavujem na mestskom úrade u Mareka Hriny, ďalšieho kolegu modelára. V krátkosti sa rozprávame a potom už vyrážam smer Bradlo.

Myjavský evanjelický kostol – aj tu som si kedysi zahral na organe

Za mestom vedie chodník stredom cintorína (hehe) a potom sa mení na príjemnú cestu lemovanú stromami. V duchu im vďačím za tieň. Premýšľam, že je zaujímavé opúšťať Myjavu týmto smerom a týmto spôsobom – vždy som totiž z návštevy išiel autom smer Jablonica alebo vlakom do Nového Mesta nad Váhom. Rozhodujem sa, že na Bradle do seba natlačím rezne a v Brezovej ich spláchnem pivom. Dovtedy však zarábam šumienku a v diaľke stále vidím Myjavu. Už teraz je mi smutno a uvedomujem si, že keď sa človek dostane do pohodlia, a nemyslím tým pohodlie apartmánu alebo postele, ale do rodinného pohodlia, veľmi ťažko sa s ním lúči. Ako kráčam, premýšľam, ako namixujem vzdialenosť počas posledných dvoch dní, keďže na noc z piatka na sobotu hlásia silné búrky a pri Pezinskej babe, kde som pôvodne plánoval spať, je asi iba nejaký chatrný prístrešok. Napokon sa rozhodujem, že potiahnem až na Biely kríž a záver v sobotu bude tým pádom oddychovejší. V lese za Poliankou sa predieram množstvom pavučín, ktoré na mne zostávajú

visieť. Irituje ma to. Cesta na Bradlo nie je dlhá, dostávam sa sem už po trištvrte hodine, no úplne spotený. Toto miesto je pre mňa veľmi špeciálne, keďže tu naveky odpočíva človek, ktorý bol podľa mňa pre našu štátnosť jednou z najvýznamnejších, ak nie úplne najvýznamnejšou osobnosťou. Preto voči Mohyle v duchu prechovávam zvláštnu úctu. Pripomínam si Štefánikov citát: „Nič mi nebolo nemožné, lebo som chcel.“ Maximálne súhlasím, na veľa vecí stačí mať odhodlanie a pevnú vôľu – vid' aj SNPčka.

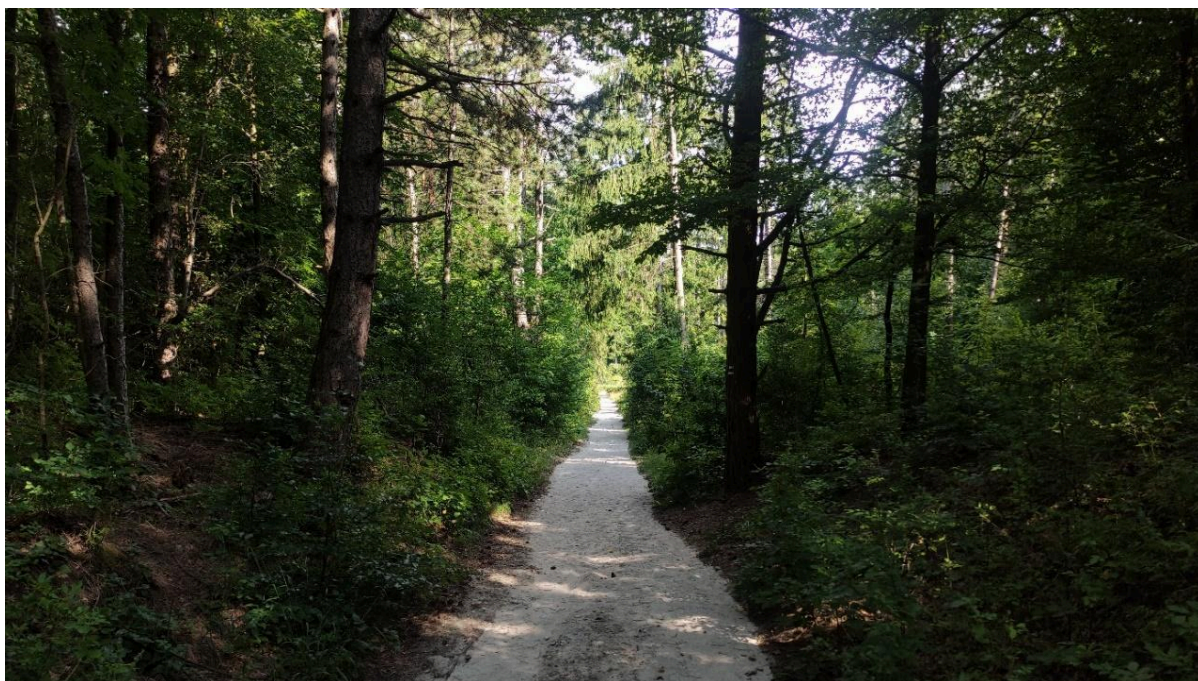
Jedno z najvýznamnejších miest na Ceste

Pod Bradlom si dávam priam kráľovský obed – rizky od babči s chlebom. To mi pripomína, že za päť dní si budem užívať špeciality a lá východ, už sa neviem dočkať. Po ostrom klesaní poslednýkrát nakupujem v Brezovej pod Bradlom, získavam pečiatku a v reštaurácii Tvarožek zapíjam Pilsnerom úspešné ukončenie „oficiálnej“ SNPčky – od Bradla totiž pokračuje ako Štefánikova magistrála. Pre mňa však skutočná SNPčka samozrejme končí až na Devíne, červená ako červená. Na konci obce nachádzam verejnú studňu. Blížim sa k nej s už vybudovanou prirodzenou nedôverou v jej funkčnosť. Aké je však moje prekvapenie, keď z nej po pár stlačeniach páky vytryskuje voda. Hurá! Oplachujem vlasy aj šiltovku, výborne ma to osviežuje. Ani sa mi odtiaľto nechce ísť ďalej, lebo viem, čo ma za Brezovou čaká. Prechádzam okolo budovy, kde som bol kedysi dávno na základke v škole v prírode a nechal som tam ponožku. V obávanom stúpaní na Dlhé rovne si opäť pripomínam, prečo ho volám Peklo Malých Karpát. Pýtam sa sám seba, ako tuto vôbec môžem jazdiť na bicykli.

„Peklo Malých Karpát“ (i keď na fotke to tak nevyzerá ☺)

Na vrchole volám Marošovi, zisťujem, že je niekde pred Bradlom. Informujem ho o veľkej terase na Ostrej úboči, preňho ideálny flek. Dostávam sa na známe miesta, ani nie pred mesiacom a pol som tu išiel na bicykli a písal report o Štefánikovej cyklomagistrále.

Krátky oddych pre nohy na štrku

Prechádzam cez les s nádhernými vysokými bukmi, no napriek peknému prostrediu ma začína chytat' kríza, opäť ma strašne bolia šľapy. Pri Dobrej Vode mám pocit, že mi snád' odpadnú.

Kúsok pred dedinou sa napájam na chodníček vysypaný štrkom. Nevieť, či sa tešiť alebo nie, šliape sa mi po tom síce lepšie, no budem ho mať plné topánky.

Na Dobrej Vode vedia. ☺

Na Dobre Vode si bohužiaľ dobrú vodu nedoplňam, keďže verejný prameň je suchý. Dávam si však krátku pauzu, ktorá mojim nohám trochu pomáha a potom sa suchcem pomaly ďalej. Dobrú vodu napokon doplňam v strede obce. V diaľke vidím búrkové mračná a suchcem sa rýchlejšie. Cestou cez Mihalinovú ma opäť otravujú malé mušky, podobne ako pri Kysaku. Nadávam jak špak. Zmorený napokon prichádzam k prístrešku, je nič moc, no proti dažďu by mal stačiť. Umývam si v potoku nohy, keď tu zrazu prichádza pár v stredných rokoch a vravia mi, že na kopci je útulňa, tam sa vraj vyspím lepšie ako tu. Snažím sa presvedčiť svoj mozog, že to určite, ale určite nie sú masoví vrahovia. Napokon je to asi jeden a pol kilometra do kopca, ale vyzerá dosť fajn. Zhruba pätnásť minút po našom príchode začína hrmieť a spúšťa sa pomerne slušný lejak. Večeriam teda vnútri a chvíľkami počúvam rozhovor (resp. nazvime to monológ) dvojice. Pripomínajú mi Calvina Candieho a jeho sluhu Stephena z Tarantinovho filmu Divoký Django. Ak ste ten film videli, presne viete, o čom hovorím – on niečo povedal, ona dodala áno a zopakovala to po ňom (pre ilustráciu: „Idem postaviť vodu na kávu. – Áno, na kávu.“). O pol deviatej ma to prestáva baviť, a tak sa radšej poberám spať.

Ako v horore (som sa cítil)

Deň 22 (Mihalínová – Amonova lúka)

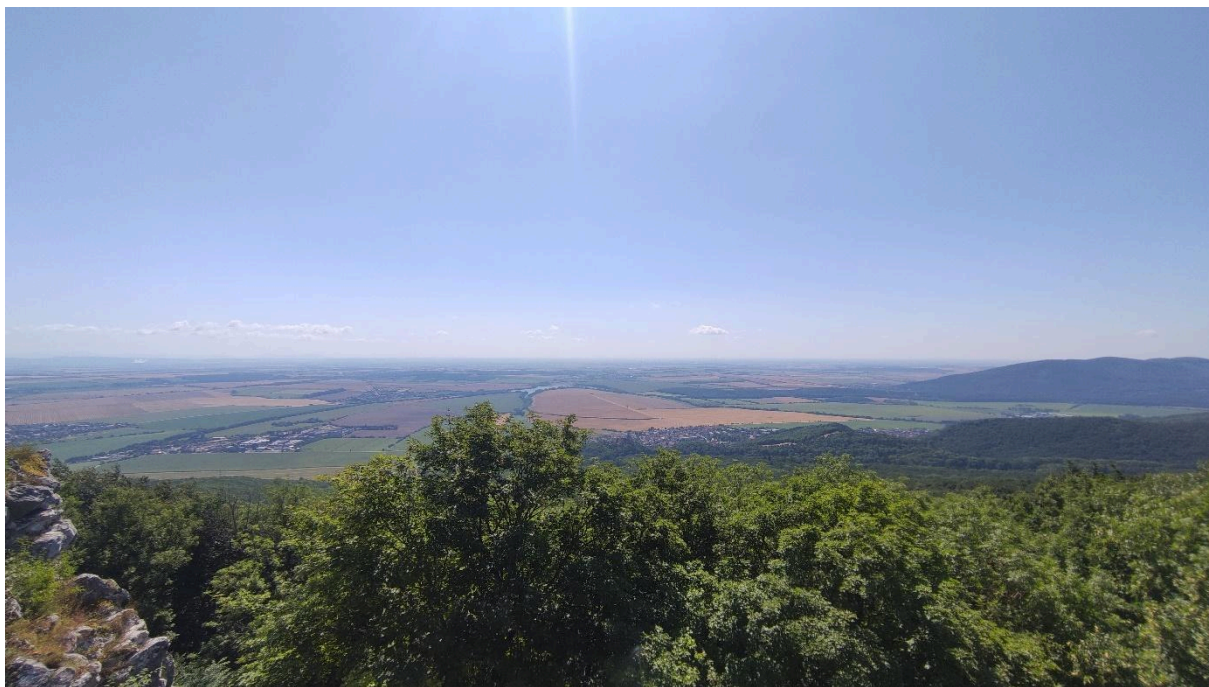
27,05 km

Ráno mi zvoní budík o šiestej a je to tak akurát, cítim sa práve vyspaný. Spal som však na poschodovej posteli bez zábradlia a pri každom pretočení som kontroloval, či nie som príliš blízko okraju. Balím sa, počúvam rozhovor, ako ujco stále dačo hovorí a teta pritakáva a asi o siedmej sa s nimi lúčim. Prekvapuje ma silná bolesť kolien pri zostupe, zdá sa, že záver Cesty mi nič nedaruje. Zastavujem sa pri altánku, kde som plánoval pôvodne spať a naberám vodu z neďalekého prameňa. Topánky na môj údiv brodenie sa mokrou burinou prežívajú bez väčšej ujmy, a tak natešený pokračujem ďalej. Po búrkach je tu chladno, no aspoň sa nepotím. Pri východe z lesa nachádzam v protismere upozornenie o odstrelé diviačej zveri a zákaze pohybu mimo vyznačeného chodníka. Keďže som sa pohyboval mimo vyznačeného chodníka, gratulujem si, prežil som klinickú smrť.

Fju.

Míňam vlakovú zastávku Buková. Ak by som počkal na vlak, za dvadsaťpäť minút sa vyvaľujem doma na gauči a pijem pivo, no momentálne ma to veľmi neláka, pred očami mám najmä vidinu Devína. Oproti včerajšku je les vlhký, čo vítam ako príjemnú zmenu. Zato lúky sú všade až príliš mokré a bojím sa, že dopadnem ako pri Ramži. Preto sledujem akékoľvek náznaky väčšieho premočenia topánok, no nakoniec to zvládam len s jemne ovlaženými nohami a topánky tiež prežívajú. Okolo Sokolských chát sa dostávam na hlavnú cestu a pauzujem pod krytou autobusovou zastávkou. Nachádzam sa hneď vedľa kameňolomu, cesta je tu špinavá a vzduch zaprášený. Zrazu okolo prechádza auto údržby ciest, ktoré polieva a zametá cestu. Pozerám na auto, pozerám na zaprášenú cestu. Na auto, na cestu. Na auto, na cestu. Rýchlo vykladám batoh na ramená a náhlím sa za autom, keďže ide pomalšie ako ja, nie je ťažké ho dobehnúť. V závese a na čistom vzduchu bezpečne prechádzam cez kameňolom a onedlho sa z cesty odpájam. Pokračujem známymi chodníkmi a stretávam milého postaršieho pána, rozprávame sa a zisťujem, že býva v Trnave sotva kilometer odo mňa. Svet je malý. ☺ No takéto stretnutie je tu vcelku očakávané, v takej Cemjate by ma to asi dosť prekvapilo. Odrazu už stojím pod Havraňou skalou a ocitám sa na domácej pôde – veď Karpaty mám v tejto časti pochodené toľkokrát, že sa to už ani spočítať nedá. Napríklad po tomto konkrétnom chodníčku som kráčal asi pred mesiacom. Dnešok je však špeciálny, predsa len sem prichádzam po zhruba sedemsto kilometroch chôdze. Na Havranej skale si dávam zaslúženú pauzu a užívam si výhľad. Po troch týždňoch vidím prvýkrát domov, no i tak ma od neho delia ešte dva dni chôdze. Je to zvláštny pocit.

Výhľad z Havranej skaly

Chodník z Havranej skaly na Záruby ma maximálne zamestnáva – povrch je poväčšine skalnatý a po nočných búrkach sa kamene šmýkajú. Vrchol Zárubov prechádzam len letmo, bol som tu predsa už x-krát. Chodník sa ešte stále šmýka, no ja som zvedavý najmä na dlhú skalnatú pasáž pri Ostrom kameni. Tu sú skaly napokon suché, no traverz svahu mi znepríjemňuje sutina.

Naľavo Veterlín, napravo hrad Ostrý kameň

Pozerám do priepasti podo mnou a radšej ani nerozmýšľam, kde by som sa v prípade pádu s batohom na chrbte zastavil... Navyše sa mi darí na chvíľu zísť z chodníka, čo ma v tomto exponovanom teréne ani zďaleka neteší. O chvíľu ho však opäť nachádzam a ostatný zostup k hradu je už bez problémov. Ani tu sa nezastavujem a švihám si to strmým klesaním na Brezinky.

Štyria kamoši

Zisťujem, že na Amonovu lúku sú to asi dve hodiny, čiže prídem už okolo tretej poobede. Stúpanie na Červenú horu zvládam na moje počudovanie bez problémov a rýchlo. Odtiaľto je to už po širokej šotolinovej ceste a naozaj – na Amonovu lúku prichádzam takmer na minútu presne o tretej. Sú tu ešte traja chlapíci a varia guláš. Jeden je tučný a plešatý, z Bratislavy. Druhý chudý a plešatý, z Malaciek. O treťom si nepamätám, odkiaľ je, dosť ma zamestnával výraz jeho tváre, vyzeral, akoby ma chcel na mieste zabiť. Preto som bol voči nim spočiatku nedôverčivý, no napokon sa oťukávame a dobre sa bavíme. Dokonca ma chlapi ponúkajú gulášom, pivom a aj domácou. Najväčší výbuch smiechu spôsobuje hláška týpka s neznámym pôvodom: „Aj tak nevím, prečo to tu volajú Amonova lúka, šak Amon bol nejaký egyptský k....“

Improvizovaná sušička prádla

Deň 23 (Amonova lúka – Biely kríž)

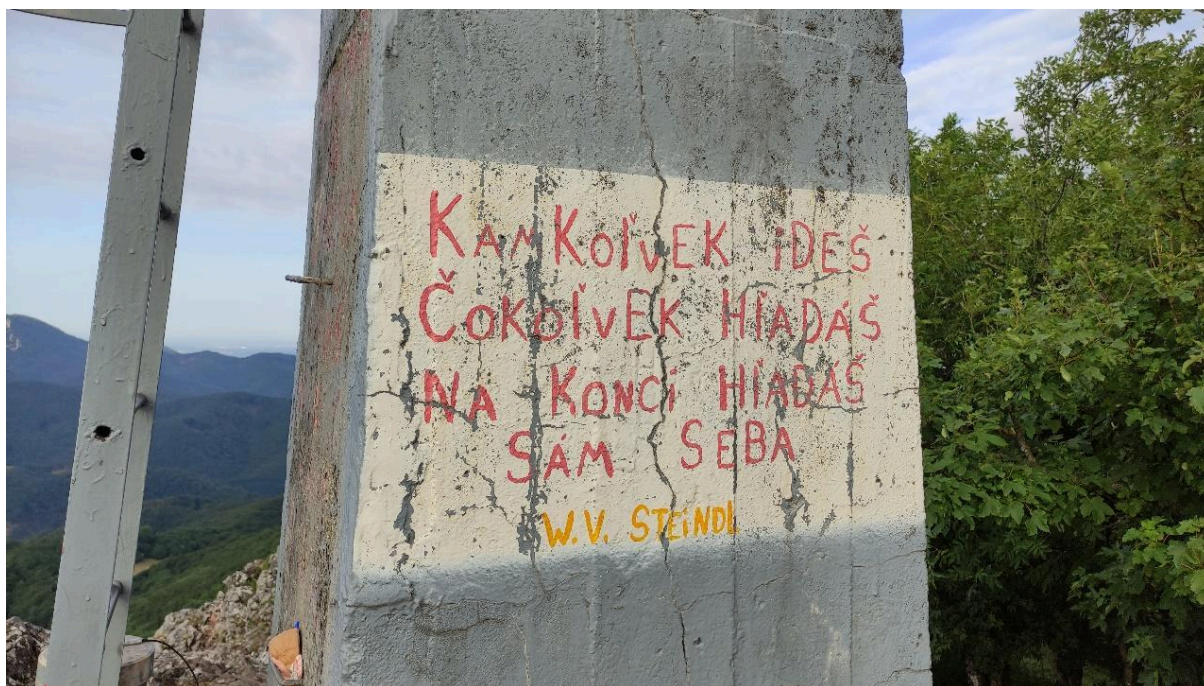
42,07 km

Posledná možnosť pozrieť si východ slnka, tak prečo ho nevyužiť? A tak ma rinčanie prebúdza už o pol piatej, v čo najväčšej tichosti, aby som nepobudil ostatných troch spáčov, balím veci, dopĺňam vodu a v duchu chlapom ešte raz ďakujem za včerajší guláš a pivko. Vyraziť sa mi darí už o piatej. Cestu na Klokoč poznám už takmer naspamäť. Jedinú spoločnosť mi robí niekoľko srniek a navzájom si neplánovane zdvíhame pulz. Na Klokoči mierne sklamaný zisťujem, že na rozdiel od Vyškovca s krásnym výhľadom, tu východ slnka uvidím len pomedzi stromy. Na druhej strane ma však teší, že som vyštartoval tak skoro, predsa len ma čaká niečo okolo štyridsiatich kilometrov. Napokon je východ slnka krásny najmä kvôli nasvieteným kopcom na juhozápade. V diaľke vidím slnkom osvetlené veterné elektrárne v Rakúsku. Bratislava je už na skok – alebo sa to tak aspoň zdá.

Východ slnka na Klokoči, naľavo Geldek a Jelenec, napravo v pozadí Vysoká

Pri klesaní z Klokoča sa mi pred očami premietajú všetky tie túry, ktoré som tu absolvoval, či už to bola magistrála na biku, alebo Klokoč, prípadne Vápenná peši... Cesta na Vápenú je čisté martýrium, často prekračujem na karpatské pomery dosť veľké kamene. Na Ceste som si v takýchto prípadoch dával zvlášť pozor, lebo pri mojej šikovnosti si z každej túry obvykle donesiem nejaké krvavé zranenie. To tentokrát našťastie neprichádza a na Vápennej si užívam ranný výhľad, pričom sa nesmierne teším na to hnusné klesanie smerom na Sološnicu (jk).

Ranné múdrosti

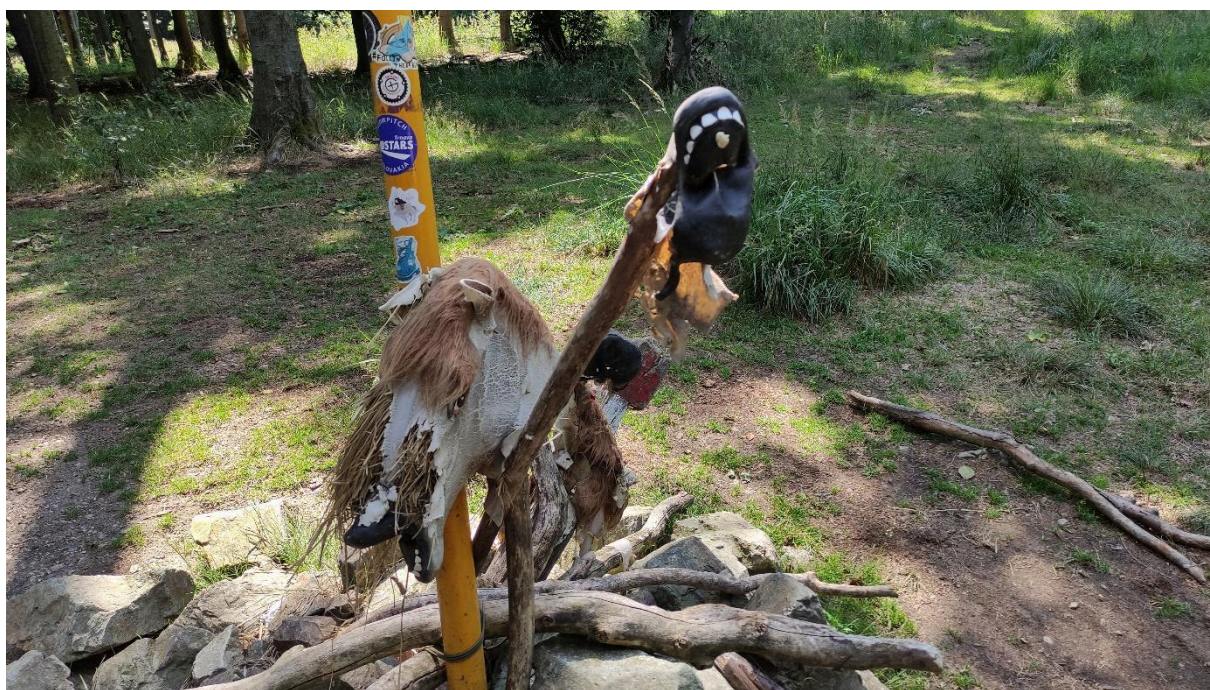
Samo o sebe je to riadny záhul na kolená a okrem toho cítim, že začínam chytať kľč v lýtku – to mám za to, že som si včera nedal horčík. V Sološnickej doline dopĺňam energiu aspoň jednou Vesnou a pár hltmi šumienky. Na Čermák, kde si plánujem uvariť obed, to mám ešte necelých deväť kilometrov. Stúpanie do sedla Skalka mi dáva poriadne zabrat'. Potím sa, funím a prešľapujem z nohy na nohu. Celé mi to pripomína stať z knihy Biely Tesák od Jacka Londona, kde hlavný protagonista, vlk, zvädza v ringu boj s buldogom Čerokím. Biely Tesák útočí ostro a silou, kým Čerokí ostáva v tomto boji pokojný a trpezlivý a napokon ho aj vyhráva. Ja som sedlo tiež trpezlivo pokoril, no ako víťaz sa zďaleka necítim, čaká ma ešte dlhá cesta. Zo sedla pokračujem smer Panské Uhliská okolo zvieracej obory. Plot je však na niekoľkých miestach roztvorený, takže všetky zverstvá asi už dávno poutekali a túľajú sa hore-dole Karpatmi. Po asi hodine chôdze sa konečne dostávam na lúku Čermák, varím obed a dopĺňam vodu. Som trochu nervózny zo stúpania na Skalnatú – máti mi povedala, že na niektorých miestach budem lízať jazykom zem. Tak dík. Napokon je to však úplne v pohode, výšľap je síce strmý, ale kratučký.

Skalnatá

Cestu zo Skalnatej na Čertov kopec si krátim preskakovaním spadnutých stromov, prechádzam okolo vojenského radaru na vrchole Čmeľok a po klesaní na Pezinskú babu sa usalašujem v reštaurácii. Je to prvý podnik, kde mi odmietajú dať heslo od wifi, lebo vraj ide cez satelit a platia za to. No, neviem, kde sa za prevádzkovanie wifi neplatí, ale ak to zistím, na šupu sa sťahujem. Vysvetľujem vedúcej prevádzky, že si iba chcem pozrieť predpoveď

počasie na noc a tá mi navela požičiava svoj mobil. Keď neprší, aspoň kvapká. Ako druhý obed po sáčkovej polievke a jednom rožku s celou pálivou paštétou si objednávam jedlo s tajuplným názvom, Miškove rezy. Miška nepoznám, ale pozdravujem ho, bolo to výborné. Len peňaženka pocítila, že sa už nezadržateľne blížim k Bratislave. Pokračujem ďalej a cestou na Konské hlavy stretávam párik v respirátoroch, podotýkam, že to bolo niekde v lese a naokolo nebolo ani živej duše. Okamžite odo mňa získavajú čestný titul „najväčší podivíni, akých som na Ceste stretol“. Na plnej čiare tromfli aj ten opakujúci sa párik z Mihalínovej. Na Konských hlavách mi prudko padá cukor. Tlačím dve Horalky a popritom premýšľam, ako to zajtra energeticky pokryjem. Napokon píšem Janke SMSku s prosbou o pár keksíkov – má sa ku mne pripojiť na Slavíne, tam hádam nejak dôjdem.

Aj na konských hlavách sa už podpísal zub času...

Cesta z Konských hláv až po záver je jedno veľké utrpenie. Prichádza na mňa únava a útlm, a čo je najhoršie, čaká ma ešte desať kilometrov. Na bicykli mi to veru ubiehalo rýchlejšie. Z vrcholu Somár už vidno Kamzík, mám pocit, že naň takmer dočiahnem rukou. Pri zostupe sa mi už začínajú podlamovať kolená, potkynam sa a ledva odlepujem nohy od zeme. Som rád, že zajtra už končím, lebo ďalšie dni by moje nohy asi už nemuseli zniesť. Ďalšia rana prichádza v podobe vyschnutých prameňov. Míňam jednu suchú studničku za druhou a napokon ma zachraňuje až prameň Vydrice tesne pred Bielym krížom.

Aspoň že to prostredie je pekné.

Na Bielom kríži zažívam asi najkrajšiu udalosť dňa. S malou dušičkou idem k tamojšiemu bufetu zistiť, či sa u nich dá platiť kartou. Moje nádeje sú samozrejme márne, no dievčatá mi vravia, že si môžem objednať na sekeru a zaplatiť nabudúce. S úsmevom odpovedám, že neviem, kedy to bude, idem totiž SNPčku. Keď to dievčatá počuli, dostávam pivo zdarma – vraj to tak má každý SNPčkar idúci z Dukly na Devín (chudáci tí, čo idú opačne). Deň sa opäť završuje ako hádam všetky z tých najťažších – zaslúženou odmenou.

Západ slnka na Bielom kríži

Pri zaspávaní ma rušia komáre, partia hlučných cyklistov pri neďalekom stole a hudba z oslavy. Chvalabohu všetkých rozháňa búrka, ktorá v noci prichádza a ja si konečne môžem užiť dlhý, no zato ľahký spánok. Ten vyrušuje iba dáky chlapík, ktorý prichádza uprostred noci a pýta sa, či sa tu môže zložiť. Vravím mu, čoby nie, veď mi to tu nepatrí. ☺ Napokon zisťujem, že ide kúsok SNPčky v protismere.

Deň 24 (Biely kríž – Devín)

33,69 km

Ráno sa budím bez budíka pomerne skoro. Po avizovaných búrkach ani stopy, dokonca kde-tu presvitá aj modrá obloha. Prirodzene, teším sa ako malé dieťa, posledný deň predsa len nebude daždivý. Varím raňajky a zrazu vidím, ako mi od cesty kýva Terka s Julkou. Vyplešťujem oči, kde sa tu dokelu o tomto čase berú? Celé premočené mi rozprávajú šialenú historku, ako šliapali až na Somár(a), v noci začali okolo nich biť blesky, a tak sa zdekovali a kráčali ďalej. Uvažujú, že pre dnešok skončia a SNPčku dokončia až zajtra, no motivujem ich vydržať (veď je to len tridsať kilometrov), varím im kávu, požičiavam powerbanku na dobitie telefónov a navrhujem, aby sme po Slavín išli spolu. Na moju veľkú radosť súhlasia a zhruba o ôsmej vyrážame. Batoh mám akýsi priveľmi ľahký a uvažujem, či som niečo na Bielom kríži nenechal a zrazu mi svitá – veď Terka má moju powerbanku. To sa mi kráča, keď som o pol kila ľahší. Cesta na Kamzík prebieha príjemne a krátime si ju rekapitulovaním Cesty.

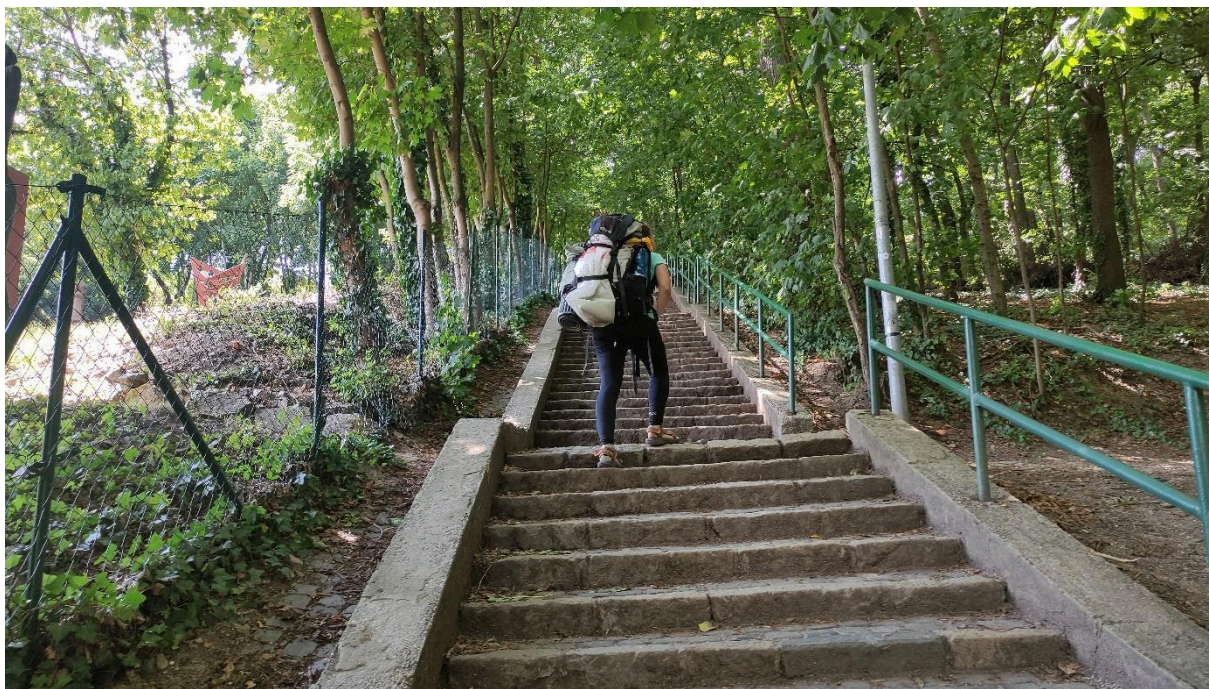
v hlave mi to znie v bratislavskom prízvuku

Všímam si zaujímavú skutočnosť, a síce čím bližšie som pri Bratislave, tým menej ľudí odpovedá na moje „ahoj“ a čumia na mňa ako teliatka na nové vrátka. Pri Kamzíku nás už doslova žerú komáre, míňam všetok svoj repelent. Na vrchole si dávame krátku pauzu a už aj sa okolo peknej rozhľadne gúľame dole kopcom.

Terénkoza. ☺

Dostávame sa do tej asfaltovej časti dnešnej záverečnej etapy a musím celkom úprimne konštatovať, že napriek tomu, ako som sa asfaltu na východe prejedol, dnes som sa naň veľmi tešil. Dostávame sa do Horského parku a po dlhočizných schodoch stúpame k Slavínu. So smiechom vravím dievčatám, že toto je najhoršie stúpanie dňa. Ani neviem, že mám vlastne asi aj pravdu. ☺

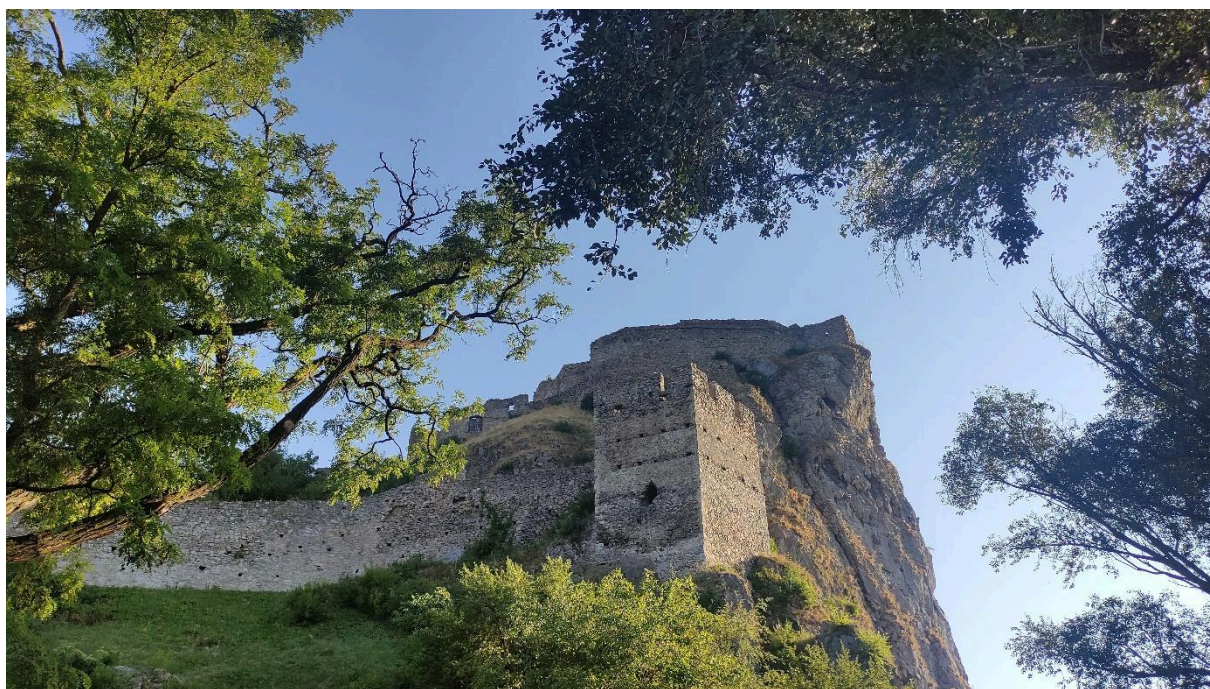
Najhoršie stúpanie dňa.

Tesne pred Slavínom sa s dievčatami lúčim a želám im šťastnú cestu do cieľa. Ony zas ďakujú za rannú motiváciu. Na Slavíne ma už čaká Janka a prináša so sebou hotovú hostinu – pečivo plnené syrom a šunkou, pagáče, tvarohové a orechové taštičky, Horalky, banány... Po niekoľkých dňoch sa konečne môžem poriadne najesť.

Slavín

Spolu pokračujeme smer Mlynská dolina, krátko sa zastavujeme na cintoríne, kde ležia Jankini starí rodičia a potom sa presídľujeme k Bille v Cubicone. Ako na potvoru ju práve modernizujú, takže musíme voliť alternatívu v podobe Terna v Karlovke. V lese medzi internátmi a Karlovkou na nás opäť útočia komáre, dnes sa ich hádam nezbavíme. V Terne napokon nakupujeme len pár vecí a baštíme olovrant na neďalekej lavičke. Prechádzame cez most ponad električkovú trať do Dúbravky. Tak sa mi po pár rokoch konečne plní sen a ja tu stojím po vyše troch týždňoch na Ceste... Chvíľu len stojím, pozerám na trať a premýšľam nad tým všetkým. Potom sa poberám ďalej. Teraz nás už čaká iba posledné stúpanie na Devínsku Kobylu. Nebyť tých komárov, bol by to parádny pohodičkový záver, no takto musíme dvakrát stáť a repelentovať sa. V Devíne prechádzame ulicami a celé mi to postupne začína dochádzať – moja Cesta končí, toto sú posledné stovky metrov. Na parkovisku pod hradom sa stretávam s našimi a v blízkej reštaurácii si dávame oslavné pivo/Kofolu. Teta pri bare uznanlivo pokyvkáva hlavou, keď jej hovorím, že mi cesta trvala necelých dvadsaťštyri dní. Väčšine ľudí to asi trvá dlhšie, aspoň tak usudzujem z jej reakcie. Napokon prichádza čas vstať zo stoličky, poslednýkrát prehodiť batoh cez ramená, poslednýkrát si nasadiť šiltovku, poslednýkrát vziať paličky do rúk a vydať sa k tomu stĺpiku, ktorý bude znamenať definitívny koniec môjho putovania. Tých posledných dvesto metrov vo mne vládnu zvláštne pocity – samozrejme radosť, no na druhej strane hlbavý smútok, ako keby som stratil nejakého dobrého priateľa. Prichádzam k smerovníku, dotýkam sa toho malého štvorčeka symbolizujúceho koniec (alebo začiatok?) Cesty a potichu vravím: „Tak, a je koniec.“

Záver Cesty

Epilóg

Keďže nás korona držala doma v šachu dlhú dobu, sedel som doma a vyslovene som sa nevedel dočkať, kedy vyrazím na nejaké dobrodružstvo. Dobrodružstvo prišlo, a ešte aké – myslím, že ho môžem bez akéhokoľvek prifarbovania označiť ako zatiaľ najväčšie v mojom živote. Keďže mám rád štatistiku, tu je tá SNPčkárska:

- Celkovo som podľa Stravy prešiel so zachádzkami 805,53 km
- Putoval som 24 kalendárnych dní, no keďže sme prvý deň vyrážali až o piatej, zaokrúhľujem to na 23,5 ☺
- Celkovo som nastúpil 29 212 metrov, čo činí v priemere 1243 metrov za deň
- Najkratšia etapa bola logicky hneď prvá (17,51 km), najdlhšia bola myjavská (44,45 km)
- Krásnych dní bolo veľa, ale ten naj bol asi deň prechodu Trenčinom a hlavne ten parádny večer na pohraničí. Za najhorší deň by som označil asi etapu Šariš – Kysak.
- Hoci je mi ťažko uveriť, úplne sám som putoval iba desať dní, inak sa ku mne vždy aspoň na chvíľu niekto pridá – najdlhšie samozrejme Maroš
- U kamarátov a rodiny som spal 5 nocí, na ubytovaní 4 noci, v útulniach 8 nocí, v prístreškoch 6 nocí
- Nechtiac sa mi podarilo schudnúť 4 kilá, keď som si o pár dní obliekol obťahnuté cyklogate, trochu na mne viseli
- Sprchy sa mi dostalo 9x, v prameni/potoku som sa umýval 8x
- Vytiahol som si 3 kliešte, všetky v rozmedzí 24 hodín. Repelent asi účinkoval dobre.
- Otlaky som nerátať, ale bolo ich okolo 10

Jedným z najlepších rozhodnutí bolo vydať sa na cestu sám, hoci ma Cesta veľakrát donútila vyliezť z mojej introvertnej ulity a prehodiť slovko-dve s ostatnými SNPčkarmi, turistami, bežnými okoloidúcimi... Rovnako som sa vzdal nadmerného plánovania a vôbec mi to neprekážalo – stretol som skupinku zaniatených plánovačov, ktorí museli mať všetko do bodky nalinkované a tento spôsob prejdania Cesty mi vôbec neimponoval. Po ceste je nespočetne veľa miest, kde sa oplatí zastaviť a chvíľu sa dívať. Opäť som sa presvedčil, ako veľa zvládne ľudské telo. Znie úplne šialene, prejsť štyridsať kilometrov peši, na ďalší deň vstať a dať ďalších vyše tridsať kilometrov, následne opakovať celý mesiac. Človeku tu stačí naozaj málo – zdravé nohy a dobre nastavená hlava. Nie, netreba špeciálnu prípravu. Áno, hlava je ten najdôležitejší element. Áno, dá sa to prejsť aj s ťažkým batohom (hoci ten ľahší je

príjemnejší, mám to odskúšané). V zásade sa len vezmeš a šliapeš, od rána do nevidím. Cesta sa za ten všetok pot, bolesť, otlaky a problémy vždy odvdáči tým najkrajším, čo vie ponúknuť – dobrými ľuďmi, pokojom lesa, nádhernými výhľadmi a neopakovateľnými zážitkami. Či sa cítim ako hrdina, lebo som ani nie za mesiac prešiel vyše osemsto kilometrov? Zďaleka nie. Počas celej trasy som sa ako hrdina cítil jeden jediný krát, a síce v to posledné ráno, kedy som pomohol dievčatám postaviť sa na nohy, aby dokázali svoju Cestu dobojovať do konca. V mojich očiach bol na trase hrdina každý, kto dokázal druhému akýmkoľvek spôsobom pomôcť, či už jedlom, vodou, povzbudivým slovom, dobrou náladou. A presne preto bude mať táto nenápadná červená značka o rozmere 10x10 centimetrov u mňa vždy jedno veľké špeciálne miesto.

Vtip na záver: „Ako spoznáš SNPčkara? Má veľký batoh, smrdí, z úst mu ťahá pivo a strašne nadáva.“ Splnil som viac-menej všetky body. ☺

Koniec.

